



STORTINGET

# Stortingstidende

## Referat fra møter i Stortinget

Nr. 94 · 12. juni  
Sesjonen 2023–2024



## Møte onsdag den 12. juni 2024 kl. 10

President: Masud Gharahkhani

Dagsorden (nr. 94):

1. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av fire beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter på finansmarkedsområdet (Innst. 366 S (2023–2024), jf. Prop. 74 LS (2023–2024))
2. Innstilling fra finanskomiteen om endringer i finansmarkedslovgivningen (samleproposisjon) (Innst. 365 L (2023–2024), jf. Prop. 74 LS (2023–2024))
3. Innstilling fra finanskomiteen om Norges Banks representantskaps rapport til Stortinget for 2023 (Innst. 396 S (2023–2024), jf. Dokument 9 (2023–2024))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Ingrid Fiskaa om å tette skattehull (Innst. 410 S (2023–2024), jf. Dokument 8:130 S (2023–2024))
5. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Torgeir Knag Fylkesnes om bedre rammevilkår for oppstartsbedrifter og investeringer i teknologi (Innst. 397 S (2023–2024), jf. Dokument 8:135 S (2023–2024))
6. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Mímir Kristjánsson og Seher Aydar om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper (Innst. 407 S (2023–2024), jf. Dokument 8:143 S (2023–2024))
7. Interpellasjon fra representanten Linda Hofstad Helleland til næringsministeren:  
«De siste årene har vi sett at flere har fått øynene opp for kultur-, mat- og reiseopplevelsene som Norge kan tilby. Fra tidligere turistundersøkelser vet vi at kulturtureturer er de besøkende som legger igjen mest penger. Å synliggjøre Norge enda mer for disse kan bidra til økt verdiskaping og bærekraft i kultur- og reiselivsnæringen. Nå er vi også i en spesiell situasjon med lav kronekurs. Det gjør Norge til et enda gunstigere reisemål for turister, og det gir en unik mulighet til å løfte norsk reiseliv. Hva gjør statsråden for å gripe denne muligheten?»
8. Referat

**Presidenten [10:00:13]:** Den innkalte vararepresentanten for Møre og Romsdal, Kim Thoresen, tar nå sete.

Representanten Erlend Wiborg vil framsette et representantforslag.

**Erlend Wiborg (FrP) [10:00:34]:** Det er en stor glede på vegne av Fremskrittspartiet gjennom representantene Himanshu Gulati og meg selv å fremsette et representantforslag om at juks aldri skal lønne seg i asyl- og innvandringsaker.

**Presidenten [10:00:47]:** Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

*Søknad om fravikelse av Stortingets forretningsorden*

**Presidenten [10:00:48]:** Fra finanskomiteen foreligger søknad om fravikelse av Stortingets forretningsorden § 43 sjuende ledd annet punktum om at finanskomiteen skal avgi innstilling om revidert nasjonalbudsjett senest annen fredag i juni.

Presidenten vil i medhold av § 79 i forretningsordenen foreslå at søknaden imøtekommes. – Det anses vedtatt.

Etter ønske fra finanskomiteen vil sakene nr. 1 og 2 bli behandlet under ett.

Sak nr. 1 [10:01:19]

*Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av fire beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter på finansmarkedsområdet (Innst. 366 S (2023–2024), jf. Prop. 74 LS (2023–2024))*

Sak nr. 2 [10:01:35]

*Innstilling fra finanskomiteen om endringer i finansmarkedslovgivningen (samleproposisjon) (Innst. 365 L (2023–2024), jf. Prop. 74 LS (2023–2024))*

**Presidenten [10:01:47]:** Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

**Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:02:13]** (ordfører for sakene): Vi behandler i dag regjeringens forslag til endringer i flere lover. Forslag til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteebeslutninger behandles også samtidig. Komiteen slutter seg til forslagene fra regjeringen. Imidlertid kan ikke SV og Rødt slutte seg til

de forslagene som overfører myndighet til EUs finanstilsyn.

Når det gjelder endringer i lov om register over reelle rettighetshavere, tar komiteen flere viktige grep for å sikre større åpenhet, og jeg vil her takke komiteen for et svært godt samarbeid i forbindelse med behandlingen av den saken. Spørsmålet om åpenhet rundt reelle rettighetshavere er en problemstilling som Stortinget har diskutert flere ganger tidligere. Tilbake i 2015 vedtok Stortinget at det skulle etableres et norsk offentlig tilgjengelig eierskapsregister for å sikre åpenhet om eierskap i norske selskaper. Videre ble vedtaket på mange måter gjentatt i 2019 i forbindelse med behandling av Prop. 109 L for 2017–2018, om register over reelle rettighetshavere som en oppfølging av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv. Komiteen tar til etterretning at siden 2015 og 2019 er loven bare delvis satt i kraft, og registeret er ennå ikke åpnet. Dette har tatt for lang tid.

I proposisjonen som vi har til behandling, foreslår regjeringen å begrense innsynet som ble vedtatt av Stortinget i 2019. Departementet mener at det foreligger en rettslig tvil om hvorvidt registeret over reelle rettighetshavere kan være åpent for enhver, basert på en EU-dom som vurderte avveiningen mellom anti-hvitvasking og personvern. En samlet komité mener imidlertid at dette må veies opp mot en rekke andre samfunnshensyn i tillegg. Hemmelighold av finansiell informasjon legger til rette for ulovlige pengestrømmer, undergraver skattegrunnlaget og bidrar til å gjøre korrupsjon, hvitvasking og terrorfinansiering mulig.

Derfor er det en samlet komité som understreker at mest mulig åpenhet om eierskap er med på å beskytte det økonomiske systemet som er bygd opp i Norge, og at sivilsamfunnets bidrag gjennom organisasjoner, medier samt varslere og publikum er avgjørende i et velfungerende samfunn med høy tillit.

Terskelverdien på 25 pst. som er foreslått av regjeringen, kan føre til at eiere med reell kontroll over selskapet ikke blir oppført i registeret dersom deres eierandeler er under 25 pst. Komiteen mener derfor at regjeringen må vurdere å senke den terskelen. Norge må være på nivå med foregangsland i åpenhet om eierskapsproblemer og ha lavest mulig terskelverdi. En samlet komité mener det raskt må komme på plass et offentlig tilgjengelig register over reelle rettighetshavere, og at vi raskt må få en avklaring av den rettslige tvilen, sånn at registeret kan åpnes fullt ut for offentligheten.

**Tellef Inge Mørland (A) [10:05:36]:** Saken om endringer i finansmarkedslovgivningen er litt som en pose med «Godt & blandet». I samleproposisjonen behandles en rekke ulike EU-forordninger og andre regelverkseendringer, men det flere av dem har til felles, er et mål

om å bekjempe hvitvasking, korrupsjon eller finansiering av alvorlig kriminalitet som terrorisme – det være seg bedre kontroll med kostbar kunsthandel, oversikt over PEP-personer, altså politisk eksponerte personer, eller etableringen av og åpenheten rundt registeret over reelle rettighetshavere, som jeg har tenkt å bruke mesteparten av innlegget mitt på.

At det er en samlet komité som stiller seg bak merknadene om register over reelle rettighetshavere, ser jeg på som en styrke. Det viser en tydelig vilje i denne salen til å sørge for en nødvendig åpenhet på dette feltet, som igjen kan være et bidrag til å bekjempe hvitvasking, korrupsjon eller skjulte interessekonflikter.

I tillegg lever vi i en verden der spenningsnivået og potensielle trusler har økt. Det gjør det igjen enda viktigere å få oversikt over hvilke eventuelle utenlandske eierskapsinteresser som kan utgjøre en mulig sikkerhetstrussel for oss. Da er en god oversikt over reelle eierskapsforhold med muligheter for innsyn helt avgjørende.

Ideelt sett skulle man ha kommet lenger med etableringen av et offentlig tilgjengelig register over reelle rettighetshavere. Men når man nå har denne samleproposisjonen til behandling, er det et uttrykk for at regjeringen har framdrift i saken, og at man gjennom denne proposisjonen tar tak i de utfordringene man har møtt på på veien til å få på plass dette registeret.

Når det nå foreslås en endring i rammeverket for innsyn, slik at man kan åpne for innrapportering med en mulighet for gradvis utvidelse av innsyn, sørger regjeringen for at den rettslige tvilen knyttet til åpenheten i registeret kan avklares, samtidig som man får det opp og gå.

På den måten vil forhåpentligvis dagens stortingsbehandling bidra til at man raskt kan komme videre i arbeidet med rettighetsregisteret og åpenheten i det, samtidig som man klarer å balansere de nødvendige hensyn som må tas med tanke på personvern.

**Heidi Nordby Lunde (H) [10:08:13]:** La meg først takke saksordføreren for å ha samlet komiteen om nok en enighet, vil jeg kanskje si, om viktigheten av å få på plass et register over reelle rettighetshavere.

Reelle rettighetshavere er de fysiske personene som i siste instans eier eller kontrollerer en juridisk enhet, som et selskap, en stiftelse eller en trust. Dette kan omfatte personer som direkte eller indirekte har betydelig eierandel eller på annen måte kontrollerer enheten, f.eks. gjennom stemmerett eller andre former for innflytelse. En betydelig eierandel er ofte definert som 25 pst. eller mer.

Høyre mener det er flere grunner til at et register over reelle rettighetshavere er viktig. Blant annet bidrar

det til å beskytte viktige samfunnsinteresser, som vi alle ønsker å støtte opp om, og dermed også legitimiteten til det politiske systemet gjennom forebygging av korrupsjon, bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, og ikke minst korrekt skatteinnkreving. I tillegg kan det bidra til å beskytte markedsøkonomiens integritet og oppslutning gjennom at økt åpenhet skaper tillit til det økonomiske systemet, der ikke bare vi som borgere får innsyn, men der også investorer og kunder får større tillit til at de gjør forretninger med legitime og gjennom-siktige enheter.

Etter Russlands brutale invasjon av Ukraina ble det for mange enda viktigere å vite hvem som er reelle eiere, men vi vet jo at land som Kina også bruker økonomiske interesser for å få innpass og innflytelse som ikke er i vår interesse.

Et register over reelle eiere kan også gi journalister og sivilsamfunnet et bedre verktøy til å undersøke og avdekke uregelmessigheter og ulovligheter, noe som igjen kan bidra til en mer informert offentlig debatt og ansvarliggjøring.

Jeg vil understreke at når det står at utenlandsk eierskap kan utgjøre en sikkerhetstrussel, gjelder ikke det utenlandsk eierskap som sådan – det ønsker vi velkommen. Men både E-tjenesten, PST og NSM sier at utenlandsk eierskap kan utgjøre en nasjonal sikkerhetstrussel, og saksordføreren trekker fram gode eksempler på det.

Nettopp fordi et slikt register er viktig for å sikre viktige samfunnsinteresser, må det virke etter hensikten. Regjeringen definerer en betydelig eierandel som 25 pst. eller mer, men målet er å treffe personer med reell kontroll. Derfor bør terskelen verken settes for høyt eller settes så lavt at registeret reelt sett blir utvasket med flere navn og dermed blir mindre nyttig. Når finanssektoren selv, Oslo Børs, USA og EDGAR-registrene har lavere terskelverdier, kan det også vurderes.

For øvrig støtter Høyre innstillingen og selvsagt også innlemmelsen av EØS-rettsakter som gjør at norsk finansnæring opprettholder sin ønskede adgang til sitt viktigste kapitalmarked.

**Kjerstin Wøyen Funderud (Sp) [10:11:06]:** Fra Senterpartiets side har jeg også lyst til og behov for å kommentere endringene i lov om register for reelle rettighetshavere. Dette er en sak mange av oss er veldig engasjert i, og som Stortinget har behandlet og kommentert ved mange anledninger.

Til tross for stor enighet i denne salen har vi per i dag ikke full åpenhet om hvem som faktisk eier selskaper her i landet, og det er ikke greit. Dessverre oppfattes det om mulig enda mer alvorlig i dagens situasjon, når vi lever i en urolig verden med stadig tydeligere fiendebilder enn da loven først ble behandlet i 2015.

Som flere har vært innom allerede, har loven siden 2015 og 2019 bare delvis vært satt i kraft, og selve registeret over reelle rettighetshavere er ennå ikke åpnet. For å unngå ytterligere forsinkelser av registeret foreslås det i denne proposisjonen nødvendige lovendringer slik at registeret kan åpnes, og det er et viktig steg i riktig retning for mer åpenhet i eierskap.

Økonomisk kriminalitet undergraver viktige samfunnsverdier, institusjonene våre og tilliten vi har i samfunnet vårt. Hemmelighold av finansiell informasjon legger til rette for ulovlige pengestrømmer, undergraver skattegrunnlagene og bidrar til å gjøre korrupsjon, hvitvasking og terrorfinansiering mulig. Et velfungerende register vil være et viktig våpen i kampen mot den samfunnsskadelige virksomheten.

Det er derfor viktig for oss i Senterpartiet at vi får på plass et slikt register så raskt som mulig, og at flest mulig har tilgang til det. La det ikke være noen som helst tvil om at Senterpartiets mål og klare ambisjon fortsatt er at enhver skal ha rett til innsyn i registeret over reelle eiere, slik det har vært hver gang Stortinget tidligere har behandlet denne saken.

Senterpartiet vil at registeret over reelle eiere skal komme i drift så raskt som mulig, og at flest mulig skal ha tilgang. Vårt syn er at jo flere som har tilgang til informasjon om hvem som er reelle eiere, jo mer effektivt vil et slikt register være, og ikke minst vil det være et viktig bidrag til å styrke tilliten i samfunnet vårt.

**Marie Sneve Martinussen (R) [10:13:25]:** Dette er nok et kapittel i en slags «Neverending Story» her i Stortinget, men det er heldigvis et skritt i riktig retning. Jeg vil først slutte meg til alle som tidligere har sagt hvor viktig det er å få på plass et sånt register, og at det skal skje så raskt som mulig.

Rødt er i utgangspunktet skeptisk til at forskriften nå i første omgang skal innskrenke tilgangen til registeret, men vi støtter at man gjør endringen nå mens man avklarer det juridiske handlingsrommet, sånn at tilgangen til registeret senere kan åpnes for allmennheten igjen, som Stortingets bestilling har vært helt siden 2015.

Det er også gledelig at en samlet komité nå ser ut til å stå bak en rekke viktige åpenhetsprinsipper og kriterier for innretningen på det norske registeret. Både ved behandlingen i 2019 og senest i fjor vår, da Rødt la fram et representantforslag om samme tema, var komiteen mer delt i det spørsmålet, f.eks. når det gjaldt nivået på 25 pst. på terskelverdien for å regnes som reell rettighetshaver, og dermed for hvem som skal bli oppført i registeret.

I denne innstillingen er det derfor veldig bra at alle partiene står bak formuleringen om at «komiteen er be-

kymret for at en høy terskelverdi på 25 pst. kan føre til at eiere med reell kontroll over selskap ikke blir oppført i registeret dersom deres eierandel er under 25 pst.», og at «regjeringen bør vurdere å senke terskelen».

Dette er, slik jeg ser det, et viktig framskritt for å gjøre Norge til det foregangslandet for åpenhet som vi så lenge har snakket om at Norge burde være, og noe vi ser fram til at regjeringen følger opp så raskt som mulig. Stortingsflertallet har i alle fall all grunn til å være utålmodige nå. Denne prosessen har jo tatt vanvittig lang tid.

Siden dette er en stor samleproposisjon, er det også et par andre kapitler jeg må omtale veldig kort. Rødt går imot en foreslått lovendring i finansforetaksloven fordi vi mener det er galt å bøye av for press fra ESA om å endre loven når vårt eget departement samtidig skriver at de mener norsk lov allerede er i samsvar med Norges forpliktelser. I tillegg går vi imot tilrådingen om å samtykke til innlemmelse av SFTR- og EMIR Refit-forordningene i EØS-avtalen. Det er fordi begge innebærer en overføring av myndighet til EUs finanstilsyn, noe Rødt på prinsipielt grunnlag er imot.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:16:05]:** Stortinget behandler nå en samleproposisjon med litt forskjellige typer saker. De handler om endring i lovgivningen på finansmarkedsområdet.

Vi foreslår myndighetsoverføringer fra Oslo Børs til Finanstilsynet og endringer i reglene om egnethetsvurderingen ved etterfølgende erverv av kvalifiserte eierandeler i finansforetak. Vi foreslår også gjennomføring av tre EØS-regelverk på verdipapiriområdet. Dette gjelder nye regler som vil gi bedre oversikt over bl.a. utlån av finansielle instrumenter, forenklinger i regelverket om sentrale motparter og derivathandel og en pilotordning for markedsinfrastruktur basert på desentralisert registerteknologi.

Videre foreslår vi lovendringer som skal bidra i kampen mot hvitvasking, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet. Hvitvaskingsloven foreslås utvidet til også å gjelde visse aktører innen kunsthandel – det er vakkert med kunst, men den kan også brukes til kriminalitet – og tilbydere av særlige tjenester for oppbevaring av kunst. Det foreslås også endringer i definisjonen av politisk eksponerte personer – så da husker dere det, dere som er politisk eksponerte personer her i huset – samt hjemler for å tilrettelegge for effektive tilsyn.

Loven om register over reelle rettighetshavere skal gi åpenhet om hvem som i siste instans eier eller kontrollerer selskaper og andre sammenslutninger. Registeret skal forebygge at selskaper misbrukes av kriminelle, og blir et viktig verktøy i arbeidet mot hvitvasking og annen kriminalitet. Loven ble vedtatt i 2019, men reglene

om registeret er ikke satt i kraft ennå. Det skyldes bl.a. en avgjørelse fra EU-domstolen i 2022 om beskyttelse av personopplysninger. Lovforslaget som behandles her i dag, legger til rette for at en gradvis kan åpne innsyn for ulike grupper, og at registeret endelig kan tas i bruk.

Etter forslaget skal media, sivilsamfunnsorganisasjoner og høyere utdanningsinstitusjoner ha lovfestet tilgang til registeret, i tillegg til offentlige myndigheter og rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Andre grupper kan gis innsyn gjennom forskrift.

Med dagens lovendringer på plass tar vi viktige steg mot å få etablert et register over reelle rettighetshavere i Norge. Jeg er glad for at regjeringens forslag i samleproposisjonen har støtte i finanskomiteen, og jeg deler komiteens engasjement og engasjementet i de tidligere innleggene rundt etableringen av et register for reelle rettighetshavere.

**Presidenten [10:18:39]:** Det blir replikkordskifte.

**Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:18:49]:** Komiteen slutter seg til forslagene om endringer i § 11 i lov om register over reelle rettighetshavere, men komiteen gjør det med en del føringer. Norge bør bli et foregangsland for finansiell åpenhet, det slår komiteen fast. Komiteen viser videre til at 13 EU-land fortsatt har helt åpne registre. Komiteen viser til at terskelverdien kan være for høy i dag, slik at eiere med reell kontroll over selskaper ikke blir oppført i registeret, og at regjeringen bør vurdere å senke terskelen. Komiteen legger også føringer for hvordan innsynsløsningen skal være, slik at den blir enkel og funksjonell for brukerne og sikrer mest mulig åpenhet, bl.a. gjennom føringer om at informasjon bør være tilgjengelig i åpne og strukturerte dataformater, osv. Hvordan vil regjeringen og finansministeren følge opp disse føringene fra komiteen?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:19:53]:** Jeg opplever at det er et felles engasjement fra Stortinget, komiteen og regjeringen i denne saken, og også en positiv utålmodighet for å få det opp. Det er også det som er grunnen til at vi har denne lovsaken i Stortinget i dag, som Stortinget slutter seg til, med de komitémerkene som representanten Kaski refererer til. Med dette forslaget skal media, sivilsamfunnsorganisasjoner og høyere utdanningsinstitusjoner ha lovfestet rett, i tillegg til offentlige myndigheter, så nå er man på en måte i gang. Det er viktig. Så må vi så fort som mulig åpne videre, men jeg vil ikke at det skal stoppe.

Så er det denne 25 pst.-grensen. Det er ca. den samme grensen som er vanlig i nesten alle andre land, etter det jeg har kartlagt. Men det handler ikke bare om 25. pst.-grensen; det skal også vise hvem som er reelle styрere av selskaper, f.eks. de som oppnevner styremed-

lemmer og har den typen rettigheter. Vi mener det er en god grense, men når komiteen skriver det, skal vi selvfølgelig vurdere om man over tid bør sette grensen ned, eller om det er andre justeringer man bør gjøre.

**Presidenten [10:21:00]:** Replikordskiftet er omme. Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1 og 2.

Sak nr. 3 [10:21:04]

*Innstilling fra finanskomiteen om Norges Banks representantskaps rapport til Stortinget for 2023* (Innst. 396 S (2023–2024), jf. Dokument 9 (2023–2024))

**Presidenten [10:21:16]:** Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 4 [10:21:23]

*Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Ingrid Fiskaa om å tette skattehull* (Innst. 410 S (2023–2024), jf. Dokument 8:130 S (2023–2024))

**Presidenten [10:21:37]:** Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

**Kjerstin Wøyen Funderud (Sp) [10:22:05]** (ordfører for saken): Saken som komiteen har hatt til behandling, er et representantforslag fra Kari Elisabeth Kaski og Ingrid Fiskaa med elleve forslag til endringer i skattesystemet for å forhindre skatteflukt og tette skattehull.

Innledningsvis vil jeg si at jeg er enig med forslagsstillerne i problembeskrivelsen. Det er et problem at multinasjonale konsern kan utnytte forskjeller i nasjonale skattesystemer og det internasjonale skatteramverket til å flytte overskudd til lavskattland. Det er viktig og riktig at de som har den sterkeste ryggen, skal bære den tyngste børa. Det er også viktig for samfunnet og for tilliten til skattesystemet at vi har et effektivt og rettferdig skattesystem der man betaler skatt etter evne, og der man opplever at alle bidrar med sitt, men samtidig forventer at andre også bidrar med sin del. Skatteunndragelse og skatteflukt er derfor et stort problem, siden det undergraver tilliten til hele skattesystemet.

Selv om det norske skattesystemet er godt og velfungerende, er det ikke perfekt. Jeg er derfor glad for at den-

ne viktige debatten reises jevnlig. Slik kan vi steg for steg videreutvikle regelverket i takt med endringene i samfunnet.

Når flertallet i komiteen likevel ikke slutter opp om representantforslaget slik det foreligger, betyr selvsagt ikke det at vi er imot å forhindre skatteflukt og tette skattehull. Tvert imot er flere av omgåelsesmulighetene som problematiseres i forslaget, allerede tatt tak i av regjeringen. Både innstramminger i rentebegrensingsreglene, endringene som er vedtatt og foreslått knyttet til utflyttingsskatt, og arbeidet som foregår knyttet til regler for privat konsum i selskap, er eksempler på dette.

Flere av de foreslåtte tiltakene som gjelder å utvikle mer treffsikre regelverkstiltak og mer effektive kontroller, er positivt omtalt i innstillingen fra komiteen. Her regner jeg med at regjeringen vil komme tilbake med gode løsningsforslag.

Det internasjonale arbeidet for bekjempelse av uønskede tilpasninger mellom ulike skattesystemer på tvers av land er høyt prioritert av regjeringen, og både denne og tidligere regjeringer har vært delaktige i flere internasjonale prosjekter for å tette skattehull og bekjempe overskuddsflytting. Vi mener imidlertid at det er mer effektivt å motvirke aggressiv skatteplanlegging gjennom internasjonalt samarbeid og globale målrettede løsninger, heller enn ensidig norske tiltak for å skattlegge enkeltbransjer hardere.

Til slutt vil jeg gjerne takke komiteen for godt samarbeid i disse sakene. Jeg har redegjort for flertallets innstilling og regner med at de partiene som står bak mindretallsforslagene, selv redegjør for disse.

**Eigil Knutsen (A) [10:24:51]:** Først vil jeg takke saksordføreren for et grundig arbeid med denne saken, men også forslagsstillerne, som bidrar til debatt om skattesystemet vårt, og hvordan det kan gjøres bedre. Forslagene vi debatterer, er gjennomarbeidet, og har etter Arbeiderpartiets syn mange gode intensjoner som vi deler, og som vi skal jobbe sammen om i tiden framover.

Det norske skattesystemet er mest sannsynlig et av verdens beste, men, som saksordføreren også sa, ikke perfekt. Systemet er, med noen unntak, progressivt – man bidrar mer om man tjener eller eier mer. Skattesystemet vårt er også, selv om noen prøver å framstille det motsatt, bra for verdiskapingen i privat sektor. De siste årene har næringslivet investert og skapt nye arbeidsplasser til stadig nye rekorder.

Selv om skattesystemet vårt fungerer godt, betyr ikke det at det er perfekt. Det er langt ifra perfekt. Som med alt annet må systemet utvikles, forsterkes og forbedres jevnlig. Det har også dagens regjering og stortingsflertall tatt ansvar for. Der skattesystemet bidro til stadig

mindre omfordeling under forrige høyre-regjering, er dagens flertall opptatt av å utjevne forskjeller gjennom arbeid, utdanning og velferd, men også gjennom mer rettferdig skatt. Det har vi vist gjennom en stadig mer rettferdig inntektsskatt, der de med lave og vanlige inntekter nå betaler betydelig mindre skatt enn før. Rettferdige og investeringsvennlige grunnrenteskatter er innført, skattleggingen av store aksjeformuer har blitt mer omfordelende, og skattehull blir tettet.

Det er likevel mye som gjenstår. Det internasjonale arbeidet går framover, men skattesystemet må løpende forsterkes for å møte en mer globalisert økonomi. Her hjemme må vi utjevne forskjeller, skape gode rammevilkår for verdiskaping og ikke minst sørge for at skattesystemet gjør at det lønner seg å jobbe. Vi lever av hverandres arbeid, og skattesystemet må bidra til en sterkere arbeidslinje.

Jeg kommer ikke til å gå spesifikt inn på de elleve forslagene som fremmes i representantforslaget. Begrunnelsen for hvorfor vi stemmer imot, er godt redegjort for i merknadene, i svarbrevet fra finansministeren og i saksordførers innlegg før meg.

**Helge Orten (H) [10:27:20]:** I dette representantforslaget fremmes det mange forslag som Høyre enten er imot, som vi mener bør løses gjennom internasjonalt samarbeid, eller som hører hjemme i en større gjennomgang av skattesystemet. Vi stemmer derfor imot forslagene.

Skatteutvalget la fram sin NOU i desember 2022. Vi synes det er beklagelig at finansministeren ikke ønsker å bruke den til å få en helhetlig gjennomgang av skattesystemet, men har lagt den i skuffen. Etter vår oppfatning bør større endringer i skattesystemet gjøres ut fra grundige prosesser og en helhetlig vurdering som ivaretar de grunnleggende prinsippene i skattesystemet, legger til rette for økt verdiskaping og et bærekraftig skattegrunnlag og bidrar til forutsigbarhet for folk og næringsliv.

Historien til Støre-regjeringen er preget av det motsatte: store og brå skatteendringer som er gjennomført stykkevis og delt, og i noen tilfeller med tilbakevirkende kraft. Konsekvensen er økt uforutsigbarhet for næringslivet og dermed redusert lønnsomhet og økt risiko for dem som ønsker å investere i norske bedrifter og arbeidsplasser.

Det er begrenset med tid i et kort innlegg til å kommentere alle forslagene grundig, men jeg vil bare knytte noen kommentarer til enkelte forhold.

SV ser ut til å mene at fritaksmetoden primært er til for å unndra skatt. Det er jeg uenig i. Fritaksmetoden har en viktig funksjon for å unngå kjedebeskatning. Det betyr at aksjegevinster og utbytte ikke kommer til beskatning i selskapet, men beskattes når midler tas ut. Det

gjør også at midler som står i selskapet i sin helhet, kan benyttes til reinvestering og utvikling av bedriften og arbeidsplasser. Det er verdt å merke seg at skatteutvalget også anbefaler å videreføre fritaksmetoden, og at det vil bidra til forutsigbarhet.

Regjeringen Solberg fjernet arveavgiften i 2014. Det er i dag ikke realisasjonsbeskatning av arv og gaver. Det betyr samtidig at det er regler for skattemessig kontinuitet ved arve- og gaveoverføring, og at eventuell gevinst i sin helhet vil komme til beskatning når eiendelen realiseres av arve- eller gavemottaker. Vi mener det er viktig å videreføre dette prinsippet, og at skattlegging skjer ved endelig realisasjon.

Skattesystemet er basert på en grad av symmetri. Det betyr at om man skattlegges for en gevinst eller et overskudd, skal man også ha muligheten til å føre til fradrag et tap eller et underskudd. Underskudd fra tidligere år skal kunne føres mot framtidige overskudd. Hvis man begrenser den muligheten til framføring av underskudd, vil det i prinsippet bety en skatteskjerpelse. Vi ser ikke noen grunn til å endre dette prinsippet.

Helt avslutningsvis vil jeg understreke at det er viktig at Norge er en aktiv deltaker i det internasjonale arbeidet for å motvirke uønskede tilpasninger mellom ulike skattesystem og på tvers av land, bl.a. gjennom OECD og Inclusive Framework. Effekten av tiltakene er størst når flest mulig land blir enige og innfører de samme prinsippene.

**Andreas Sjalg Unneland (SV) [10:30:28]:** I Norge skal vi ha et skattesystem som utjevner sosiale forskjeller, der de som høster de største fruktene i samfunnet, skal bidra mest tilbake til det samfunnet som ga dem muligheten til å lykkes. Det er også utfra erkjennelsen av at jo mer penger man har, desto mindre inngripende blir skattenivået, fordi de summene man sitter igjen med, gir muligheter andre bare kan drømme om. I Norge betaler de 3 600 rikeste, altså topp 0,1 pst., 11,5 pst skatt på sin inntekt, mens vanlige folk betaler 22 pst. Hvorfor er det sånn når mange mener at skattesystemet skal være mest mulig omfordelende? Det er bl.a. fordi skattesystemet har en rekke hull. Et rettferdig skattesystem der man betaler skatt etter evne, er avgjørende for små forskjeller og for å finansiere framtidens velferd, en god og verdig eldreomsorg, et helsevesen som møter folks behov i hele landet, barnehager med nok ansatte og et politi med nok ressurser. Panama Papers-lekkasjen viste at skatteunngåelse i Norge var sjeldent blant personer med liten formue, men for dem med de 0,01 pst. største formuene ble nesten 30 pst. av skatten de skulle betale, omgått.

Skatteparadisene utgjør en stor økonomisk trussel som man må ta på alvor. De bidrar til et kappløp mot



bunnen som kun tjener verdens aller rikeste, på bekostning av alle andre. Omtrent 10 pst. av alle verdiene i verden befinner seg i dag i skatteparadiser og utgjør en overveldende stor kostnad for samfunnet.

Vi i SV fremmer en rekke forslag for å tette skattehull som gjør at de på toppen i praksis skatter en mindre andel av sin inntekt enn det en sykepleier, en bussjåfør eller en elektriker gjør. Høyresiden peker i merknadene på at det er behov for internasjonalt samarbeid for å tette skattehull. Her er vi selvfølgelig hjertens enig. Dette løses best med internasjonalt samarbeid, men det er ikke til hinder for at vi kan gjøre mye her i Norge. Det er på sin plass å bemerke at England, Tyskland og en rekke andre land har innført nasjonale regelverk for å adressere overskuddsflytting i tillegg til å innføre multinasjonale tiltak. Jeg synes det er utrolig at ingen av de forslagene som fremmes her i dag om å tette skattehull, får støtte fra flertallet. Det ville bidratt til en mer offensiv politikk for nettopp å tette disse hullene og sørge for at alle yter etter evne.

Jeg tar med det opp forslagene som SV står bak.

**Presidenten [10:33:32]:** Representanten Andreas Sjalg Unneland har tatt opp de forslagene han refererte til.

**Marie Sneve Martinussen (R) [10:33:45]:** Rødt jobber for et mer rettferdig skattesystem der de som lever av andres arbeid, betaler minst like stor andel i skatt som de som arbeider og faktisk skaper verdiene. Det er rettferdig, men det må også til for å finansiere velferden, for det store flertall er tross alt de som jobber.

Det handler selvsagt om hva slags skattesatser man har, men vel så mye handler det om å tette skattehull, sånn at skattesystemet faktisk fungerer etter intensjonen. Elleve av de tolv forslagene i denne saken stammer fra det opprinnelige representantforslaget, og Rødt stiller seg bak alle de forslagene representanten Unneland har redegjort godt for allerede.

Jeg vil bare understreke at det er viktig at Norge jobber på tvers av landegrensene gjennom å sikre at utlendinger i Norge betaler den skatten de skal til Norge, og begrenser muligheten for at multinasjonale selskaper kan flytte skattbart overskudd ut av landet. Men det er ikke et arbeid vi bare skal gjøre i Norge. Det er også viktig at Norge er en pådriver for arbeidet med en skattekonvensjon i FN. Det er det organet der også utviklingsland er representert, og det er derfor et viktig sted for Norge å drive arbeid for rettferdig internasjonal skattlegging.

Rødt har lagt inn et eget forslag i denne saken om å utrede årsaken til den store økningen i samlede framførbare selskapsunderskudd og vurdere om dagens fradragregler gir opphav til urimelig store fradrag. Med dette følger vi opp en anbefaling fra skatteutvalget, som

påpeker at omfanget av det framførbare underskuddet som selskapene sitter på, har økt med hundrevis av milliarder kroner de siste ti årene.

Før hadde vi en regel for hvor lenge du kunne drive og dytte på et sånt underskudd. Den tidsbegrensningen finnes ikke lenger, og ifølge utvalget bidrar utviklingen til betydelige og uforutsette provenyvirkninger for staten. Det er jo upraktisk, men det gjør også at skattesystemet er mer utsatt for misbruk. Det er flere muligheter for å tilpasse seg. Dagens regler er da ikke uten konsekvenser. Utvalget mener at det taler for at man burde vurdere begrensninger, f.eks. ved å ta tilbake regelen om hvor mange år selskaper kan drive og dytte på dette underskuddet.

Lite visste vi at dette forslaget skulle bli så dagsaktuelt, for i forrige uke la NRK fram tall som viser at framførbare underskudd ser ut til å spille en sentral rolle i store selskapers skatteplanlegging. Mellom 2017 og 2022 fant NRK at bedrifter med til sammen 550 mrd. kr i overskudd ikke betalte en eneste krone i selskapsskatt, og det var mye takket være et oppsamlet underskudd. Disse forslagene er hver for seg viktige skritt på veien mot målet for å tette skattehull og for å få et mer rettferdig skattesystem enn det vi har i dag.

**Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [10:36:59]:** Ulikhetene øker også i Norge, og det har de gjort de siste ti årene. Flere barn vokser opp i fattigdom, og også i Norge lever de fattigste et kortere liv enn dem med bedre økonomi. Det er ikke akseptabelt. Derfor må vi ta grep. Vi kan ikke akseptere at utviklingen med økende ulikheter fortsetter, verken internt i Norge eller mellom rike og fattige land.

Skal vi greie å redusere ulikhetene, må vi jobbe for at de som tjener mest, betaler relativt sett minst like mye skatt som oss andre. Det er viktig for å kunne sikre finansieringen av velferdsstaten som alle nyter godt av, fattig som rik. Vi må også tette hullene som muliggjør flytting av overskudd til lavskatteland. Forslagene det skal stemmes over her i dag, ville ha bidratt til nettopp dette. De ville ha bidratt til at det ble vanskeligere for de store selskapene å flytte overskudd mellom land. Det ville ha bidratt til at utenlandske aksjonærer ikke betaler mindre kildeskatt enn det de skal, og det ville gitt oss viktige utredninger som kunne vist om dagens nasjonale regler gjør det for lett å slippe unna skatteregningen. Denne kunnskapen kunne blitt brukt til å lage et mer rettferdig skattesystem.

Det er ikke bare i Norge at ulikhetene øker. Ifølge Oxfam har den rikeste prosenten i verden siden 2020 lagt beslag på nesten to tredjedeler av all ny rikdom. Det er ikke rart at denne utviklingen skjer, all den tid verdenssamfunnet ikke har klart å tette det juridiske gapet

som muliggjør skattetriksing fra multinasjonale selskaper og ekstremt rike enkeltpersoner. Utviklingsland treffes ekstra hardt av manglende skatteinntekter. Derfor har det blitt igangsatt et viktig arbeid med en rammekonvensjon for skatt i regi av FN. Det er ikke nok at OECD-landene jobber sammen om etablering av skattekonvensjoner. Utviklingslandene må med i dette arbeidet for å sikre at deres interesser skal ivaretas. Derfor er det arbeidet som nå startes opp i FN, utrolig viktig. En slik rammekonvensjon er et av de viktigste verktøyene vi kan ta i bruk for å stanse den økende ulikheten i verden.

Men et enkelt forslag om å støtte dette viktige arbeidet får heller ikke flertall i denne sal. Dessverre viser nedstemmingen av alle forslagene at det i Norge i dag ikke er reell politisk vilje til å jobbe mot ulikhet og for en rettferdig fordeling av skattebyrden.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:39:40]:** Dette er en veldig viktig debatt, og jeg er uenig i det siste som ble sagt av forrige taler, at det ikke er vilje til å utjevne forskjeller i Norge. Det er stor vilje til å utjevne forskjeller i Norge. Vi er også opptatt av globale løsninger for å få det til.

Før jul vedtok vi et nytt skatteregelverk for store internasjonale konsern, den såkalte pilar 2, med global minimumsbeskatning. Alle partier utenom Fremskrittspartiet støttet det. Det er et veldig målrettet grep for å nå det som også er SVs mål i dette Dokument 8-forslaget, å stoppe skattehull. Det er viktig og riktig.

Nå jobber vi med det som kalles pilar 1. Det høres forferdelig teknisk ut, men det handler om at Facebook, Google, Twitter, TikTok, alle disse store aktørene, også skal betale skatt i det landet de har markedet i. TikTok har vært spesielt viktig nå den siste uken, synes jeg. Det handler nettopp om at de skal betale skatt i det landet de har markedet i. Det jobber vi med nå. Forhåpentligvis blir det vedtatt i løpet av sommeren, og det blir en internasjonal skatteavtale. Det er utrolig viktig at vi får det på plass.

Så er det tatt initiativ fra Brasil til å innføre en global minimumsformuesbeskatning. En kaller det kanskje pilar 3, vi får se hva det blir. Jeg er bekymret for at det er noen superrike i verden som ikke deltar i det felles løftet vi trenger. Der er Norge en veldig aktiv deltaker, i G20. Norge blir spurt både om hvordan vi beskatter naturressurser gjennom grunnrentebeskatning, og hvordan vår formuesbeskatning er. Norge har fått en mye mer aktiv rolle i global beskatning fordi Norge har modeller for beskatning av store, rike naturressurser som kommer fellesskapet til gode, og også har formuesbeskatning. Så Norge gjør veldig mye og er helt ledende også internasjonalt, og det er kjempeviktig.

Det er veldig mange forskjellige ting i dette forslaget. Blant annet er det et forslag om å gjeninnføre arveskatt. Senterpartiet og Arbeiderpartiet har sagt at det ønsker vi ikke å gjøre. Vi ønsker andre typer grep for omfordeling. Vi mener det kommer til å skape veldig mye uro hvis man skal gjeninnføre en arveskatt. Det var ganske lite proveny på arveskatten da Høyre og Fremskrittspartiet tok den bort. Den gav lite penger inn, men den skapte veldig mye støy. Mange som ikke var i arveskattposisjon i det hele tatt, var redd for at de skulle få det på hytta si eller på huset sitt eller på små, private eiendeler. Mye av den frykten var egentlig ubegrunnet, men grunnen til at Senterpartiet og Arbeiderpartiet ikke ønsker å gjeninnføre det, er at vi mener det er mye støy og kostnader for liten gevinst. Derfor ønsker vi å la det bero og heller gjøre store omfattende skattereformer, sånn som vi gjør med pilar 1, pilar 2 og nye globale skatteavtaler.

**Presidenten [10:42:27]:** Det blir replikkordskifte.

**Helge Orten (H) [10:42:39]:** Det er for så vidt bra at finansministeren avviser å gjeninnføre arveskatt. Det er vi fullstendig enige om. Så håper jeg det holder seg.

Et av forslagene fra SV er å innføre realisasjonsbeskatning ved arv og gave. Finansministeren problematiserer det i svaret sitt, men avslutningsvis skriver han også noe om at det ikke er forsvarlig å gjennomføre utredning av dette innen statsbudsjettet for 2025. Betyr det at finansministeren i det hele tatt vurderer den type utredninger?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:43:15]:** Svaret på det er nei.

**Helge Orten (H) [10:43:18]:** Takk for et kort og godt svar.

Det er også sånn at finansministeren nettopp sendte på høring et forslag om utflyttingsskatt. I det forslaget går en vekk fra dagens prinsipp der opparbeidet skatt på gevinst ved utflytting beskattes ved realisasjon. Nå skal det beskattes innenfor en tolvårsperiode – en betydelig innstramming og en avvikelse fra realisasjonsprinsippet. Er det noen grunn til at han ikke vurderer det også på andre områder?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:43:51]:** Jeg mener det er utrolig viktig at vi har en likebehandling av folk som driver næringsvirksomhet i Norge, og folk som flytter ut av Norge. Jeg synes det er litt rart at ikke Høyre er litt mer bekymret for sin motstand mot utflyttingsskatten som regjeringen har foreslått. Vi så den feilen som var da Høyre styrte, at en hadde den femårsregelen. Hvis man bare bodde utenfor Norge i fem år, slapp man hele skatteregningen. Det var en opplagt feil. Så tettet vi det hullet og sa at man må betale skatt for

det man har tjent i Norge, når man flytter ut av Norge. Det vi har gjort nå, handler om at man må gjøre opp regningen i løpet av tolv år.

Man kan jo hvis man bor i utlandet, være skattemessig bosatt her hvis man vil, man kan flytte hjem hvis man vil, og så har vi nå forslag på høring og kommer til å gjøre justeringer. Etter en høring er det alltid justeringer å gjøre, men grunnprinsippet om at den som har tjent store inntekter i Norge, skal skatte til Norge, mener jeg er riktig. Det blir feil hvis det skal være en fordel for den som flytter ut, og at den som bor i Norge, skal straffes. Derfor mener jeg det vi nå gjør med utflyttingsskatten, er et godt prinsipp. Med en tolvårsregel er det mye fleksibilitet.

**Helge Orten (H) [10:44:53]:** Jeg merker meg det svaret, men finansministeren argumenterer nesten som det ikke er en utflyttingsskatt i dag. Det er en ganske streng utflyttingsskatt også i dag, i den forstand at man får beregnet en gevinst ved utflytting som skal komme til beskatning, men ved realisasjon.

Det er et godt prinsipp i det norske skattesystemet at man ikke skatter av urealiserte gevinster, men skatter av gevinsten når den kommer til realisasjon. Det er det som er den store bekymringen vår knyttet til utflyttingsskatten, nemlig at man blir påtvunget en betydelig byrde lenge før man vet om man har en gevinst, eller om man i det hele tatt har realisert en gevinst. Hvis det prinsippet også skal kunne anvendes på andre deler av skattesystemet, er det grunn til stor bekymring, for det vil skape en helt ny standard og presedens, der en begynner å beskatte urealiserte gevinster og ikke realiserte gevinster.

Er det andre områder der finansministeren vurderer å innføre beskatning av urealiserte gevinster?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:45:59]:** Jeg tror representanten Orten vet svaret på det spørsmålet. Det er for å løse en helt konkret utfordring vi gjør dette. Da må man tilpasse skatteregelverket til den utfordringen vi står overfor. Det smutthullet som har vært nå, at hvis f.eks. representanten Orten har vært en dyktig mann – det er han jo, men om han hadde brukt evnene sine på en annen plass enn på Stortinget – og fått store urealiserte gevinster, bor i Norge og tar det ut, skal han beskattes, men hvis han flytter ut av vakre Møre og Romsdal til et annet sted, skal han slippe det, mener vi er feil. Det er det som egentlig ligger til grunn. Da må vi lage en regel spesielt tilpasset det.

Selvfølgelig har vi nå en høring. Vi lytter på høringen, og det kan være ting man må justere, men grunnprinsippet mener vi er riktig. Derfor var det i utgangspunktet tolv år. Man kan flytte hjem igjen hvis man vil, og da slipper man å betale utflyttingsskatten. Man kan

være skattemessig bosatt i Norge hvis man ønsker det, og da slipper man det. Så skal vi selvfølgelig lese de høringsinnspillene vi får, så vi får en god og bærekraftig modell som jeg aldri tror Høyre kommer til å fjerne hvis de får makt.

**Hans Andreas Limi (FrP) [10:47:12]:** Finansministeren nevnte det kjente pilar 2-vedtaket i Stortinget før jul, altså Stortingets vedtak om å slutte seg til innføringen av en global minstesats for selskaper med internasjonal virksomhet. Fremskrittspartiet stemte imot, som finansministeren sa, og begrunnelsen vår var den gang at dette regelverket ikke var ferdig utredet, i likhet med hva veldig mange høringsinstanser påpekte.

Kan finansministeren nå redegjøre for hvordan dette regelverket som Stortinget har vedtatt, vil slå ut for ca. 200 norske selskaper som har internasjonal virksomhet?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:47:54]:** Vi hadde en god og grundig debatt om det i Stortinget før jul. Hvordan dette vil slå ut for hvert enkelt selskap, må vi komme tilbake til for hvert enkelt selskap, og det er det skattemyndighetene som gjør, heller enn at jeg skal ha en enkeltredegjørelse for hvert enkelt selskap. Det var en god og grundig debatt. Nå gjennomføres det. Jeg har ikke sjekket tallet nå, men da vi snakket om det før jul, var det rundt 50 land, hvis jeg ikke husker helt feil, som vedtok det på samme tidspunkt. Det var et mål at så mange skulle vedta det samtidig, nettopp for at det skulle bli globalt gjeldende.

Den neste store reformen vi jobber med nå, er at Facebook, Google, TikTok og andre plattformer av den typen også skal betale skatt til vertskapslandet. Det mener jeg er viktig og riktig, for det blir noe rart at Akershus Amtstidende, for å ta et eksempel fra Hans Andreas Limis valgkrets, skal beskattes, mens Facebook, Google og andre som har stor verdiskaping, ikke skal gjøre det. Vi opplever at dette har stor internasjonal støtte fra langt ut på høyresiden til langt ut på venstresiden, for man ser at vi må gjøre den typen skattereformer.

**Hans Andreas Limi (FrP) [10:48:54]:** Så er det en urimelighet at Akershus Amtstidende må betale formuesskatt, og det trenger ikke Facebook å gjøre. Der er det en forskjellsbehandling av de norske og de utenlandske som finansministeren og regjeringen støtter.

Synes ikke finansministeren det er litt bekymringsfullt at vi har gjort et skattevedtak uten at vi har utformet de reglene som skal regulere hvordan innretningen på denne globale minsteskatten blir? Det ble påpekt fra flere tunge høringsinstanser at det var en betydelig usikkerhet. Det er ingen forutsigbarhet i det vedtaket så lenge de som blir berørt, ikke vet hvordan det slår ut på de

res skattebelastning. Det ble også påpekt at på grunn av hvordan denne skatten beregnes, kan det faktisk føre til at norske selskaper må betale en ekstraskatt selv om selskapsskattenivået i Norge er på 22 pst., altså over 15 pst., som blir innført globalt.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:49:55]:** Dette har vært et tungt internasjonalt arbeid over år. Tidlige finansminister Siv Jensen var også for det da hun var finansminister.

Nå blir dette en global skatteavtale. Selv om Fremskrittspartiet skulle fått flertall for sitt syn om at Norge ikke skulle være med på det internasjonale skattesamarbeidet, ville allikevel de andre partene kunne begynne å pålegge norske selskaper å bli omfattet av det regelverket. Det er nettopp det som er noe av poenget.

Jeg mener dette i noen sammenhenger – spesielt for å regulere de aller, aller største konsernene, de som har størst inntekter, og for å nå de store, multinasjonale plattformsselskapene, som vi skal prøve å finne en internasjonal skattereform for – er riktig og viktig skal vi klare å finansiere den velferdsstaten Norge er.

**Andreas Sjalg Unneland (SV) [10:50:53]:** Finansministeren var veldig tydelig på at det ikke er et mål å gjeninnføre arveskatten i Norge, fordi den forrige innretningen ikke var god nok. Det burde være et argument for at vi kan ha en bedre ordening enn det vi hadde før.

En floskel som ofte blir gjentatt av ulike politikere, er at det skal lønne seg å jobbe. Det er en selvfølgelighet, selvfølgelig skal det lønne seg å jobbe. Men hvis man ser på de 100 rikeste i Norge, har ca. to tredjedeler av dem ikke jobbet for formuen, de har arvet den. Mange er til og med yngre enn meg. Hvilket signal er det vi som samfunn sender når man kan arve et hundretalls millioner, eller milliarder for den saks skyld, uten å skatte en eneste krone, mens bussjåføren, sykepleieren og til og med trygdemottakeren må skatte av inntekten sin? En av disse arvingene svarte veldig godt på Instagram på spørsmålet: Hvordan har du blitt så rik? Svaret var: ikke en dritt. Så hvilket signal sender vi? Lønner det seg å jobbe?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:51:57]:** Det lønner seg å jobbe. Vi kommer også til å ta nye skattegrep, som f.eks. at unge skal bli stimulert mer til å jobbe, sånn at en sitter igjen med mer av inntekten sin. Det er veldig viktig.

Jeg er opptatt av kontinuitetsprinsippet, at når man overtar arv, overtar man også de skatteposisjonene som ligger til det, og i Norge har vi en formuesskatt som gjør at denne arvingen – nå kjenner jeg ikke til hvilken person representanten refererer til – må betale formuesskatt. Det er noe av det som har vært argumentene vi har for formuesskatt, at hvis man hadde fjernet den, er

det anslagsvis over 20 000 mennesker som hadde blitt nullskattytere, og mange av dem er svært, svært rike. Mange av dem som tar til orde for å fjerne formuesskatten, ønsker å innføre en statlig eiendomsskatt. Da skyver vi skattebyrden fra noen av dem som er aller rikest, til den brede middelklassen, og det ønsker vi ikke.

**Marie Sneve Martinussen (R) [10:52:56]:** Mitt spørsmål handler om skatteetaten.

NRK har den siste uken hatt en serie med saker om interne rapporter som viser at kontrollvirksomheten er på kritisk lavt nivå. Det burde egentlig ikke være noen overraskelse, for hvis man leter fram hva det står om skatteetaten i tildelingsbrevet til statsbudsjettet for 2024, står det:

«Samlet sett vil etaten måtte gjøre krevende prioriteringer i 2024.»

Og videre:

«I det daglige arbeidet er det nødvendig at etaten veier kvalitet opp mot effektivitet.»

Rødt har ved flere anledninger argumentert for økte ressurser til skatteetaten og flere kontroller. Skatteetaten selv skriver at en kontrollør kan generere opp mot 20 millioner skattekrone i året, og det er ikke fordi man endrer skattereglene, men fordi man har kontroller der folk faktisk følger skattereglene. Så spørsmålet mitt er om finansministeren er bekymret for situasjonen og tenker at det er et problem som må løses.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:53:55]:** Skatteetaten gjør en utrolig viktig jobb. Da jeg ble finansminister høsten 2021, la vi på 100 mill. kr ekstra sammenliknet med det som var budsjettforslaget fra Jan Tore Sanner og Erna Solberg. I det budsjettdokumentet jeg fikk da, sto det at det var svært krevende å gjennomføre det budsjettet som lå fra forrige regjering. Så har det nok gått fra svært krevende til krevende. Det er fortsatt krevende, men vi har løftet det. Også i tildelingsbrevene som har gått fra meg som statsråd til skatteetaten, har det nettopp vært pekt på at de må satse på kontrollvirksomhet. Det er viktig. Den bekymringen representanten kommer med, er viktig. Jeg hadde et møte med skatteetaten i dag, og de jobber veldig aktivt med det.

Så er det noen ting som kanskje blir litt borte. Veldig mye av det vi gjør med digitalisering nå – som f.eks. gjør det lettere for representanten med selvangivelsen, og for næringsdrivende er det mer forhåndsutfyllt – gjør at man også får mer målrettede kontroller, og at det blir mer effektivt. Det er om å gjøre at den kontrollvirksomheten man har, treffer rett, og der har skatteetaten hatt en veldig positiv utvikling de siste årene.

**Presidenten [10:54:58]:** Replikordskiftet er avsluttet.

De talere som heretter får ordet, har også en taletid på inntil 3 minutter.

**Ingrid Fiskaa (SV) [10:55:21]:** Eg synest det er positivt at fleire parti i denne debatten gjev støtte til problembeskrivinga om at det finst skattehøl, og at det gjer det for enkelt for dei med dyre skatteadvokatar å unndra seg og unngå skatt, noko som flyttar skattebyrda over på folk flest.

Iveren etter å gjera noko med problemet ser dessverre ikkje ut til å vera så sterk. Eg merkar meg at bl.a. saksordføraren argumenterer med at det vil vera meir effektivt med internasjonalt samarbeid framfor einsidige norske tiltak for å tetta skattehøl.

Sjølv Høyre ser i prinsippet ut til å vera einig i at internasjonalt samarbeid er viktig, og at Noreg bør vera ein pådrivar her. Då vil eg visa til forslag nr. 3, som handlar om at Noreg nettopp skal stå i spissen for ein sterk rammekonvensjon for skatt i FN. Likevel vil altså ikkje fleirtalet støtta dette, og dei gøymer seg bak at Noreg har tradisjon for å vera ein pådrivar internasjonalt. Vel, det begynner vel å verta ei stund sidan. Det var nok rett under den raud-grøne regjeringa mellom 2005 og 2013. Elles har hovudregelen berre vore å delta i OECD-samarbeidet, eit arbeid som i liten grad har ført fram, og som dessutan har låg legitimitet internasjonalt fordi OECD representerer ei snever gruppe med land.

No har det altså oppstått ein ny sjanse i FN. Det er starta eit arbeid for å få på plass ein konvensjon om internasjonalt skattesamarbeid der. Det vil kunna gje større legitimitet til det internasjonale skattesamarbeidet, og det vil i større grad kunna ta vare på interessene til utviklingsland, som er dei som vert ramma hardest av kapitalflukt og skatteunndragingar.

Regjeringa var nølande i starten, må det vel vera lov å seia, men no deltek Noreg iallfall i ei arbeidsgruppe som skal utarbeida mandatet for dette. Dessverre er ikkje innspela Noreg har sendt inn til forhandlingane, noko som tilseier at Noreg har ei pådrivarrolle eller brubyggjarrolle. Tvert imot ligg det veldig tett opp til det som er OECDs posisjonar. Dersom det likevel er sant at Noreg er ein pådrivar internasjonalt, burde det vera enkelt å støtta forslag nr. 3.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

**Heidi Nordby Lunde (H) [10:58:28]:** Det er riktig at det er mange som kan dele en problembeskrivelse, men allikevel være mot de løsningene som blir presentert, som f.eks. i dette tilfellet. Og ja, Høyre er for internasjonalt forpliktende samarbeid og ønsker å være en pådriver der, f.eks. gjennom fullt medlemskap i EU. Så vedtok Stortinget bl.a. en suppleringskattelov før jul, som

er basert på nettopp det samarbeidet man har hatt i OECD over mange år, bl.a. etter initiativ fra Kristin Halvorsen da hun var finansminister, og som har blitt fulgt opp av senere regjeringer. Det blir altså presentert noen påstander her som er helt feil. Hadde det vært slik at de rikeste betalte mindre i skatt enn vanlige arbeidstakere, tror jeg vi hadde hatt daglige demonstrasjoner foran Stortinget. De 10 pst. rikeste betaler nær 40 pst. av all personskatt i Norge, i tillegg til hva man betaler gjennom selskapsskatt osv. Vi har et omfordelende og progressivt skattesystem.

Når det gjelder NRKs såkalte avsløringer, var vel det først og fremst en avsløring av manglende forståelse av det norske skattesystemet. For et selskap skal ikke betale 22 pst. skatt hvert eneste år, men av samlet overskudd over tid. Det gjør at selskaper kan tåle tap, men også gå med underskudd på grunn av at de gjør store investeringer som kan ta flere år å snu til overskudd, som igjen kan skattlegges, med fradrag som gjør at selskapene kan overleve over tid. Det sikrer norske arbeidsplasser og dermed skatteinntekter, som gjør at vi kan utvikle velferden vår, i tillegg til at skattesystemet er både progressivt og utjevne. Men sosial utjevning er mer enn skatt; det handler også om hva pengene brukes til. For eksempel vil jeg påstå at reverseringer og dårlige prioriteringer ikke gir mer i velferd. Vi har også behov for at noen faktisk tør å ta risiko for store, langsiktige investeringer, f.eks. i det grønne skiftet. Dette er med andre ord ikke skattehull som skal tettes, men en ønsket virkning av skattesystemet for å motivere til investeringer og trygge norske arbeidsplasser.

Jeg er enig i at det ikke finnes noe perfekt skattesystem, og at det må moderniseres og oppdateres over tid. Det var også en av grunnene til at Solberg-regjeringen satte ned et utvalg, Torvik-utvalget, for å se på helhetlige endringer i skattesystemet, både for å gjøre rett og slett rene endringer og for å se på om det var mulighet for skattevekslinger. Denne regjeringen valgte istedenfor å skape stor usikkerhet og øke risikoen for investeringer i Norge gjennom å gjennomføre helt andre ting enn det Torvik-utvalget presenterte. Resten av forslagene ble mer eller mindre lagt i en skuff, med unntak av i partiet SV, som bruker det som et oppslagsverk hvor de bare plukker ut Torvik-utvalgets forslag til skatteøkninger, istedenfor å se på den helheten som Torvik-utvalget egentlig la fram.

**Nils Kristen Sandtrøen (A) [11:01:35]:** Jeg tegnet meg egentlig til en kort merknad for å ta tak i et par påstander som kom fra representanten Fiskaa. Fiskaa sa at OECD-arbeidet har lav legitimitet. Det er det verdt å kommentere, for det er nettopp det arbeidet som OECD har fått gjort for å tette det store skattehullet som

finansministeren godt beskrev, som nå har lyktes. Man sier at det har lav legitimitet, men bl.a. er USA også med i OECD-samarbeidet, og det er ikke lenge siden mange så det som helt urealistisk å få til det vi nå har fått til gjennom OECD-samarbeidet.

Det syntes jeg var viktig å påpeke, for det må ikke bli sånn at tanken om det helt ypperste av det ypperste blir en hvilepute for ikke å gjøre noen ting. Nå har vi kommet et godt stykke på vei, og finansministeren redegjorde også for at vi skal videre i det internasjonale samarbeidet. Det beste må ikke bli det godes fiende, og OECD har ikke lav legitimitet, men høy legitimitet.

**Presidenten [11:02:46]:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [11:02:49]

*Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Torgeir Knag Fylkesnes om bedre rammevilkår for oppstartsbedrifter og investeringer i teknologi (Innst. 397 S (2023–2024), jf. Dokument 8:135S (2023–2024))*

**Presidenten [11:03:12]:** Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

**Tina Bru (H) [11:03:39]** (ordfører for saken): La meg starte med å takke komiteens medlemmer for godt samarbeid om denne saken. Det er ikke så ofte så mange partier på tvers av politiske skillelinjer klarer å finne sammen om lavere skatt og forenklinger for næringslivet, slik vi nå har gjort om opsjonsskatten og tilgang på høykvalifisert arbeidskraft.

Norge er et land med stor kreativitet og mye entreprenørskap. Norske gründere og oppstartsbedrifter er motorer for økonomisk vekst og jobbskaping over hele landet, og forslaget om å utvide opsjonsskatteordningen er et tydelig signal om at vi tror på norske jobbskapers og deres ambisjoner.

Regjeringspartienes motstand mot alle forslag i denne saken vitner derimot om manglende forståelse for de utfordringene som gründerne møter hver eneste dag, og manglende vilje til å gjøre noe med det. Men heldigvis tar flertallet her i dag ansvar, og regjeringen får en marsjordre, som de er nødt til å følge opp. Det er jeg veldig glad for, for de neste tiårene skal Norge gjennom sto-

re omstillinger, og vi trenger alle de kloke hodene og praktiske hendene vi kan få. Noen av dem satt kanskje oppe på galleriet her i stad og fulgte debattene tålmodig. Jeg skulle gjerne kunnet anbefale finansministerens TikTok-dansing som et alternativ til å følge disse debattene, men jeg kan dessverre ikke det. Jeg tror det er bedre å høre på hva finansministeren sier her i salen enn å se på TikTok, for dette er viktige saker som vi er nødt til å diskutere for fremtiden vår. Vi trenger alle de nye arbeidsplassene og den økte verdiskapingen vi kan få, inn i en tid da inntektene våre fra olje- og gassnæringen gradvis kommer til å avta.

Skal vi sørge for at de kommende generasjonene også får oppleve høy velstand og god velferd, må vi legge det grunnlaget nå. At Norge har et konkurransedyktig skatte- og avgiftsnivå, er avgjørende. Morgendagens verdiskapere og kapitalen kjenner ingen landegrenser. Konkurransen om å tiltrekke seg gründere og arbeidskraft vil bare bli tøffere og tøffere, så vi trenger en skattepolitikk som oppmuntrer til vekst, vi trenger innovasjon, vi trenger verdiskaping, og vi må gi norske bedrifter de beste forutsetningene for å kunne konkurrere internasjonalt. Da må vi gi dem gode rammebetingelser og ikke lage flere hindringer og større byrder.

De borgerlige partiene har også foreslått at regjeringen skal utrede og komme tilbake til Stortinget med endringer i formuesskatten, for å legge bedre til rette for gründere og oppstartsbedrifter. Dessverre får vi ikke flertall for det her i dag. Selv om vi hadde tro på og håp om det i starten av behandlingen av denne saken, ble det ikke slik til slutt.

Både tidligere næringsminister Jan Christian Vestre og andre representanter for regjeringspartiene har nylig snakket om at de er villig til å vurdere endringer i formuesskatten. Senterpartiets landsmøte har til og med vedtatt at de ønsker lettelse i formuesskatten. Derfor synes jeg det er litt skuffende at regjeringspartiene så kategorisk avviser å utrede denne typen justeringer, som de tidligere har vært åpne for. Det er likevel en veldig ærlig tilbakemelding til norsk næringsliv. Regjeringspartiene snakker om endringer når det er opportunt, men når det kommer til handling, svikter de. Vi trenger handling nå, ikke bare ord.

Med det vil jeg på vegne av de ulike forslagsstillerne ta opp forslagene nr. 1–5 i saken.

**Presidenten [11:06:38]:** Representanten Tina Bru har tatt opp de forslagene hun refererte til.

**Nils Kristen Sandtrøen (A) [11:06:53]:** Dette er en debatt om i hvert fall to viktige temaer, både skatt og migrasjon.

Til skatt først: Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen er veldig opptatt av at vi skal ha gode forutsetninger

for de små oppstartsbedriftene. Jeg legger vekt på ordet «små», for dette forslaget fra en rekke av partiene fra opposisjonen vil, etter vår mening, utvane en ordning som i dag er en fordel for de mindre oppstartsselskapene.

I forslaget som ligger til behandling, er det verdt å merke seg noen tall. Jeg er ikke så veldig glad i å bruke for mange tall, men her er tall viktige. Ordningen skal utvides til maksimalt 150 ansatte, til selskaper som har drevet i 12 år, og med en balansesum på inntil 200 mill. kr. Det er ikke spesielt små selskaper. I regnskapsloven som vi har vedtatt her på huset, er det definert hva et lite selskap er, og der kan man gå inn og se at vi snakker om balansesum på bl.a. 35 mill. kr. Så dette vil dessverre utvane og gjøre det motsatte av det som for så vidt er den gode intensjonen i forslaget, og skape en konkurranseulempe for de mindre oppstartsselskapene. Det er det ene.

Det andre går på spørsmål om skatt. Hvis dette forslaget skulle få flertall, og det fører til at enkelte betaler mindre skatt, er det dessverre ikke beskrevet hvem som i så fall skal betale mer. For her snakker vi om potensielle endringer i formuesskatten.

Det minner meg om to viktige saker som Stortinget har behandlet i den senere tid. Vi hadde en veldig god behandling av langtidsplanen for Forsvaret, med et godt grunnlag fra regjeringen, der alle partier så på ansvarligheten i det, fordeler og ulemper og hvordan dette skal gjennomføres. Men som Aftenposten skrev i forrige uke: Stortinget hadde én god dag og én dårlig dag i forrige uke. Den dårlige dagen var Nasjonal transportplan, som blir vedtatt med ekstra forslag uten at det er sett på helhetsekvenser. Dette forslaget er litt i samme gaten. Man tenker at man kan få i pose og sekk, men sånn er ikke verden, det må prioriteres.

Det samme gjelder forslaget om å åpne opp for mer liberal tilgang til innvandring fra tredjeland. Som det står i svarbrevet fra finansministeren: Vi må huske på at vi skal ha en kontrollert og bærekraftig migrasjonspolitik, og dette må ses i en helhet.

Derfor er temaene som er tatt opp, viktige, men de må etter vår mening behandles grundig i den helhetlige budsjettprosessen, sånn at vi sammen kan finne ut av det på en god måte – på lik linje med forsvarspolitikken.

**Andreas Sjalg Unneland (SV) [11:10:07]:** Norge står overfor en alvorlig omstillingsutfordring som vi så langt ikke har noen løsning på. Ikke bare skal vi og landene rundt oss slutte å bruke fossile energikilder. Norge må samtidig skape et helt nytt næringsliv som kan gi velferdsstaten nye bein å stå på for framtidige generasjoner. Abelian omstillingsbarometer viser at norsk næringsstruktur ikke er bærekraftig. Velferdsstaten er sær-

bar fordi eksporten er sentrert rundt noen få råvarebaserte næringer, som påvirkes av eksterne sjokk og svingninger i råvareprisen utenfor vår kontroll. Det skapes få bedrifter som ikke også er leverandører til de næringene vi skal omstille oss bort fra.

Det vi trenger, er flere teknologibedrifter med globale vekstambisjoner. Teknologibedrifter kommer i mange ulike former innenfor alle typer sektorer. Helse-teknologi, utdanningsteknologi, mobilitetsteknologi og klimateknologi er noen eksempler. Skal disse lykkes i Norge, trenger de noen målrettede virkemidler som gjør at de klarer å vokse fram i skyggen av de råvarebaserte næringene som dominerer økonomien i dag. Derfor fremmer SV forslag om viktige tiltak som vil gi vekstkraft til teknologibaserte oppstarts- og vekstselskaper.

For det første trenger vi en utvidet opsjonsskatteordning som vil gjøre det lettere for bedrifter med periodevis lav lønnsevne å tilby ansatte eierandeler i selskaper. I dag er grensen for når dette kan gjøres med visse fordeler begrenset og basert på alder og størrelse, som gjør at ordningen går ut på dato før bedriftene har behov for den. Skal vi lykkes med omstillingen, må ikke de flinkeste hodene jobbe med å gjøre olje- og gassnæringen mer effektiv, de må heller fanges opp av framtidrettede gründerbedrifter som bygger helt nye sirkulære og bærekraftige bedrifter.

Et større mangfold av teknologibaserte næringer er det eneste som kan gjøre oss mindre avhengig av olje og gass. En utvidet opsjonsskatteordning er derfor avgjørende for å sikre at det ufødte næringslivet også får tilgang på de flinkeste folkene.

I tillegg må vi gi våre gründerere bedre kort på hånden når de skal ut i verden og konkurrere om de klokeste hodene og flinkeste hendene internasjonalt. Utenlandsk spisskompetanse, som i dag lar seg friste av spennende muligheter, nydelig natur og gode velferdsordninger, faller av på veien, når de må pløye seg gjennom en papirmølle som kan ta månedsvis å forsere. Derfor ønsker vi å be regjeringen utrede forenklinger i regelverket for norske bedrifter som vil rekruttere høykvalifiserte arbeidstakere fra tredjeland.

Forslagene om oppjusteringer i opsjonsskatte-modellen og lettere tilgang på internasjonal kompetanse vil gjøre hverdagen lettere for alle som vil skape nytt næringsliv for Norge. Det vil være bra og positivt.

**Sveinung Rotevatn (V) [11:13:22]:** Vi har ikkje stemt så mykje i lag med SV i skattepolitikk i denne perioden, og i og for seg heller ikkje tidlegare, men i dag gjer vi det, for dette er eit veldig godt initiativ. Det er veldig bra at det no også ser ut til å verte eit fleirtal, det får vi håpe, for to viktige forslag.

For Venstre har det over lang tid vore viktig at vi har gunstige skattereglar for opsjonar til dei som går inn i nye selskap og skal vere med på å byggje dei store. Det er ein viktig måte å tiltrekkje seg arbeidskraft på, ikkje minst høgkompetent, internasjonal arbeidskraft. Difor var vi også glade for at vi fekk til ei eiga ordning for dette i førre regjeringsperiode.

Det er ei god ordning, men vi har også fått tilbake-meldingar om at ho ikkje er god nok, at ho bør utvidast til å gjelde fleire, og det er det dette forslaget vil sørge for. Det støttar vi med glede. Dette er veldig positivt, og eg oppfattar også at det er eit ønske frå eit samla gründer- og oppstartsmiljø. Er det noko dei som har skoa på, som jobbar med dette kvar einaste dag, tek opp på nær alle møte vi har med dei, er det at opsjonsskatteordninga bør verte betre.

Arbeidarpartiet og Senterpartiet argumenterer mot dette. Eit av argumenta dei bruker, er at nokre no skal betale mindre skatt, og kven skal då betale meir? I alle fall ut frå den informasjonen vi har fått frå departementet, vil det om ein gjennomfører denne ordninga, verte eit provenytpar på 25 mill. kr. Det veit alle som har vore borti eit statsbudsjett, at ikkje er eit stort provenytpar. Det er ikkje mykje pengar – i denne samanhengen er det nesten ingen ting. Det finst mange måtar å la vere å gjere dette til eit problem på. Ein kan f.eks. la vere å reversere domstolsreforma. Viss regjeringa ønskjer det, er saka løyst. Dette er ikkje veldig vanskeleg.

Eg vil seie at ein skal vere litt forsiktig med å snakke om dynamiske effektar i skattepolitikken, men akkurat her vil eg faktisk løfte det fram som eit perspektiv. Til ein så låg «kostnad» opnar ein moglegheita for å få stor vekst, la bedrifter vekse og kapitalisere på suksessane sine og tiltrekkje seg folk – og ja, også kunne betale meir skatt i framtida. Eg synest ikkje dette er nokon dårleg pakke, snarare tvert imot.

Eg vil også kort nemne det andre forslaget vi støttar her, som eg håpar vil få fleirtal. Det gjeld å innføre eit tech-visum, som forslagsstillarane kallar det, eller eit gründervisum, som vi har snakka om, men eg trur ideen er den same. Skal ein ha tak i kompetent faglært arbeidskraft utanfor EØS i dag, er det vanskeleg. Det er komplisert. Det bør verte enklare. Vi har respekt for at dette er kompliserte reglar, så det er eit forslag om å be regjeringa greie ut dette og kome tilbake, og det håpar eg ho vil gjere.

Samla sett snakkar vi her om forslag i skattepolitikken, i alle fall det første, som faktisk kan vere populære der ute, og eg vil på det sterkaste oppfordre finansministeren til å gripe den moglegheita med begge hender.

**Per Martin Sandtrøen (Sp) [11:16:42]:** Investeringene i Norge er nå rekordhøye, langt høyere enn i man-

ge andre områder det vil være nærliggende å sammenlikne seg med, enten det er eurosone eller USA. En viktig grunn til at investeringene er rekordhøye nå, er at det er lønnsomt å eie bedrifter i Norge og lønnsomt å starte bedrifter i Norge.

De to siste årene har det i gjennomsnitt blitt etablert om lag 6 000 nye bedrifter i måneden. Det er vesentlig flere enn gjennomsnittet i årene før pandemien. Dette er selvfølgelig først og fremst et resultat av at vi har mange flinke gründere i Norge som står på, men det tyder også på at vi har et regelverk som fungerer bra.

Når det konkret gjelder skattereglene for ansattoppsjoner, bør vi huske på at det allerede i dag er mange bedrifter som er omfattet av ordningen. Da gjeldende ordning ble innført i 2022, ble det anslått at om lag halvparten av alle ikke-finansierte aksjeselskap med minst en ansatt oppfylte de fastsatte vilkårene. Det er, som statsråden skriver, en temmelig omfattende ordning til særordning å være, og å skulle utvide ordningen vil gjøre at selskapene som i dag allerede er omfattet, mister en relativ fordel sammenlignet med andre eldre og større selskaper som eventuelt vil bli omfattet.

Så er det et spørsmål om EFTAs overvåkningsorgan vil godkjenne en eventuell ny ordning. Uansett om vi ønsker EUs regler eller ikke, må vi alle følge dem, og om det vil bli godkjent, er som sagt et åpent spørsmål i denne saken.

Når det gjelder forslaget om å innføre et tech-visum, er det, som vi vet, forskjell på visum og oppholdstillatelse. Regulering av arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS må balansere flere hensyn. På den ene siden ønsker vi at bedrifter i Norge, både nye og gamle, skal ha tilstrekkelig tilgang på spesialistkompetanse. Samtidig må vi sørge for at vi har en kontrollert og bærekraftig innvandring. Som arbeids- og inkluderingsministeren skriver, må vi sikre oss at norsk arbeidskraft ikke blir fortrengt. Regjeringen mener i den saken at ut fra dagens gjeldende regelverk har vi balansert flere hensyn på en god måte.

**Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [11:19:22]:** Det har vært mye debatt det siste året om rammebetingelser for gründerbedrifter. Også internt i Miljøpartiet De Grønne har vi diskutert dette mye. Vi er alle enige om at gründerbedrifter har noen spesielle utfordringer. Gründerbedrifter starter ofte med en god idé, men det kan være lang vei fra den gode ideen til en bedrift som faktisk har et produkt ferdig til salg, og derfra igjen til at bedriften går med overskudd. Spørsmålet er hvor det butter for gründere, og hvilke virkemidler som faktisk hjelper dem gjennom «dødens dal», eller med andre ord fasen før de begynner å få egne inntekter.



I forbindelse med Miljøpartiet De Grønnes interne diskusjoner om formuesskatten møtte vi flere gründere. Noen var opptatt av formuesskatten, men skatten som de fleste syntes var vanskelig i perioder hvor inntektene eller finansieringen sviktet, var arbeidsgiveravgiften på de ansatte. I perioder hadde mange måttet grave dypt i egne lommer for å kunne betale denne. For noen gründere treffer imidlertid formuesskatten hardt. Gründerbedriftene kan på et tidspunkt f.eks. få inn mye kapital, som så brukes for å betale lønn og avgifter de neste årene. Man risikerer derfor formuesskatt etter det første året eller de første årene, men etter hvert som man har spist opp kapitalen til lønn og investeringer, forsvinner formuen, og derfor også skatten.

Vi har forståelse for at det kan være vanskelig i gitte situasjoner å måtte betale formuesskatt i en slik situasjon. Derfor har vi foreslått en måte å jevne dette ut på ved at verdivurderingen av oppstartsbedrifter utjevnes over tre til fem år etter at selskapet er registrert. Vi har også foreslått å utjevne verdien av selskap i tre år etter børsnotering for å hjelpe oppstartsbedrifter med å gå på børs.

I komiteen fremmet jeg derfor forslagene nr. 4 og 5, men ved en inkurie har Miljøpartiet De Grønne falt ut av forslagene ved ferdigstilling av innstillingen. Vi kommer selvfølgelig til å stemme for egne forslag.

Vi vil videre stemme imot forslag nr. 3 fordi det kan være uklart om det er generelle lettelsener i formuesskatten som etterstrebes, eller om tanken er at det kun skal rettes mot gründere. Videre er det heller ikke klart hvordan man faktisk skal forstå at alle teknologier bør likestilles i unntaket for immaterielle eiendeler, og hva som vil være de faktiske implikasjonene av dette. Derfor stemmer vi imot dette forslaget.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:21:58]:** Norge er, og vil fortsatt være, et godt land å starte bedrifter i. Regjeringen er opptatt av å sikre gode rammevilkår for både nye og eksisterende bedrifter. Det er veldig mye som er viktig her, bl.a. et høyt utdanningsnivå som gir god tilgang til kvalifisert arbeidskraft, godt organiserte samfunnsstrukturer, lovverk, gode sykkelønsordninger og gode permisjonsordninger i et velferdssamfunn. Regjeringen vil i år legge fram den aller første helhetlige stortingsmeldingen om gründere og oppstartsbedrifter.

Næringslivets investeringer i fastlandsøkonomien har aldri vært høyere enn nå, og investeringer i Norge øker mer enn i mange andre land. Vi har velfungerende og godt regulerte kapitalmarkeder. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at oppstartsbedrifter skal få gjennomført lønnsomme investeringer, vokse og bidra til sysselsetting og verdiskaping. Den særlig gunstige skattleggingen av ansattoppsjoner gjør det enklere for

små oppstartsselskap å tilby attraktive arbeidsbetingelser. Jeg mener vi nå har en god og treffsikker ordning for oppstarts- og vekstselskaper som uansett bør virke lenger før vi vurderer eventuelle endringer. En utvidelse i tråd med forslaget fra mindretallet i komiteen vil utvane den fordelene oppstartsselskaper har. En utvidelse må også notifiseres og godkjennes av ESA. Det kan bli krevende hvis ordningen også skulle gjelde større og eldre selskaper.

Regjeringen deler ambisjonene for norsk teknologisektor og ser viktigheten av tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Det utdannes i dag mange høykompetente arbeidstakere i Norge. Det er etablert ordninger som legger til rette for at arbeidsgivere ved behov kan rekruttere nødvendig spesialkompetanse fra utlandet. Ved arbeidsforhold på inntil tre måneder er det også for visse persongrupper gjort unntak for kravet om oppholdstillatelse. Oppholdstillatelse for faglærte kan allerede gis etter en forenklet prosedyre gjennom kvoteordningen, og for kort tid siden ble også regler om oppholdstillatelse for selvstendig næringsdrivende gjennomgått og forenklet.

Reguleringen av arbeidsinnvandrere fra land utenfor EØS vil balansere behov for tilgang til spesialkompetanse og hensynet til kontrollert og bærekraftig innvandring. Det er derfor vanskelig å se behovet for å utrede ytterligere forenklinger nå.

Under denne regjeringen har formuesskatten blitt mer omfordelende og rettferdig. For ikke-børsnoterte aksjer vil formuesverdien ofte være lavere enn virkelig verdi. En viktig årsak er at visse immaterielle eiendeler er unntatt fra formuesgrunnlaget etter skatteloven. I praksis er det krevende å anslå markedsverdien av formuesobjekter som ikke omsettes regelmessig i markedet.

Som vi har vist gjennom vår skattepolitikk de siste årene, er vi åpne for å vurdere forbedringer i formuesskatten og andre skatter dersom det viser seg nødvendig for å sikre et velfungerende og rettferdig skattesystem. Vi kommer tilbake til den konkrete innretningen av skattepolitikken i den ordinære budsjettprosessen.

**Presidenten [11:24:56]:** Det blir replikkordskifte.

**Tina Bru (H) [11:25:11]:** Vi har tidligere i denne sal – i hvert fall ganske mange av oss i finanskomiteen – vært i debatt med den nye næringsministeren om forholdene for oppstartsbedrifter i dette landet i forbindelse med gründermeldingen som er varslet fra regjeringen. Da utfordret vi næringsministeren på om det var slik at hun anså også skattepolitikken som en ganske viktig rammebetingelse for nettopp oppstartsbedrifter. Næringsministeren viste til, som hun selvfølgelig er i

sin fulle rett til, at dette er finansministerens bord. Så jeg lurer egentlig på om finansministeren kan si om han anser skattepolitikken som en ganske viktig rammebetingelse for gründere, og om dette vil bli tatt opp som tema i den varslede gründermeldingen fra regjeringen?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:26:00]:** For alle som driver næringsvirksomhet, om en er gründer eller har drevet på en god stund, er skatt viktig. Alle oss som har drevet i privat næringsliv store deler av livet, er også opptatt av skatt. Sånn er det, så selvfølgelig er skatt viktig for alle som skal starte en bedrift.

Noe av fordelene i Norge er at vi har et veldig godt skattesystem, et investeringsvennlig skattesystem. Vi har en lav bedriftsbeskatning på 22 pst., og vi har altså spesialordninger for å stimulere til ulike aktiviteter i landet vårt.

Noe av det som er mest gledelig nå, er at investeringene, selv med den uroen vi har hatt rundt oss, er rekordhøye og på et mye høyere nivå enn under forrige regjering. Det bør glede alle. Vi ser også at overskuddene i norske fastlandsbedrifter er på vei opp, så lønnsomheten i fastlandsbedriftene i Norge er høy, og det etableres også mange flere bedrifter nå enn det gjorde før pandemien.

**Tina Bru (H) [11:26:57]:** Selv om det er riktig at investeringene nå ligger på et høyt nivå i norske fastlandsbedrifter, er det stort sett investeringer som kommer som følge av beslutninger som er tatt for en del år siden. Vi vet nå at det er varslet et skifte. Vi forventer at disse tallene kommer til å falle både i inneværende år og neste år. Så alt er ikke bare rosenrødt, selv om jeg skal gi finansministeren rett i at akkurat nå er det gode tall.

Jeg følte at jeg ikke fikk svar på spørsmålet mitt. Hvis det er sånn, som jeg antar at vi er helt enige om, at skatt er en viktig rammebetingelse, vil det da bli tatt opp som tema i gründermeldingen? Og hvis det er sånn at finansministeren ikke liker de forslagene som stortingsflertallet i dag sannsynligvis vedtar, har han da andre forslag til hva man kunne gjort på skattesiden for å bedre forholdene for nettopp oppstartsbedrifter? Dette gjelder ikke det store, helhetlige skattesystemet vårt overfor alle bedriftene, men for de nye bedriftene som vi trenger, og kanskje de store oppstartsbedriftene, som vi ikke har så veldig mange av i Norge, og som vi trenger i fremtiden. Hva kan man gjøre der som er noe annet enn det vi i dag foreslår, hvis regjeringen er imot det?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:28:02]:** Den store debatten om skatt kommer selvfølgelig i statsbudsjettet hvert år.

Det er viktig å huske på at den opsjonsbeskatningen vi nå har, som ble innført av meg på vegne av regjeringen i 2022, har virket i knapt to år, så det er et ganske nytt virkemiddel som er gjennomført. Så får vi høste erfaringer av det.

Noe av begrunnelsen som har vært gitt, også fra den regjeringen som Tina Bru var en del av, er at en del mindre oppstartsbedrifter kan ha større utfordringer med å skaffe lønnsmidler og slikt i starten, og dermed kan opsjoner være en ekstra stimulus for mindre bedrifter. Nå har vi iverksatt det. 2022–2023 er de to årene da det er gjennomført. Jeg har ikke sett noen analyse av hvilke effekter det har hatt. Det har helt sikkert vært følgeforskning av det, og vi må se på om det har hatt en positiv stimulus.

Det som er positivt, er at vi ser at det etableres flere bedrifter nå enn før 2019, men om det har sammenheng med dette tiltaket, kan jeg ikke svare konkret på.

**Sveinung Rotevatn (V) [11:29:21]:** Regjeringa har fått mykje rettmessig kritikk frå oppstarts- og gründermiljøa for mange av skatteendringane dei har gjennomført, det vere seg auken i utbyteskatt, auken i formuesskatt og innføring av ekstraordinær arbeidsgjevaravgift. Så det er mykje denne regjeringa har gjort, som ikkje har falt i god jord. Men det å gjere opsjonsordninga betre er eit sterkt ønske frå gründermiljøa, og no ligg det an til at finansministeren faktisk får moglegheit til å gjere det, gjennom dette forslaget som Stortinget ligg an til å vedta. Då er spørsmålet: Kjem finansministeren til å gripe dette forslaget med begge hendene og nytte moglegheita til faktisk å leggje fram noko som nokon kan setje pris på i skattepolitikken? Eller kjem han til å kome tilbake i statsbudsjetten og seie at dette dessverre ikkje er ønskeleg å gjennomføre likevel, og be regjeringa om å stoppe vedtaket?

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:30:16]:** Jeg tror det er litt vemodig for Venstre, men de burde egentlig glede seg over å se at det startes opp mange flere bedrifter nå enn da de selv satt i regjering. Det er et faktum. Det passer ikke helt inn i den svartmalingsstrategien som Venstre ønsker å ha. Det passer heller ikke inn i svartmalingsstrategien til Venstre at vi ser at det er rekordhøye investeringer i norske fastlandsbedrifter. Selv om de går litt ned, er de vesentlig høyere nå enn da Venstre styrte, også før pandemien.

Så er det greit å huske, også for Venstre, at det er vi, og jeg som finansminister, som har gjennomført den endringen i opsjonsbeskatningen for småbedrifter som nå faktisk skjer. Det skjedde i 2022. Det er veldig tidlig. Poenget og begrunnelsen for det var nettopp at en del av de minste oppstartsbedriftene ikke hadde de samme musklene som en del av de større til å betale lønn, f.eks.,

og at man da skulle få lov til å bruke opsjoner som et konkurransefortrinn for de minste bedriftene. Det er det som er vårt engasjement. Vi ønsker å stimulere små bedrifter, ønsker å prioritere bedriftsinvesteringer, og det skjer i mye større grad nå, uansett hva representanten Rotevatn sier.

**Sveinung Rotevatn (V) [11:31:21]:** Eg trur finansministeren må oppdatere talepunkta sine snart, for som han er vel kjent med, tek det tid før endringar i skattesystemet faktisk slår inn for bedriftene. Dei første par åra under denne regjeringa er det heilt rett at det var god vekst i investeringane. Det var hovudsakleg basert på det gamle skattesystemet. No har det stoppa opp, no går det ned, og ein antek at det vil gå meir og meir ned. Det står i nasjonalbudsjettet som finansministeren sjølv har lagt fram. Så at skattepolitikken til regjeringa begynner å verke no, håpar eg også regjeringa legg merke til, og at ho finn grunn til å justere kursen.

Men det var ikkje spørsmålet mitt. Spørsmålet er om regjeringa kjem til å bruke den moglegheita ho no får, til faktisk å gjennomføre denne endringa. Det som Stortinget ligg an til å vedta, er jo svært konkret. Ein ber regjeringa i samband med statsbudsjettet føreslå ei konkret endring i opsjonsskatteregulverket, som er talfesta. Det eg eigentleg er ute etter, er å høyre finansministeren seie at dersom Stortinget vedtek det, så kjem regjeringa til å leggje det fram.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:32:19]:** Apropos det å oppdatere talepunkter: Også representanten Sveinung Rotevatn bør gjøre det. Hvis en ser på statistikken, ligger driftsinvesteringene i år også an til å bli vesentlig høyere enn da Rotevatn selv var i regjering. Det er rett at det er litt variasjon fra år til år, men i de årene vi har vært gjennom, ligger de på et rekordhøyt nivå. De er litt lavere i år og litt lavere neste år, men allikevel vesentlig høyere enn da Høyre, Venstre og Framskrittspartiet styrte.

Vi skal selvfølgelig, når Stortinget har hatt sin debatt og fattet sine vedtak, vurdere de forslagene og vedtakene som eventuelt får flertall.

**Presidenten [11:32:55]:** Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har også en taletid på inntil 3 minutter.

**Linda Hofstad Helleland (H) [11:33:24]:** Å utvide opsjonsordningen for oppstartsbedrifter er helt nødvendig, og det er nødvendig å rigge Norge for at vekstselskaper skal oppleve en mer internasjonal og konkurransedyktig opsjonsordning. Flere land gjør seg attraktive for at disse selskapene skal etablere seg hos dem, men i Norge opplever dessverre mange av oppstarts-

bedriftene at regjeringen gjør det motsatte. Hvis vi skal nå målet som regjeringen har satt seg, om at Norge skal bli verdens beste land for gründere, er man nødt til å gasse opp og få opp tempoet. Vi ser at regjeringen bidrar til det motsatte. Det hjelper ikke bare å vise til at man skal komme med en gründermelding når man stikker kjepper i hjulene for oppstartere og gründere, vekstselskapene. De skal kunne føle på forutsigbarhet og at myndighetene ønsker at de skal være her – at de skal tiltrekke seg de beste talentene fra hele verden, at de skal få tilgang på risikokapital, og at de ikke er nødt til å føle seg tvunget til å flytte ut av Norge og til land som i større grad ønsker å bidra til at slike selskaper skal etablere seg og vokse.

Dette er et lite skritt i riktig retning med tanke på å gå fra det tradisjonelle næringslivet slik vi kjenner det, til vekstbedrifter som skal skalere raskt, og som skal bygges på en helt annen måte enn slik vi kjenner tradisjonelle bedrifter.

Venture- og oppstartsdynamikken er veldig annerledes. De største globale selskapene i dag er tek-bedrifter. I Norge har vi noen, som Remarkable og Gelato, men skal vi få flere av dem, er vi nødt til å ta helt andre initiativ. Jeg håper finansministeren benytter tiden til å snakke med disse selskapene, for etter å ha hørt finansministeren i dag føler jeg at man trenger å høre mer direkte fra disse gründerne.

Jeg håper finansministeren vil takke ja til den invitasjonen som lenge har ventet på ham, til å møte NAST og hele oppstartsserien for å forstå hva som nå trengs. Jeg blir usikker når jeg hører finansministeren vise til at man skal se på om man skal komme med et forslag om å utvide opsjonsbeskatningen i statsbudsjettet til høsten. Stortinget skal i dag vedta det. Tusen takk til Pasientfokus, som støtter et så viktig forslag. Jeg må si at etter å ha hørt finansministeren nå er jeg faktisk usikker på om vi kan gå neste år i møte med en utvidet opsjonsbeskatning for oppstartsbedriftene.

**Irene Ojala (PF) [11:36:53]:** I dagens sak om opsjonsskatt og tech-visum er jeg på vippen. Jeg og teamet mitt har jobbet nøye og godt med saken. Vi har sett på eventuell positiv og negativ betydning vippeforslagene har for Finnmark og resten av Gründer-Nord-Norge, og det vi har fått tilbakemelding på, er at vi i Finnmark trenger gode rammevilkår for oppstartsbedrifter. Det gjør også Norge for øvrig.

Egentlig er jeg en gründer, og etter hvert ble jeg også en politisk gründer. Mitt forretningskonsept her på Stortinget er kvinners rettighet til å føde i trygghet også i Alta. Det koster lite og vil skape trygghet for kvinnelige og mannlige gründere i Finnmarks største by, hvor rundt 70 pst. er private næringslivsaktører.

At jeg stemmer med opposisjonen i dag, vil styrke dem som i Finnmark går med en gründer i magen. Så vet som sagt alle hvorfor jeg er på Stortinget, og siden flertallet i dag støtter gründerne, vil man helt sikkert også støtte meg som kvinnelig politisk gründer, slik at kvinner kan få sine kvinneverdigheter til å føde i trygghet innfridd. Det betyr at Pasientfokus stemmer for forslagene nr. 1 og 2.

**Alfred Jens Bjørlo (V) [11:38:17]:** Eg vil starte innlegget mitt i denne saka med å sitere deLillos, som seier at:

«Når du en gang kommer neste sommer

Skal jeg atter være her

Og vi skal synge gamle sanger om igjen»

Dei forslaga vi behandlar i dag, desse gründervenlege forslaga, om å utvide opsjonsordningane, få på plass ordningar med tech-visum, gründer-visum, gjere det lettere å rekruttere frå utlandet – for Venstre er dette «gamle sanger». Men vi syng dei gjerne om igjen. Og i dag ser det ut som om tida er komen. Dagen er komen for at det faktisk er eit fleirtal i denne salen som syng dei songane. Då syng vi i alle fall med, for dette er viktig.

Dette handlar om å byggje det nye Noreg. Det handlar faktisk om å gje ei heilt konkret handsrekning til dei hardt arbeidande miljøa av folk som jobbar med å byggje nye bedrifter – i all hovudsak teknologibedrifter over heile landet, som skal vekse seg store i framtida.

Eg trur det er viktig å forstå desse bransjane. Det blei argumentert frå regjeringspartia, representert ved både brørne og representantane Sandtrøen og finansminister Vedum, med at den endringa som blir gjort her i dag, ikkje vil vere til gode for oppstartsmiljøa, dei nye bedriftene, fordi ordninga blir utvida for mykje i både tid og rom, hadde eg nær sagt, i pengevolum. Då trur eg ikkje ein heilt forstår dynamikken i desse bransjane.

Det tek tid å byggje dei bedriftene vi her snakkar om. Det tek tid – det er ikkje gjort over natta. Veldig mange av dei bedriftene vi her skal hjelpe fram med opsjonsordningar, skal ikkje bli verande små, dei skal tvert imot vekse seg store. Det er sjølv poenget med dynamikken i desse bransjane, og det er viktig for landet. Ja, vi skal ha mange bedrifter som er små, og dei skal fortsetje å vere små – det er kjempebra – men vi treng òg nye bedrifter som veks seg store, til dels veldig store, i teknologibaserte bransjar. Der må vi òg få rammevilkåra på plass. Og når desse start-up-miljøa og gründermiljøa sjølv er opptekne av å utvide opsjonsordningane, trur eg faktisk, med all respekt, dei veit betre kva dei snakkar om enn representantar frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Raudt, som har eit anna syn i salen her i dag.

Så dette er ein gledesdag for Venstre – det håpar og trur vi i alle fall. No blir det fleirtal for å utvide opsjons-

ordningane. Kanskje blir det òg fleirtal for å få på plass ordningar eller tech-visum, gründer-visum. Då har vi teke nokre viktige steg i retning av eit meir nyskapande Noreg.

**Tina Bru (H) [11:41:34]:** Etter å ha fulgt debatten her i salen nå klarer jeg ikke dy meg, for det er noe ufattelig interessant med å høre på argumentasjonen fra Senterpartiet i nesten alle saker. Om man kan trekke EU-kortet, EFTA-kortet, ESA-motstand, prosesser, så brukes det. Det brukes jevnlig. Jeg tror jeg aldri har hørt et parti som er så imot EU, bruke det så mye, for så å argumentere for hvorfor de ikke kan gjøre ting, som det Senterpartiet gjør.

Det er liksom ikke måte på hvor komplisert EFTA er. Nei, de kan ikke utfordre det, det er strenge regler der. Vær litt på, da! Senterpartiet, som er motstander av dette systemet, mener at vi ikke kan la ESA eller EU ødelegge for oss, vi må ha nasjonal kontroll, vi må kunne handle selv. Hvorfor har man denne utrolige frykten for at ESA skal legge seg opp i ting som vi gjør i Norge? Jeg skjønner at man har lyst til være et ansvarlig regjeringsparti, men det er noe med at når man går til valg på at man skal være mer aktiv på den fronten, så går det an å prøve å være det litt innimellom.

Jeg tror ikke man trenger å frykte EFTA i denne saken. Man kan se på andre EU-land. I Sverige f.eks. har de mye bedre opsjonsbeskatningsordninger enn det vi har i Norge. Tyskland har tatt enorme grep og har ekstremt mye bedre ordninger enn det vi har i Norge. Så at ESA akkurat her skulle bli et problem, synes jeg det er vanskelig å tro på.

Det er mange interessante, litt merkelige argumenter som brukes om og om igjen. Det kommer til å fortrenge norsk arbeidskraft hvis vi gjør det enklere for bedriftene våre å hente inn høykompetent ingeniørkompetanse, f.eks. innenfor KI-feltet, for å bygge bedrifter. Er det virkelig der skoen trykker? Er det det som er den store bekymringen for landet vårt i fremtiden, at vi kan fortrenge norsk arbeidskraft? Vi er et land som skriker etter arbeidskraft, som regjeringspartiene er de fremste til å snakke om som en av de virkelig store utfordringene vi må løse.

Jeg lurer på: Hvilke miljøer er det Senterpartiet egentlig snakker med for å lære om hvordan denne delen av næringslivet fungerer? Det sies her at de kommer til å miste en fordel, at det ikke vil være bra for dem. Ok. Samtlige representanter jeg har truffet innenfor dette segmentet som hjelper gründerne, hjelper oppstartsbedrifter, hjelper dem å bygge seg store, sier at de trenger dette. Kanskje skulle man tatt et møte med dem før man konkluderer med at dette ikke er noe de egentlig er for, eller har de misforstått og burde vært imot?

For et parti som Senterpartiet, som er så opptatt av norsk eierskap i dette landet vi er så glad i: Legg litt til rette for det, da! Legg til rette for at vi skal ha mer norsk eierskap, og at ingen skal måtte flytte ut av landet for å bygge opp bedriften sin, men at det er så gode ordninger i Norge at det er her man vil være. Det må jo være et felles politisk mål. Det er helt spesielt å se Senterpartiet være så i bakevjen på akkurat dette.

Vær litt på og ikke kom drassende med at 25 mill. kr er veldig vanskelig å prioritere. Man har økt utgiftsveksten med 25 mrd. kr bare siden statsbudsjettet ble lagt frem. Da finner man 25 mill. kr til opsjonsbeskatning hvis man mener det er riktig.

**Nils Kristen Sandtrøen (A) [11:44:50]:** Dette har vært en fin debatt, med mange viktige temaer som har vært oppe. Det gjelder for så vidt også saken vi behandlet før. Der sa representanten Orten at det var viktig med «grundige prosesser» og å ikke håndtere saker «stykkevis og delt» når det gjelder skattespørsmål, bl.a. Det grunnleggende poenget er egentlig ikke svart ut her, og det er nettopp at hvis hele logikken er at man skal gi en konkurransefordel for de mindre selskapene, så vil denne utvidede ordningen gå på bekostning av noen.

Representanten Bjørlo lurte på om vi hadde satt oss inn i hvordan dette fungerer. Det har vi. Ordningen per dags dato gjelder for bedrifter med inntil 50 årsverk. Det er relativt mellomstore bedrifter i norsk sammenheng; det er mange, mange bedrifter som er mye mindre enn det, og som har 80 mill. kr i balansesum. Vi husker fra det forrige innlegget at definisjonen på en liten bedrift i regnskapsloven er 35 mill. kr i balansesum. Så det er fortsatt snakk om ganske store bedrifter dette gjelder for allerede i dag.

Så har Bjørlo et godt poeng, og det er at det ikke er gjort på noen få måneder eller bare et par år å starte opp en sånn bedrift. Det er helt riktig, men dagens ordning gjelder jo for inntil ti år. Man ser hvor fort dagens nyetablerte teknologi-bedrifter får gjennombrudd i markedet; det går ofte mye raskere enn ti år. Så her har vi satt oss grundig inn i materialet, og vi er veldig trygge på at denne ordningen vil utvanne den fordel som mindre nyoppstartede bedrifter kan ha.

Noen lurer på: Hvorfor sier da de bedriftene at de vil ha det? Det er jo ikke så rart, for dette er ansatte i sektorer der det omsettes for ganske store pengebeløp, og hvis man da får muligheten til at flere kan få gunstige opsjoner, er det selvfølgelig en mulighet til å få høyere inntekt. Det er formålet med saken nå.

Det leder meg til det avsluttende poenget. Andreas Sjalg Unneland sa noe som jeg ikke vet om var helt bevisst, og det er ikke sikkert han vil være enig i den måten jeg framstiller det på nå. Han sa at dette er viktig for å få

tak i «de flinkeste folkene». Det er en holdning som jeg vil advare sterkt mot, hvis vi skal klare å styre samfunnet på en god måte de neste årene. For de flinkeste folkene, hvem kan det være? Jo, det kan være en elektriker i et selskap som har to ansatte, eller bare én. Det kan være en bonde som starter opp med produksjon av gulrøtter, eller det kan være de renholderne vi har sørget for at får tilbake fast ansettelse i Forsvarsbygg. Det er noen av de flinkeste folkene rundt omkring i hele Norge. Man blir ikke nødvendigvis de flinkeste folkene bare fordi man driver i en sektor der det omsettes for store beløp. Det er i hvert fall et verdisyn som vi i Arbeiderpartiet tar sterkt avstand fra, for det er kun som et lag vi kan fungere i samfunnet vårt.

**Per Martin Sandtrøen (Sp) [11:48:04]:** Når vi diskuterer skatteregler for ansatteopsjoner, kommer representanten Bru med det jeg oppfatter mer som en generell kritikk av Senterpartiet for å være servil overfor EU. Det er litt pussig, og det er en såpass drøy anklage at det i hvert fall må svares ut. Jeg vil si at Senterpartiet gang på gang har vist at vi tar opp viktige saker og lykkes overfor EU-systemet, enten det er tollvernet, at vi har sikret og bevart eierskapet til norsk vannkraft, eller at vi har reddet differensiert arbeidsgiveravgift. Vi kjemper hver eneste dag for nasjonal kontroll over energipolitikken. Jeg skulle likt å se Høyre vise til samme liste over hva man har oppnådd overfor EU-systemet. Den anklagen var såpass drøy at den i hvert fall måtte svares ut.

**Alfred Jens Bjørlo (V) [11:49:12]:** Eg skal ikkje la debatten skli ut i all æve, men det var eit par påstandar frå representanten Sandtrøen som eg ikkje synest kan stå usvarte.

Det eine er dette bildet med at det at ein utvidar tida for ordninga blir feil, fordi det går så raskt å bygge desse selskapa. Poenget er: Ja, det kan gå raskt, men det ligg ofte svært lange løp bak å bygge denne typen – også – teknologiselskap. Veldig mykje av det som blir bygd i desse selskapa, er forskingsbasert. Dei utviklar seg over lang tid. Ta eksempelvis eit selskap som Remarkable, som no er kome til ein fase der ein kanskje akkurat står på spranget til verkeleg å gjere det bra. Det selskapet blei danna tilbake i 2013, trur eg; det er iallfall over ti år sidan. Det betyr at veksten kan gå lynfort når han først skjer, men teknologiutviklingsløpa er lange i denne bransjen, og sånn vil det vere i forskingsbaserte selskap. Igjen: Eg trur det er viktig å setje seg ned i lag med dei bransjane vi her snakkar om, skjønne dynamikken, skjønne bransjen og gjere det.

Så er eg sjølvsagt heilt einig med representanten Sandtrøen i at det finst flinke folk i alle bransjar, og det kan vere eit godt poeng at vi skal vere litt forsiktige med å snakke om at dei flinke folkla berre finst i desse tech-

bransjane. Det er eg einig i, det skal eg vere forsiktig med. Dei flinke folka finst overalt. Men det manglar ikkje akkurat på politisk vilje her i Noreg for å stille opp for flinke folk i andre bransjar frå regjeringspartia si side. Oljebransjen er kanskje den bransjen i Noreg der vi har flest flinke folk, overalt, også heilt ned på golvet, også i kjeladressar og ute på plattformene. Vi har enormt mange flinke folk. Når dei kjem til Arbeidarpartiet og Senterpartiet og seier at no treng vi hjelp, då flyg milliardane. Når bøndene, som det blei snakka om her i dag, kjem til Stortinget og seier at no er det krise, då flyg milliardane. Landbruksoppgjøret og statlege overføringar til landbruket har med Arbeidarpartiet og Senterpartiet ved makta auka med 10 mrd. kr på to år.

No kjem altså teknologibransjen og ber om ei lita justering, som handlar om 25 mill. kr – 2,5 pst. av det ein har gitt til landbruket, eller kanskje 0,25 pst., når eg tenker meg om – og då er dette plutsleg vanskeleg. Det seier litt om dei utfordringane vi har i dag, om kor lett det er å få hjelp for dei som har gode vener ved makta og er store, etablerte bransjar som har store apparat i ryggen, og dei nye, framveksande bransjane som slit med å bli forstått, slit med å bli lytta til, slit med at det politiske miljøet ikkje skjønner dynamikken i dei bransjane. Det må vi gjere noko med.

Ja, dei flinke folka finst i alle bransjar. Dei finst i landbruket, dei finst i oljeindustrien, men no skal vi hjelpe ei gruppe som verkeleg òg kan byggje noko stort.

**Andreas Sjalg Unneland (SV) [11:52:29]:** Jeg har lyst til å takke for en god debatt. Jeg er veldig glad for at vi nå får flertall for flere forslag som vil gjøre omstillingen av samfunnet lettere, som faktisk vil gjøre det lettere for oppstartsbedrifter og gründere i Norge, og det er noe vi i SV er opptatt av.

Jeg må si at den kritikken som kom fra Arbeiderpartiet, er en villet misforståelse. Da vi sa at det er viktig å få tak i de flinkeste folkene, er det selvfølgelig en referanse til de flinkeste folkene det selskapet har behov for for å løse det som det selskapet skal jobbe med. Det betyr at hvis det er et elektrikerselskap man snakker om, er det selvfølgelig en elektriker som vil være den flinkeste til å løse oppgaven. At det er mulig å misforstå et poeng som i alle fall jeg opplever som så åpenbart, synes jeg er litt spesielt.

Det kan jo også være en bitterhet for at man går på et nederlag i denne saken og heller velger å stille seg som en motstander mot et ganske konstruktivt og godt forslag som et flertall på Stortinget klarer å samle seg rundt – som handler om hvordan vi faktisk kan gjøre det lettere for bedrifter i Norge og for oppstartsbedrifter.

Det er ellers greit å bemerke at Høyre i den forrige debatten kritiserte SV for at vi bare trekker fram forslag

som bidrar til skatteøkninger. Da håper jeg Høyre registrerer og merker seg at dette er et forslag SV har fremmet som bidrar til en skattereduksjon, og som gjør det bedre og styrker vilkårene for oppstartsbedrifter. Det illustrerer nettopp at SV ikke elsker skatt for skattens skyld. Vi elsker skatt fordi det bidrar til et bedre samfunn, men det skattesystemet vi lager, skal være best mulig og tilpasset de samfunnsutfordringene vi står i.

Så mener vi selvfølgelig at det er rom for skatteøkninger i Norge. Hvis det er sånn at regjeringspartiene sliter med å finne 25 mill. kr for å få dette til å gå opp – som flere talere har referert til at er en ganske liten sum i den store sammenhengen – og trenger hjelp til å finne 25 mill. kr på statsbudsjettet, er SV veldig konstruktive med tanke på å klare å finne den summen og sørge for at vi på veien også kan få et enda mer omfordelende skattesystem, samtidig som vi bidrar til å bedre rammevilkårene for oppstarts- og gründerbedrifter.

**Heidi Nordby Lunde (H) [11:55:15]:** Høyre er for flinke folk over hele landet som vi er så glad i. Jeg tenkte bare jeg skulle trekke linjene litt tilbake til forrige debatt, der SV ville begrense hvor lenge selskaper kunne framføre tap, altså kunne ta tunge investeringer og tap over flere år og dermed øke viljen til risiko, sånn at flere bedrifter overlever lenger. Disse debattene henger jo sammen.

Jeg anerkjenner selvfølgelig det gode i dette forslaget, som vi heldigvis får flertall for. Forhåpentligvis vil disse forslagene vi nå diskuterer, gjøre at flere oppstartsbedrifter lever lenger enn det svært mange gjør, for det er vel bare rundt halvparten som overlever de første fem årene. Vi ønsker jo at flere skal kunne vokse seg store og solide, mens SVs tidligere forslag om å begrense videreført skatt og fratrekk for investeringer og tap kunne bidra til at de faktisk ikke gjorde det. Det er et poeng, for det er fint å ta imot hyllest for at man bidrar til flere oppstartsbedrifter, men disse tingene henger absolutt sammen.

Så er jeg, kanskje i motsetning til min kollega representanten Tina Bru, ikke så veldig overrasket over at Senterpartiet bruker EU og ESA som unnskyldning for manglende egen handlingskraft. Jeg er mer overrasket over at representanten Bru er så overrasket. Jeg er egentlig ganske fornøyd med at vi har en regjering og et Senterparti som viderefører den vellykkede politikken som Høyre hadde i regjering sammen med EU, som sørget for differensiert arbeidsgiveravgift, sørget for norsk eierskap til kraften. Jeg har sjelden sett en så fornøyd Senterparti-minister som forsvarsminister Gram da han nylig signerte en kontrakt med EU om samarbeid innenfor forsvars- og sikkerhetspolitikk. Jeg er egentlig veldig, veldig glad for det.

I dag har vi meldt oss inn i EU litt sånn vedtak for vedtak gjennom Prop. 74 LS for 2023–2024, og vi gjør jo det nesten hver eneste dag fordi vi anerkjenner og ser at et tettere og nærmere samarbeid med EU sikrer oss. Det har vi fått anbefalinger om gjennom det Senterpartiønskede EØS-utvalget, og vi har fått det fra forsvarskommisjonen, totalberedskapskommisjonen og helseberedskapskommisjonen, som sier og bekrefter at et nærmere og tettere samarbeid med EU sikrer norske interesser og ikke minst antakeligvis sikrer mulighetene til små og mellomstore bedrifter og oppstartsselskaper, som vi nå egentlig diskuterer.

**Presidenten [11:57:49]:** Presidenten vil minne om at det i løpet av representanten Ortens innlegg sannsynligvis kommer til å pipe i alle telefoner, for Sivildforsvaret har en øvelse på nødvarsel. Ingen trenger å springe.

**Helge Orten (H) [11:58:09]:** Jeg tror iallfall ikke innlegget mitt skal utløse et nødvarsel.

Først og fremst vil jeg faktisk få skryte litt av SV i denne saken, for når de endelig foreslår noe som bidrar til noen skattereduksjoner, må de få litt skryt for det. Så for all del – jeg ser fram til neste forslag som kan bidra til det samme. Dessverre har jeg kanskje ikke fullt så store forventninger til fortsettelsen. Men når det foreligger et godt forslag, skal den æres den som æres bør.

Jeg tok egentlig ordet etter innlegget til representanten Nils Kristen Sandtrøen, for det er nå engang sånn at kompetanse kommer i ulike format. Det kan være den elektrikerens, eller det kan være noen andre. Det er disse folkene som sitter med en spesiell og god kompetanse, som faktisk etablerer nye bedrifter – som får nye ideer, skaper nye oppstartsbedrifter og skaper vekst og utvikling i samfunnet. Så det er ikke for å skille på typen kompetanse, men for å stimulere til at den kompetansen faktisk kan få muligheten til både å eie og å jobbe i en bedrift som er med på å skape ny aktivitet. Opsjonsskatteordningen ville jo være gunstig nettopp for å rekruttere elektrikerens eller andre som kan bidra til å gjøre den bedriften enda bedre. Da skjønner jeg ikke alle innvendingene som måtte være mot et sånt system. Det er riktig at jeg sa i forrige innlegg at vi trenger grundige utredninger, og at vi bør se på skattesystemet i en helhet. Her snakker vi om en utvidelse av et eksisterende system. Den bekymringen som måtte ligge for hva som da skjer med dem som allerede er innenfor systemet, den skjønner jeg meg ikke på, for om det gjør systemet og ordningen litt bedre, betyr det bare at flere får muligheten, og at flere får muligheten til å bruke denne type ordninger til å rekruttere den kompetansen de trenger for å bygge bedriften.

Det må jo være en fordel at det også finnes ordninger – som jeg vil tro at også Arbeiderpartiet og Senterpar-

tiet burde være opptatt av – som stimulerer flere av de ansatte til faktisk å eie egen bedrift. Det må jo være et gode. Det tenker jeg at en bør ta inn over seg i denne debatten. Hva er «worst case»-scenarioet her? Jo, det kan bli etablert flere bedrifter, og flere kan få muligheten til både å eie og jobbe i egen bedrift. Hvis en lager det til et samfunnsproblem, da har en et mer grunnleggende problem enn det skatteforslaget som ligger på bordet her. Nei, dette bør vi egentlig kanskje vurdere å utvide enda mer, for å gjøre det enda mer attraktivt for oppstartsbedrifter å etablere seg, være i Norge og kunne rekruttere den kompetansen de trenger.

**Presidenten [12:01:15]:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [12:01:23]

*Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Mímir Kristjánsson og Seher Aydar om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper (Innst. 407 S (2023–2024), jf. Dokument 8:143 S (2023–2024))*

**Presidenten [12:01:43]:** Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

**Maria Aasen-Svensrud (A) [12:02:19]** (ordfører for saken): Saken vi nå har til behandling, omhandler et representantforslag fra Rødt om å la arbeidsfolk få beholde mer av verdiene de skaper.

I representantforslaget er det en rekke forslag, og komiteen har i sin innstilling vist til departementets svarbrev med vurdering av forslagene.

Forslagsstillerne mener at for lite av verdiene arbeiderne skaper, tilfaller folk flest. De viser også til at det i de siste årene har vært et tydelig fall i lønnsandelen i industrien. Videre peker forslagsstillerne på at i tillegg til at det trengs sterkere grep for å sikre en mer rettferdig fordeling av verdiene før skatt, må skattesystemet bidra til å sikre at arbeidsfolk sitter igjen med mer.

Komiteens flertall peker på at den norske modellen er basert på at lønnsandelen i industrien skal være stabil over tid, og at oppgjøret i industrien funker som en norm for andre lønnsoppgjør. Dette innebærer at lønnsandelen kan falle enkelte år og øke i andre, men at andelen ikke faller over tid. De siste årene har lønnsopp-

gjørene vært høye sammenlignet med tidligere, og SSB anslår at det vil bli reallønnsvekst i år og fram mot 2027. Dermed vil lønnstakerne med høy sannsynlighet få økt kjøpekraft de neste årene, og lønnsandelen vil nærme seg det nivået den var på før 2022.

Videre viser flertallet til at bl.a. frikortgrensen og personfradraget har blitt økt jevnt og trutt over tid av ulike regjeringer, og at dette har ført til lavere beskatning av lavere inntekter. Flertallet peker videre på at større endringer i skattesystemet behandles i de ordinære budsjettforhandlingene.

Komiteens flertall innstiller på at representantforslaget ikke vedtas.

Jeg går nå over til å kommentere saken på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Vi vil understreke at regjeringen har styrt Norge trygt gjennom en urolig tid hvor folk har merket prisveksten på lommeboka. Gjennom et mer rettferdig skattesystem hvor de med store formuer og inntekter bidrar mer, har regjeringspartiene prioritert lavere eller uendret inntektsskatt for åtte av ti. I løpet av vår regjeringstid har vi økt personfradraget, økt frikortgrensen og mer enn doblet fagforeningsfradraget. Det bidrar til at lønsmottakerne sitter igjen med en betydelig større del av inntekten sin.

Folk får også bedre råd når vi gjør velferden mer omfattende og billigere. Regjeringen har økt barnetrygden betraktelig, barnehageplasser er nå historisk billig, og med gratis halvdagsplass i SFO fra 1. til 3. klasse sparer en familie rundt 20 000 kr i skoleåret per elev.

At vi også har mer enn doblet fagforeningsfradraget, gjør det billigere å være fagorganisert. Fagorganisering er et av de mer effektive grepene for å løfte folk ut av varig lav lønn. Derfor er fagforeningsfradraget viktig både for vår samfunnsmodell og i møte med den høye prisveksten de siste årene. At lønningene igjen øker mer enn prisene, vil også føre til at folk får bedre råd.

(Test av nødvarsel ble utløst under representantens innlegg.)

**Helge Orten (H) [12:05:33]:** Det er heller ikke grunnlag for noe nødvarsel nå.

**Presidenten [12:05:39]:** Vi får se!

**Helge Orten (H) [12:05:40]:** Kanskje et lite et, for det er ikke så ofte jeg er enig i Rødts skattepolitikk, men målsettingen om å kunne sitte igjen med litt mer av egen inntekt kan vi være enige om. Et moderat skattestrykk gir også folk større frihet til å gjøre egne valg.

Endringer i skatter og avgifter gjøres som hovedregel i de årlige budsjettene. Det sikrer at effekten av eventuelle endringer kan sees i sammenheng med andre skatter og avgifter og vurderes ut fra en helhetlig priori-

tering av inntekter og utgifter i statsbudsjettet. Vi ser derfor ingen grunn til å støtte konkrete forslag om endringer i skattesatser, frikort eller fradrag i et representantforslag nå, men vil komme tilbake til dette i de ordinære budsjettene.

Når det er sagt, har Høyre i sine alternative budsjett prioritert skattereduksjoner utover det regjeringa har foreslått til folk med lave og middels inntekter. Dette kommer i tillegg til forslag om økt barnetrygd og tiltak for å få flere i arbeid. Hensikten med forslagene er å sikre at folk sitter igjen med mer av egen inntekt. Det har vært særlig viktig i en tid da mange har opplevd redusert kjøpekraft, høy prisstigning og økte renter.

Representantene fra Rødt er opptatt av å legge til rette for et spredt eierskap. Da bør vi kanskje også se litt tilbake til den debatten vi hadde i forrige sak, med ordninger som kan gjøre det mer attraktivt for ansatte å eie i egen bedrift. Fornuftige opsjonsordninger for bedrifter i etableringsfasen kan være en god mulighet.

Regjeringa har økt næringsbeskatningen vesentlig de siste par årene gjennom å innføre nye skatter og midlertidige avgifter, samtidig som eierbeskatningen er økt ytterligere. Representantene fra Rødt ønsker å forsterke dette enda mer.

Vi er uenige i denne politikken. Store og brå endringer i skattene for norske bedrifter bidrar til økt uforutsigbarhet. Risikoen ved å investere i norske bedrifter og arbeidsplasser har ifølge næringslivet selv blitt større. I en tid med økt uro internasjonalt og store omstillingsbehov bør vi gjøre det motsatte. Vi bør redusere den samlede eierbeskatningen til et konkurransedyktig internasjonalt nivå, slik at det blir mer attraktivt å investere i vårt eget land.

Skatteutvalget la fram sin NOU i desember 2022. Det var et grundig og gjennomarbeidet dokument som skulle danne grunnlag for en helhetlig gjennomgang av skattesystemet. Det er sikkert mange forslag man kan være enig eller uenig i, men når finansministeren har lagt rapporten i skuffen, får ikke Stortinget muligheten til en bred gjennomgang av skattesystemet. Det er synd, for en slik gjennomgang kunne bidratt til at eventuelle endringer ble gjort på en grundig og forutsigbar måte som kunne stått seg over tid, og gitt økt forutsigbarhet for folk og næringsliv.

Det er ikke behov for enda en utredning, slik representantene fra Rødt ønsker. Vi har behov for en finansminister som ønsker en helhetlig gjennomgang av skattesystemet, og som ikke vil gjøre skatteendringer stykkevis og delt.

**Roy Steffensen (FrP) [12:08:45]:** Jeg har mange ganger de siste årene sagt at regjeringen og finansministeren er på etterskudd, men nå fikk vi det jo doku-



mentert: Når politiet sender ut nødvarsel, får finansministeren beskjed fem minutter på etterskudd.

Jeg synes det er en fantastisk overskrift i dette representantforslaget, hvor det bes om at arbeidsfolk skal få lov til å beholde mer av verdiene de skaper. Det er noe Fremskrittspartiet støtter fullt ut, og vi har i våre alternative statsbudsjetter, bl.a. senest nå for 2024, foreslått å heve både personfradrag- og frikortgrensen til 100 000 kr, noe som lave og midlere inntekter ville fått størst nytte av. Vi støtter derfor forslagene nr. 1 og 3.

Ellers synes jeg det har oppstått en rørende enighet i Norge om at folk som har lave inntekter, skal få lov til å beholde mer av sine egne penger. Sånn har det ikke alltid vært. I årene 2005 til 2013 med rød-grønn regjering økte skatten for alle som tjente 300 000 kr eller mer. Så kom Fremskrittspartiet i regjering og fikk bidratt til å begynne å senke skattene for vanlige folk. En gjennomsnittlig familie opplevde å ha 14 000 kr mindre i skatt etter 2021 enn den ville hatt om vi hadde beholdt skatteinivået slik det var i 2013.

Nå opplever vi at Arbeiderpartiet og Senterpartiet bruker en retorikk og legger fram forslag om at de ønsker å redusere skatten også for dem med lave inntekter. SV ønsker å forsterke dette i budsjettet, og nå har vi også kommet dit at Rødt kjemper for lavere skatter. Sånn sett kan vi vel si at Fremskrittspartiets inntreden i regjering har bidratt til å endre norsk skattepolitikk og norsk skattedebatt, for nå er det mange som mener at vanlige folk skal få lov til å sitte igjen med mer av sine egne, hardt opptjente penger.

Derfor er det med glede jeg tar opp de forslagene som Fremskrittspartiet er med på, sammen med Rødt, som handler om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.

**Presidenten [12:11:13]:** Da har representanten Roy Steffensen tatt opp de forslagene han refererte til.

Jeg vil bare for ordens skyld si at forslagene nr. 1 og 3 i det opprinnelige representantforslaget nå er mindretallsforslagene nr. 1 og 2.

**Marie Sneve Martinussen (R) [12:11:35]:** Hvis Rødt skulle hatt en formålsparagraf, er det at de som går på jobb og skaper verdier hver eneste dag, skal sitte igjen med mer av de verdiene de skaper. Men det første stedet den fordelingen skjer, er jo ikke i skattepolitikken, det er i fordelingen mellom arbeid og kapital. Det er fagforeningene som står ansvarlig for det, og ikke politikerne. Det vi politikere kan gjøre, er å flytte makt fra kapitaleiere til arbeidsfolk, sånn at de står sterkere i sine forhandlinger. Det gjør man når Stortinget vedtar å stramme inn på reglene for midlertidighet i arbeidslivet, når man vedtar forbud mot innleie, og når man gjør det lettere å organisere seg. Spesielt i de lokale oppgjør-

ene i store sektorer, som hotell og restaurant, dagligvare og butikk, ser vi at arbeidsfolk har altfor lite forhandlingsmakt og sitter igjen med kun smuler, selv om konsernene og bedriftene går med store overskudd.

De siste årene har dette vært spesielt vanskelig fordi både priser og renter har økt. Derfor mener Rødt at vi også må se på om vi som politikere kan bidra ikke bare med å flytte makt til fagbevegelsen, men også i skatteregningen.

Det er en slags myte eller misforståelse at det er høyresiden som ønsker at folk flest skal sitte igjen med mer, for høyresiden vil jo sjelden gi arbeidsfolk den makten man trenger til å forhandle fram en bedre lønn. Også når det gjelder skattepolitikken, er det sånn at Høyre gjennom åtte år i regjering leverte ca. like mye skattelette til folk flest som dagens regjering gjorde på de to første årene. Så forslaget fra Rødt er først og fremst en invitasjon til de andre partiene på venstresiden om å løfte det som burde være et viktig standpunkt for alle partier til venstre for midten, nemlig at arbeidsfolk skal sitte igjen med mer, også etter at strømregningen og skatten er betalt.

Da trengs det at man gjør enda mer, sånn at vi kan bidra til at folk får en inntekt det går an å leve av. Også når det ikke er sånn at man i lokale forhandlinger får de gjennomslagene man burde få, bør vi som politikere sørge for at skatteregningen er lavere.

Rødt har en rekke forslag til det, som jeg for så vidt har forståelse for at man ikke kan støtte i et representantforslag, men jeg mener at det neste halvannet året er det et viktig prosjekt for venstresiden som helhet å løfte skattedebatten for folk flest. Vi – og Rødt inkludert – er veldig opptatt av å diskutere skatt for de rike og skatt for multinasjonale selskaper. Det er viktig, men jeg tror at vi også må bli bedre til å snakke om skatten som vanlige arbeidsfolk betaler, at den i mange tilfeller er for høy, og at det er mer å gå på.

Med det tar jeg opp forslagene nr. 3–7 i saken og takker for meg.

**Presidenten [12:14:18]:** Da har representanten Marie Sneve Martinussen tatt opp de forslagene hun refererte til.

**Lan Marie Nguyen Berg (MDG) [12:14:38]:** Mange av forslagene som er fremmet i representantforslaget fra Rødt, om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper, er forslag som vi i Miljøpartiet De Grønne også har fremmet gjennom flere år. Vi er enig i at de lavtlønte, som Rødt velger å kalle vanlige arbeidsfolk, bør få økte skattefradrag for å lette skattebyrden, men jeg vil faktisk insistere på at det er de lavtlønte som bør få ekstra skattefradrag.

I år har Miljøpartiet De Grønne fremmet forslag om at de første 120 000 kronene i inntekt skal være skatte-

frie. Vi har også fremmet forslag om å øke både jordbruksfradraget og landbruksfradraget og endre satsen for begge, og vi har inne forslag om en formuesskatt med høyere bunnfradrag og økt progressivitet – dess høyere formue, dess høyere skatteprosent. Vi fremmer imidlertid disse forslagene i forbindelse med budsjetrundene; vi ser ingen grunn til å fremme dem igjen i et Dokument 8-forslag.

Derimot er vi enig i at det er behov for mer informasjon og kunnskap, bl.a. om hvordan den samlede politikken vi fører i Norge, påvirker ulikhetene i landet. Vi fremmer derfor sammen med Rødt og SV forslag om at en årlig vurdering av dette blir forelagt Stortinget. Vi fremmer også forslag sammen med Rødt om å nedsette et skatteutvalg som får i oppgave å gjennomgå skattesystemet, med mandat om å utrede og fremme forslag til endringer som vil bidra til at ulikhetene i samfunnet reduseres. Vi støtter også forslag om at regjeringen bør fremme forslag om en mer progressiv formuesskatt med et større bunnfradrag og en mer progressiv innretning.

**Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:16:19]:** Dette har vært en debatt med lydeffekter, det er noe nytt i Stortinget.

Da jeg hørte på innlegget til representanten fra Fremskrittspartiet, som nå har gått – han var vel sikkert redd for å høre svaret – fikk jeg lyst til å si litt om lavere skatt for vanlige arbeidsfolk. For hva gjorde Fremskrittspartiet da de hadde makten? Det er litt interessant.

La oss begynne med dem som bygger Norge, de som bygger vei og bor på brakkerigg. Fremskrittspartiet og Høyre syntes at det at de skulle ha fradrag for kost, var altfor råflott. Så det strammet man inn på, for man syntes det var et slags gode å bo på brakkerigg. Det mener ikke Senterpartiet og Arbeiderpartiet, derfor gjeninnførte vi skattelette for dem. Når det gjelder dem med lang reisevei, mente Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre det var så negativt for klimaet at folk pendlet, ergo måtte man kutte i reisefradraget. Det var hovedbegrunnelsen for at man skulle kutte i reisefradraget, mens Senterpartiet og Arbeiderpartiet mener det er lurt at de som har lang reisevei, får skattefradrag. Så mente man at man ikke burde prisjustere fagforeningsfradrag, for å skattestimulere til et organisert arbeidsliv ville man ikke gjøre. Derfor har Senterpartiet og Arbeiderpartiet økt fagforeningsfradraget. Vi har også gjort det for sjømenn. Vi har økt sjømannsfradraget, for vi mener at det nettopp stimulerer arbeidslinja, og at det er bra at vi har norske sjømenn. Vi har også gjort det med jordbruksfradraget.

Hvis man ser på alle fradragene som er direkte knyttet til arbeidsliv, strammet Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti nesten helt ukritisk inn

dem da de satt med regjeringsmakt, for det var for gode ordninger. Det var for gode ordninger på kost og losji, og det var for gode ordninger på pendling – den type målrettede skattegrep som traff helt vanlige folk med 400 000–800 000 kr i inntekt, var for råflott, mens skatteuttene skulle gå til dem som hadde aller, aller størst inntekt. Vi så det også i avgiftspolitikken. En del av de avgiftene man økte, rammet dem med lavest inntekt hardest, som f.eks. økning av elavgiften, som Senterpartiet og Arbeiderpartiet reduserte – til stor kritikk fra Høyre.

Vi kommer til å gjøre flere skattegrep, noe vi også har gjort. Mellom 80 og 85 pst. av befolkningen har fått lavere eller lik skatt med dagens regjering, og vi har brukt 8,9 mrd. kr til å redusere inntektsskatten i Norge, for vi ønsker å stimulere arbeidslinja. Vi kommer også til å ta flere grep for å få flere unge inn i arbeidslivet.

**Presidenten [12:18:50]:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6.

Sak nr. 7 [12:18:55]

*Interpellasjon fra representanten Linda Hofstad Helleland til næringsministeren:*

*«De siste årene har vi sett at flere har fått øynene opp for kultur-, mat- og reiseopplevelsene som Norge kan tilby. Fra tidligere turistundersøkelser vet vi at kulturturister er de besøkende som legger igjen mest penger. Å synliggjøre Norge enda mer for disse kan bidra til økt verdiskaping og bærekraft i kultur- og reiselivsnæringen. Nå er vi også i en spesiell situasjon med lav kronekurs. Det gjør Norge til et enda gunstigere reisemål for turister, og det gir en unik mulighet til å løfte norsk reiseliv.*

*Hva gjør statsråden for å gripe denne muligheten?»*

**Linda Hofstad Helleland (H) [12:20:01]:** Reiselivet er allerede Norges femte største eksportnæring og sysselsetter nesten 200 000 mennesker. Likevel er det et betydelig potensial for økt vekst og verdiskaping rundt om i hele landet vårt.

Vi har allerede nå, med all tydelighet, fått se hva kultur-, mat- og reiseopplevelser i Norge kan bety. For bare et par uker siden ble nye Michelin-stjerner utdelt. Stavanger fikk sin første trestjerners restaurant, RE-NAA, og en rekke andre restauranter i Norge fikk utmerkelse i guiden. Øyeblikkelig i etterkant kunne vi lese i mediene om matturister som kastet seg på første fly til Norge, og om en restaurant som er fullbooket i lang, lang tid framover.

I min egen hjemby, Trondheim, opplever vi akkurat det samme. Når man får på plass hoteller og restauranter som klarer å skille seg ut, er det attraktivt ikke bare for det norske markedet, og vi ser at turister som har

penger de ønsker å bruke på opplevelser, gode måltider og kultur, kommer til Norge.

Fra tidligere turistundersøkelser vet vi at kulturturister er de besøkende som legger igjen mest penger. Kultur spenner bredt, og Norge kan levere på flere fronter. Mat er en sentral del av dette, men matturistene kan også enkelt gjøres oppmerksom på alle andre muligheter som vi i Norge med tiden har fått på plass, mellom alle bordreservasjonene sine. Slik kan de også utvide oppholdet sitt som følge av det.

Det å synliggjøre Norge mer for disse turistene og skape synergier med det som skjer på mat- og drikkeområdet, kan bidra til økt verdiskaping og bærekraftige kultur- og reiselivsnæringer. Det kan også bidra til at en mye større bredde, ikke bare «high end»-turismen, skal være noe som satses på i Norge. Vi skal tiltrekke oss alle typer turister, fra alle kontinenter, og vi skal ha en størst mulig bredde i alle deler av Norge til dem som kommer og ønsker å oppleve Norge, og som legger igjen penger og bidrar til å skape bedrifter og arbeidsplasser her i landet.

For noen dager siden var jeg i Stavanger og møtte en rekke aktører innenfor reiseliv og mat- og opplevelsesnæringen, alt fra Bocuse d'Or til små aktører fra gards-turisme. Der fikk jeg presentert hvor mye det betyr for en by som Stavanger og regionen at man har en bredde i tilbudet, at det er turisme som også tiltrekker seg turister fra hele verden med opplevelser fra kunst og kultur og til det gode kjøkken, og hva viktige konkurranser og aktører som kan bidra i det, har å bety for matturismen.

World Travel & Tourism Council anslår nå at i år vil utenlandske turister legge igjen 84 mrd. kr i Norge, opp fra 68 mrd. kr i fjor. Det er mye. Nå er det lav kronekurs, og det gjør at mange turister kanskje legger turen innom Norge i sommer. Nå er vi nødt til å utnytte den fantastiske muligheten og det vinduet vi har, til å vise det fantastiske landet vi har og de fantastiske opplevelsene her, bl.a. de utrolige matopplevelsene man kan oppleve å få, med kortreist mat. Det tenker ikke minst jeg som representerer Trøndelag og det trønderske matfatet fra hele dette spekteret.

Vi ser også nå en annen type forespørsel fra turister: De vil ha det autentiske og ekte. Vi har mange veikart, vi har mange strategier, men nå er det også viktig å gå over til politisk handling for å støtte opp om alle aktørene som har små marginer, og som jobber knallhardt for at Norge skal hevde seg. Hva ønsker statsråden konkret å gjøre for å gripe den muligheten?

**Statsråd Cecilie Myrseth [12:25:31]:** Først vil jeg takke for muligheten til å snakke om noe så fantastisk og viktig som reiselivet. Reiselivet er viktig for Norge, det er viktig for regjeringen, og det er viktig for meg som reiselivsminister. Nå er en ny sommersesong på trappe-

ne, og mange skal for første gang oppleve hva Norge har å tilby. Det er ikke lite, bare det. Da er det viktig at vi har en politikk for reiselivet som er helhetlig, for vi har et fantastisk produkt. Vi har vakker natur, vi har gjestfrihet, vi har proffe aktører som markedsfører og leverer kvalitet, og det er utrolig viktig. Det bidrar til lokale ringvirkninger og skaper lokalsamfunn over hele landet. Norge oppleves også som et trygt land, med et reiselivsprodukt med fokus på kvalitet. Det er variert, det er spennende. Mange velger med god grunn Norge.

Jeg er opptatt av å styrke reiselivspolitikken. Det har interpellanten og jeg diskutert før. Da var fargen på regjeringen blå, og kritikken fra meg var tydelig. Alle næringer trenger en helhetlig politikk, med reguleringer, mål, samarbeid og samspill lokalt, regionalt og nasjonalt, og det er vi i gang med. Vi har lansert et veikart for reiseliv, noe som også vil bli fulgt opp med konkret politikk. Vi har nylig fått Reiseliv 2030. Vi har fått overlevert et forslag for den nye eksportsatsingen for regjeringen, som er reiseliv. Det skal vi også følge opp, for reiseliv er den neste store satsingen på eksport for Norge. Det vil ha betydning for både store og små samfunn over hele landet, ikke minst for de over 160 000 som er sysselsatt i reiselivet.

Det å sikre at vi får en mer helhetlig og ikke minst bærekraftig turisme, er viktig. At de som kommer hit, blir lengre og legger igjen mer penger, er også viktig. Så vet vi at landet vårt er veldig forskjellig når det gjelder hvilke tilbud vi tilbyr. Derfor er også det arbeidet som regjeringen satte i gang med å få på plass et besøksbidrag, viktig. Det har i lang tid vært etterlyst av mange kommuner, og det er rett og rimelig at man også i Norge, som i resten av verden, sikrer at man får igjen noe for de fellesgodene som er viktige lokalt. Det er viktig for dem som bor i den enkelte kommunen, og det er viktig for oss.

Vi har også satt i gang arbeid med en godkjenningsordning for guider. Det er viktig fordi vi har en natur som er fantastisk, men det er også viktig å kjenne til lokale forhold.

Forholdene ligger godt til rette for mer helårsturisme i Norge. Ikke minst kjenner jeg det godt fordi en har lykkes godt med det i min hjemby, Tromsø, hvor turistene strømmer til hele året, ikke minst for å se på nordlyset. Det er resultatet av beinhardt arbeid over tid mellom lokale aktører og lokale og regionale, og også nasjonale, myndigheter. Det er viktig å jobbe på tvers, det gir resultater.

Et område som jeg er helt enig i at vi må jobbe enda mer med, er måltids- og matturisme. Alle må ha mat på reise, det er det ene, men maten i seg selv er også et produkt, et norsk produkt som er viktig. Det er mangfoldig, det viser identitet, og det gjør at flere ser mot Norge. Da må vi jobbe med lokalmat, vi må jobbe med lokale råva-

rer, som jo kokker over hele landet er veldig flinke til å gjøre, og det er også et av våre punkter på reiselivssatsingen. Det er store internasjonale arrangementer og kåringer som nå ser mot Norge, fordi vi gjør det bra. Jeg var selv i Trondheim under Bocuse d'Or, og så med stolthet det produktet som vi leverer. Og hva er det disse kokkene gjør? Jo, det er toppidrett de holder på med. Man har gått hele veien og lært seg de norske produktene, og dermed kan man også bli i verdensklasse. Vi har nettopp fått utdeling av Michelin-stjerner til mange restauranter i Norge. Det viser at vi er en matnasjon i stjerneklasse. Dette skal vi jobbe mye med framover, og vi er allerede i gang. Et eksempel på det og på en dyktig kokk når det gjelder hverdagsrestauranter, er Mahmoud, som har gått i lære hos Bent Stiansen, og som nå driver en foodtruck i Bærum.

Jeg gleder meg til å jobbe veldig mye med dette framover, og det er bra at vi også har det på dagsordenen i Stortinget.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

**Linda Hofstad Helleland (H) [12:30:56]:** Jeg takker statsråden for svaret, og jeg er veldig glad for å høre at statsråden kommer til å engasjere seg veldig sterkt i reiselivsnæringen fremover. Vi gleder oss veldig til å se regjeringen gå fra veikart, strategier og planer over til konkret handling, for vi politikere må hjelpe denne næringen med å ta ut sitt fulle potensial.

Nå er det 946 dager siden regjeringen fikk overlevert reisegarantiutvalgets rapport, med forslag til innretning på en ny reisegarantiordning, en innretning som en samlet reiselivsnæring er enig i. Men siden den gangen, altså i 946 dager, har det vært helt stille. Nå ser vi at flere av de innkomne turoperatørene har varslet at de ser på å flytte virksomheten ut av landet. Hvor lenge skal reiselivet vente før de konkrete tiltakene kommer?

Jeg er også nødt til å uttrykke min bekymring for Nord-Norge, reiselivsministerens egen region. Forslaget som er ute på høring nå, om å endre lønns- og arbeidsvilkårene for cruisenæringen, kan ha dramatiske konsekvenser for Nord-Norge. Jeg får telefoner fra operatører i Alta og flere andre steder, både i Troms og Finnmark, som forteller om store kanselleringer fordi nyhetene om at dette kan bety kroken på døren for store deler av cruisenæringen i Nord-Norge, allerede har nådd utlandet. Cruisenæringen bringer tusenvis av turister opp til opplevelser, f.eks. nordlysturisme og matopplevelser, og til hele reiselivet i Nord-Norge, for at operatørene skal ha et marked med folk å jobbe ut fra.

Konsekvensen av det regjeringen nå har lagt frem om nye vilkår for cruise, som forresten har høringsfrist i dag, er at cruiseskipene ikke reiser opp til Nord-Norge

og bruker Nord-Norge som snuhavn, men at flere cruise fortettes rundt Sørlandet og Vestlandet, hvor det allerede er stor pågang på verdensarvfjordene. Det blir for kostbart å reise opp til Nord-Norge, og dermed vil mange av cruiseskipene snu i Trondheim og kjøre nedover. Dette er alvorlig, og det håper jeg at reiselivsministeren vil ta til orde for i regjeringen når man skal behandle denne saken på regjeringskonferansen. Jeg forstår at man her skal tekkes fagforeninger, og at man har inngått avtale med dem, men dette vil få alvorlige konsekvenser for Nord-Norge og reiselivsnæringen, og det håper jeg reiselivsministeren vil sette en stopper for.

**Statsråd Cecilie Myrseth [12:34:17]:** Denne regjeringen vil noe med reiselivet. I åtte år skjedde det lite for reiselivsnæringen. Også de fleste forsøk i denne salen på å få på plass en helhetlig reiselivspolitik som kunne dra oss framover, ble avslått. Det skjedde lite. Mange av spørsmålene har jeg også selv bidratt til å stille til tidligere næringsministre.

Det man ser nå, etter at vi tok over i 2021, er at man har tatt tak i dette – tatt tak i de utfordringene og ikke minst de mulighetene som ligger der. Vi er allerede i gang med å levere politikk.

Det var viktig å få på plass veikartet for reiselivsnæringen. Vi er godt i gang med å følge opp de enkelte punktene som ligger der, og mer vil komme. På fredag skal jeg ha møte med mange av aktørene innenfor reiselivsnæringen, for vi er nødt til å gå sammen om vi skal få til dette. Det å sikre at man f.eks. får på plass et besøksbidrag, er også viktig for å sikre en bærekraftig turisme som gjør at man kan leve sammen side om side – vi som bor i disse kommunene, og de som kommer på besøk, sammen med næringslivet. Det er noe Høyre bare har stemt imot og ikke vært for. Jeg har registrert at partilederen i Høyre nettopp var på besøk i Lofoten, men ikke snakket noe om reiselivsnæringen. Det er veldig spesielt med tanke på hvor stor Lofoten er på nettopp reiseliv.

Jeg hørte ikke et eneste tiltak eller forslag fra interpellanten om hva vi burde gjøre, men jeg hører at man kommer med det som nærmest må være et skremmebilde. Det som er ute på høring nå, er ikke på mitt konstitusjonelle ansvarsområde, men jeg kjenner godt saken om norske lønns- og arbeidsvilkår for sjøfolkene. Det har jeg jobbet med i min tidligere rolle som minister. Det er et forslag som nå er ute på høring, og målet med forslaget er nettopp å sikre lønnsvilkårene til sjøfolkene. Det er et viktig forslag som nå er ute på høring. Jeg er helt sikker på at fiskeri- og havministeren kommer til å håndtere det på en klok måte også framover.

Det er helheten for reiselivet som er viktig nå. Vi må dra sammen om vi skal utnytte de fantastiske fordelene vi har, og den næringen vi alle er så glad i, som bidrar til

sysselsetting, arbeidsplasser, aktivitet og optimisme rundt omkring i hele landet vårt. Jeg skal være en reiselivsminister som spiller på lag med næringen og lokalbefolkningen, og forhåpentlig legger turistene etter hvert enda mer penger igjen i landet vårt.

**Kari-Anne Jønnes (H) [12:37:29]:** Norge byr på fantastiske opplevelser. Vi har kulturaktører, kunstnere, musikere og forfattere i verdensklasse over hele landet. Vi har verdens reneste mat og noen av de beste kokkene. Vi kan by på naturopplevelser hele året, ren luft, høye fjell, trange fjorder, tørt innlandsklima, nordlys, ville dyr og multemyrer.

I flere tiår har nordmenn reist på sykkeltur gjennom vinmarkene i Italia og Frankrike og kommet hjem med ost, skinke og vinopplevelser. Vi har akkurat samme muligheter her nord. De betalingsvillige opplevelsesturistene ønsker seg hit, og de er ikke så opptatt av om solen skinner hver dag. De vil ha annen valuta for pengene, og det kan vi gi dem.

Vet statsråden at det finnes et skinkehotell i Valdres, at på Jevnaker ble et slitent hotellbasseng til et ysteri i verdensklasse, at Korks julekonsert ble spilt inn på en låve i Midt-Gudbrandsdalen, eller at Anna Avdem satset på gardsysteri i Lesja og bygget et nydelig spisested formet som en ost? Vet statsråden at det i Folldal produseres bacalao i verdensklasse, eller at den stilleste helgen i året har blitt til verdens beste rakfiskfestival på Fagernes, der du er heldig hvis du finner overnatting i miles omkrets? Dessuten har vi verdens eldste hjuldampere i drift. Slik kunne jeg fortsatt i det uendelige, med mat, drikke, opplevelser og fantastiske overnattingssteder.

Felles for alle disse opplevelsene er driftige, modige og tøffe enkeltmennesker som følger en drøm, som ønsker å skape opplevelser i sin bygd, invitere flere til sitt hjemsted, dele av det beste de har, og som vil bidra med arbeidsplasser og skatteinntekter.

En av hovedutfordringene i reiselivet er skulderseggene. De fleste som driver innen opplevelsessegmentet i Distrikts-Norge, opplever lavesonger. Da er den store utfordringen hvordan en skal holde på folk og ha grunnlag for helårsdrift.

Innen hotell, restaurant og reiseliv er det produkter med ekstremt kort holdbarhet. Den hotellsengen eller det restaurantbordet man ikke fikk solgt i dag, er tapte inntekter for alltid. Er det ikke gjester eller aktiviteter i mai og november, har man ikke jobb til de ansatte og må permittere. Det er alvorlig for bedriften, men også for de ansatte og for bygder i hele Norge.

Det konkurranseutsatte private næringslivet i Norge er flinke på beste praksis. De deler kunnskap og erfaringer og spiller hverandre gode. De jobber sammen på tvers av fag, lærer av hverandre og driver hverandre

framover. I Innlandet, der jeg kommer fra, har industrien få eller ingen naturgitte fortrinn, de lykkes bare fordi de er best, mest effektive og til å stole på, og fordi de inntil nå har hatt stabile og forutsigbare rammevilkår.

Opplevelsesnæringen kan lære av industriens delings- og samarbeidskultur, og statsråden kan bidra. I lavesong kan det med fordel legges til rette for arenaer der aktører fra ulike deler av landet som lever av unike opplevelser, kan møtes og bidra til hverandres utvikling. Det er tross alt når folk møtes, det geniale oppstår. Det er stort potensial for økt eksport av opplevelser, noe som vil bidra positivt for verdiskaping, inntekter, bosetting og tjenesteyting i hele landet. Det vi må legge til rette for, er arenaer for samarbeid og samskaping, jobbing på tvers av sektorer, kompetansehevingstiltak der det trengs, og forenkling der det trengs.

Det er et tankekors at de som driver innlandsopprett – som er hele grunnlaget for at Valdres fylles til randen av tilreisende den første uken i den ellers så mørke og lange novembermåneden, når rakfiskfestivalen går av stabelen – møtes av regelverk tilpasset oppdrett langs kysten. Det er ganske andre og langt færre – tør jeg påstå – utfordringer med kontrollert innlandsopprett av fjellørret i det glassklare fjellvannet i Valdres. Derfor er det grunn til å se på om regelverket kan tilpasses det oppdrettet som er grunnlag for at så mange bedrifter kan holde sine ansatte i arbeid også i november.

Opplevelsesindustrien er summen av mange små og noen litt større bedrifter og veldig mange ildsjeler. Verktøykassen deres er ikke velfylt. Som reiselivsdestinasjon er Norge avhengig av summen av produkter vi kan tilby. De betalingsvillige turistene søker det unike, det autentiske og det personlige.

Jeg skulle ønske statsråden ville legge til rette for møteplasser, slik at de kan hente inspirasjon fra hverandre, og bidra med verktøy for å bygge opp arrangementer i lavesong. På den måten vil vi kunne hente mange flere turister og langt flere «foodies» hit til Norge gjennom hele året.

**Runar Sjøstad (A) [12:42:36]:** Jeg må si at jeg ble oppriktig glad da jeg hørte interpellanten, og jeg ble også veldig glad da jeg hørte statsrådets svar. Man var opptatt av viktigheten av næringen, at det er en stor næring, men det er likevel en næring i fortsatt vekst og med et stort vekstpotensial. Det var fokusert på at man ligger an til å generere inntekter i størrelsesordenen 84 mrd. kr. Det var fokusert på at det er en stor næring som bidrar til verdiskaping, til sysselsetting og til arbeidsplasser. Man satser på det som er ekte, på kvalitet og på det unike innenfor både reiselivsproduktene og matproduktene. Det har gitt resultater og internasjonal anerkjennelse i form av både stjerner og gode ord.

Så er det jo anledning til å ta ordet flere ganger, og jeg var ikke like oppløftet da interpellanten hadde vært her oppe andre gang. Da hadde man gått over fra muligheter til å se trøbbel og svarte skyer i horisonten.

Jeg mener at det har vært gjort en god satsing over år. Ikke minst har man sett på helårsturisme. Man har fått opp antall besøkende selv på den kaldeste vinteren – til og med i Nord-Norge. Det er unike produkter som bidrar til helårige arbeidsplasser, ikke bare sesongarbeidsplasser. Det gjør det lettere å rekruttere til alle segmenter innenfor næringen. Det er kanskje der vi har et fortrinn – det gjelder kvalitet og det unike og genuine – framfor å satse på masseturisme. Det er også sann at cruise-næringen, som det ble nevnt her, er en næring i enorm vekst. Det er en global næring i enorm vekst. Næringen ser på nye muligheter og nye produkt, og de har lagt sin elsk også på Norge – på hele Norge inkludert Nord-Norge.

Så kommer det en lovsak ut på høring når det gjelder norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann. Jeg har lyst til å si at vi kunne hatt vekst innenfor veldig mange næringer hvis vi ikke brydde oss om et ordnet arbeidsliv, et regulert arbeidsliv, og hvis vi ikke brydde oss som norske lønns- og arbeidsvilkår. Men det er en del av den norske modellen, det er en del av den norske suksessen, og det skal vi verne om også når det gjelder cruise-næringen.

Det er selvsagt sann at når man kommer med nye lovforslag, kan det ha uønskede konsekvenser. Det kan være konsekvenser man ikke har sett i utgangspunktet. Det er nettopp grunnen til at vi sender den type saker på høring. Dette er en reell høring hvor jeg vil oppfordre alle til å komme med konstruktive tilbakemeldinger om det er noe man ikke er helt enig i, eller er direkte uenig i.

Det har også vært gjort en god del. Statsråden var inne på at man ser på det med besøksbidrag. Det skulle bare mangle om ikke også lokalsamfunnene som stiller sine severdigheter til disposisjon, får noe av verdiskapingen. Likedan dette med en godkjennelsesordning av guider. Det tror jeg er veldig positivt. Det ser vi ikke minst av de erfaringene man har gjort på Svalbard, hvor man har en slags godkjenningsordning for guider. Det har også gitt guidene som yrkesgruppe et løft, en status og et stempel på at de er opptatt både av sikkerhet og av å levere et godt produkt.

Og så er virkemiddelapparatet vårt heldigvis, og særlig gjennom Innovasjon Norge, rigget på en sann måte at det bidrar til ytterligere vekst.

**Margret Hagerup (H) [12:47:09]:** Jeg vil takke interpellanten for en veldig engasjerende og gøy debatt.

De siste ukene har vi sett mange bilder fra Kristiansand på sosiale medier og i avisene, og flere som ikke

hadde planer om å dra dit, har enten vært der eller har det på planen. Kunstsilo har blitt en attraksjon. På verdensbasis har begrepet «swiftonomics» oppstått. Det refererer til den verdien Taylor Swift bidrar til gjennom sine konserter. Turneen hun nå nylig har hatt, er verdsett til over tusen milliarder, på grunn av dem som drar på konsertene, overnatter, spiser, bruker transportmidler og handler effekter. Og nå dropper cruiseturister i Rogaland Preikestolen til fordel for «Bryne city» og Haaland-safari. Folk vil besøke Bryne og se hvor fotballstjernen hadde sin garderobeplass, og de vil innom kinarestauranten der han pleide å spise, etter at han nevnte dette i et intervju. Dette illustrerer bare noen av de mulighetene og det mangfoldet som ligger i kultur-, mat- og reiseopplevelsene Norge kan tilby.

Men vi har fremdeles vårt aller største fortrinn i naturen vår, det er jo en god salgsplakat. Preikestolen vil alltid være spektakulær, men den ble for mange enda mer spektakulær da Tom Cruise formelig hang i fjellveggen. Vi har alle forutsetninger for å markere oss og fortsette å fortelle historien om Norge. Det er en historie om høye fjell, dype fjorder, beitelandskap, innland, strender, lyng og hei, hvor maten som produseres, kjennetegnes av høy kvalitet og lite bruk av antibiotika og sprøytemidler. Det er bonden som produserer maten vår, som foredles videre og havner på våre bord, enten på en restaurant eller hjemme rundt kjøkkenbordet.

Lokalmaten har også fått en renessanse. Den Gyldne Omvei i Trøndelag frister med en avstikker fylt opp av lokale råvarer produsert med kjærleik til norsk matkultur. Rogaland er i sterk konkurranse med Trøndelag om å fremme lokalmat. I Dirdal ligger det en skjult perle hvor turister og lokale kan handle på det som i fjor ble kåret til Norges beste gårdsutsalg, nemlig Dirdalstraen Gardsutsalg. Næringsorganisasjonen for virksomheter innen bygdeturisme, gårdsmat og innlandsfiske, HANEN, som står bak konkurransen, trakk fram både produkter, opplevelsen og at gårdsbutikken skapte liv i bygda gjennom servering, festivaler, konserter og quizkvelder. Det finnes mange historier som dette i landet vårt, og det skaper et rom for kulturturisme hvor mat, kultur og natur står sentralt.

Det er mange fine omveier i Norge, men for få vet om dem. Hvis ikke vi vet om dem, hvordan skal da turistene fra den store verden finne fram til dem? Det må være mer samhandling mellom aktørene, og det må etableres bedre strukturer for å dele informasjon om mulighetene på nettet, både gjennom gode destinasjonssider og også gjennom presse- og mediearbeid. Det er i dag vanskelig for den gjengse mann og kvinne å finne fram.

Vi må også snakke mer om potensialet i måltidsturismen, og jeg er glad for at ministeren også løfter fram

og bruker dette ordet, og for at en snakker om kokkene. Michelin-guiden lyser vei med sine stjerner, og nå reiser turister målrettet til utvalgte steder i verden for å spise på bestemte restauranter. Hotell og alt annet kommer i annen rekke og blir en naturlig konsekvens av måltidet. RE-NAA i Stavanger fikk nylig tre stjerner, og det har en enorm verdi, ikke bare for matfylket Rogaland, men også for matnasjonen Norge. Det må vi verdsette. Norge har mye å by på fra fjord og jord til bord, og kokkene våre løfter fram nye råvarer og bidrar til bærekraft og folkehelse gjennom sin inspirasjon. Våre kokker er helt i verdensklasse, enten de konkurrerer i kokke-OL eller i Bocuse d'Or. At kokkene våre konkurrerer, betyr mye for matnasjonen Norge. Bak alle medaljevinnerne finner vi en underskog av kokketalenter, som gjør at vi kan nyte flotte råvarer, lekkert tilberedt og servert av kyndig personale på gode restauranter rundt omkring i landet vårt. Norske Kokkers Landsforening og Stiftelsen Norsk Gastronomi gjør det mulig for norske kokker å bli best i verden, og de bidrar til en utvikling av norsk gastronomi i mat- og reiselivsnæringer samt kokkeyrkets rolle og status. Mat er definitivt «hot», og få har bedre forutsetninger for å løfte norsk matkultur ut til verden enn de norske kokkene. Vi må spille på lag med dette og utvikle måltidets rolle i reiselivet, for vi er en stolt matnasjon. Det må også være et etterlatt inntrykk når våre turister har besøkt oss.

Verdens beste distriktspolitikk er å skape arbeidsplasser. Det gjør aktører innen kultur, mat og reiseliv hver dag, gjennom innovasjon, samhandling og hardt arbeid. Vi må sørge for at det blir enklere å etablere seg lokalt, og at det finnes gode systemer for dialog, samhandling, profilering og finansiering. Folk som vil satse, må se mulighetene i det og heies fram. Det er det som skal fortelle oss historien om Norge, og det er det som får hjertene våre til å banke av stolthet.

**Linda Hofstad Helleland (H) [12:52:32]:** Jeg vil takke for alle innleggene i debatten. Jeg synes det er veldig bra at Arbeiderpartiets representant i næringskomiteen deltar i debatten, og jeg vil også takke mine kollegaer fra Høyre for å delta. Samtidig synes jeg at når vi her i Stortinget debatterer reiseliv og diskuterer hvordan vi kan legge til rette for enda flere kultur- og matopplevelser i Norge, og hvordan vi kan tiltrekke oss flere turister verden over, er det litt synd at ikke flere partier deltar – at det bare er to. Men vi må ikke gi opp av den grunn.

Det er fantastisk å se hvor mye spennende som foregår akkurat nå rundt omkring i hele landet, ikke minst med den muligheten vi har nå, med lav kronekurs, der vi ser en veldig god økning av turister til Norge. Da må vi utnytte dette vinduet for alt det er verdt for å markedsføre Norge på en best mulig måte.

Da jeg utfordret statsråden på å levere konkrete tiltak, etterspurte hun konkrete tiltak fra meg som interpellant, og det rakk jeg ikke å peke på. Men noe jeg håper er forslag som statsråden nå vil ta med seg tilbake til departementet og jobbe litt videre med og vurdere, er for det første å skrote hele saken om lønns- og arbeidsvilkår på skip, som er noe som kan strupe cruisenæringen i Nord-Norge. Det håper jeg at hun, som representant for Nord-Norge, vil bidra til når hun skal diskutere og være med og avgjøre denne saken i regjeringen. For det andre håper jeg at hun kan vurdere et Talent Norge-program for mat og matopplevelser. Solberg-regjeringen etablerte et program for talenter innenfor kultursektoren, og vi burde også kunne ha et eget Talent Norge for mat og matopplevelser.

Det er viktig at statsråden sørger for at alle de sentrale organisasjonene som jobber for reiseliv i Norge, får muligheten til å overleve – ikke minst bli sterkere, og kanskje noen også slår seg sammen. Så er det to ting til. Det første er å vurdere at Norge har «one point of entry», for det er ikke alle i Asia, i USA eller i resten av Europa som kjenner til de lokale gullgruvene innenfor turismen her – de kjenner til Norge. Det vil styrke hele reiselivet om vi klarer det. Det siste gjelder norskprodusert mat. Det man sier er produsert her i Norge, må det være et tak på, og vi må vite 100 pst. at maten er produsert i Norge – hele veien fra a til å.

**Statsråd Cecilie Myrseth [12:56:04]:** Det er ganske fantastisk at vi kan stå her og diskutere noe som vi alle ønsker å løfte. Vi kan dra fram ulike erfaringer i landet, enten det er fra Innlandet, Rogaland, Trøndelag eller Nord-Norge, og vi kan alle vise til de små og store skattene som vi har, og som turistene kommer hit for å besøke.

Da jeg begynte å jobbe med reiselivsnæringen, fikk jeg høre at man bl.a. i Tromsø kunne kjøpe følgende produkt: snømaking. Og er det noe vi har mye av i Tromsø, så er det snø. Det å få turistene til å tenke at det er eksotisk, er ganske så fantastisk. Jeg skal bruke mye tid på å reise rundt og bli kjent med mange av disse produktene i tiden som kommer. Men i tillegg til å snakke fram de enkelte elementene og bedriftene, og ikke minst de vågale folkene som driver med dette, er det viktig å sikre at vi har en politikk for vekst og utvikling, og at den er bærekraftig. Det å sette reiselivspolitikken opp mot lønns- og arbeidsvilkår vil jeg ikke gjøre. I regjeringen skal vi behandle alle typer saker på en klok måte, men vi må også sikre at alle som jobber i reiselivet, har skikkelige arbeidsforhold. For dette er også en viktig del av å bidra til et produkt med høy kvalitet.

Vi ser at effektene av reiselivsnæringen allerede fanner veldig bredt. Det er store og positive ringvirkninger i

mange lokalsamfunn, og vi kan gjøre enda mer. Det å sikre at turister vil bli her enda lenger, hele året, er viktig for å skape en helhetlig næring – og ikke minst en helårsnæring.

Jeg synes det er veldig viktig å jobbe med måltidsturisme. Vi har mye å bidra med, og da er det viktig at vi har en god fiskeripolitikk og en god landbrukspolitikk, som sikrer at vi også har produksjon av mat i landet – og noe å tilby. Jeg var veldig stolt da man under Bocuse d'Or hadde både rein og skrei på menyen, som kokker fra hele landet måtte vise fram.

Det er veldig mye bra som skjer. Jeg skal bidra til både diskusjon, debatt og dialog, at vi klarer å jobbe sammen politisk, og ikke minst at vi klarer å dra med oss næringen, der politikken følger med. Samarbeid er kanskje det aller viktigste å få til framover for å utvikle en fantastisk næring for Norge.

**Presidenten [12:59:06]:** Sak nr. 7 er dermed ferdigbehandlet.

Stortinget tar nå pause frem til votering kl. 15.

Stortinget tok pause i forhandlingene kl. 13.

---

Stortinget gjenopptok forhandlingene kl. 15.

President: Svein Harberg

Votering

**Presidenten [15:01:33]:** Stortinget er klar til å gå til votering og starter med sakene nr. 22–35 fra gårsdagens møte, dagsorden nr. 93.

*Votering i sak nr. 22, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Felles verdier – felles ansvar – Styrket innsats for forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet (Innst. 412 S (2023–2024), jf. Meld. St. 15 (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram seks forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Helge André Njåstad på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Sveinung Stensland på vegne av Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslag nr. 4, fra Sveinung Stensland på vegne av Høyre og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 3, fra Helge André Njåstad på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslagene nr. 5 og 6, fra Andreas Sjalg Unneland på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Venstre

Det votes over forslagene nr. 5 og 6, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere og fremme forslag om å opprette et nasjonalt register over foretak med dommer og administrative sanksjoner mot seg.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede om det i registeret for reelle rettighetshavere til virksomheter også bør gis tilgang til personnummer og D-nummer, herunder om tilgang til slik informasjon er forenlig med retten til privatliv og beskyttelse av personopplysninger.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 83 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.30)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 4, fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en avskaffing av tusenlappen som kontantenhet og komme tilbake til Stortinget innen revidert nasjonalbudsjett for 2025.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti ble med 66 mot 35 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.48)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å innføre tinglysningsplikt for fast eiendom.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 67 mot 34 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.08)



**Presidenten:** Det voterer over forslag nr. 2, fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en fakturaordning med QR-kode etter inspirasjon fra andre europeiske land, og komme tilbake til Stortinget senest innen revidert nasjonalbudsjett for 2025.»

Samtlige partier har nå varslet støtte til forslaget.

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Det voterer over forslag nr. 1, fra Høyre og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille krav om elektronisk forhåndsdeklarerings av større pengeverdier som skal fraktes inn og ut av landet, samt innføre krav om å opplyse om pengenes opprinnelse, og komme tilbake til Stortinget om dette innen revidert nasjonalbudsjett for 2025.»

Samtlige partier har nå varslet støtte til forslaget.

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Fremskrittspartiet ble enstemmig vedtatt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### v e d t a k :

##### I

Stortinget ber regjeringen opprette et nytt politirolleutvalg hvor målet er en bred politisk forankring av hva politiets rolle er og skal være fremover, og hvilke oppgaver politiet skal utføre og eventuelt fritas for.

##### II

Stortinget ber regjeringen legge til rette for flerårige planer for politiet og komme tilbake i statsbudsjettet for 2025 med forslag om hvordan dette skal gjennomføres.

##### III

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å innføre obligatorisk registrering av eierskap i fast eiendom.

##### IV

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å innføre et forbud mot blankkjøper, hvor det vurderes et unntak for utbyggingsprosjekt.

##### V

Stortinget ber regjeringen utrede en plikt til å søke tillatelse til kjøp av visse eiendommer, herunder om det bør være begrensninger i hvem som kan kjøpe eiendom nær viktige militære installasjoner.

##### VI

Stortinget ber regjeringen utrede om eiendomsmedklere bør gis tilgang til offentlige databaser, herunder folkeregisteret.

##### VII

Stortinget ber regjeringen utrede om eiendomsmedklere bør gis rett til å utveksle informasjon med banker om mistenkelige forhold.

#### V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Presidenten vil foreslå at Meld. St. 15 for 2023–2024, Felles verdier – felles ansvar – Styrket innsats for forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet, vedlegges protokollen.

#### V o t e r i n g :

Presidentens forslag ble enstemmig vedtatt.

#### *Votering i sak nr. 23, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ingvild Wettrhus Thorsvik, André N. Skjelstad og Ola Elvestuen om å etablere en nasjonal sikkerhetsstrategi (Innst. 414 S (2023–2024), jf. Dokument 8:124 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten har Sveinung Stensland satt fram et forslag på vegne av Høyre.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal sikkerhetsstrategi og legge denne fram som en stortingsmelding for å sikre demokratisk debatt omkring innretningen.

**Presidenten:** Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

#### V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 77 mot 22 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.05.32)

**Presidenten:** Det voterer over forslag nr. 1, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal sikkerhetsstrategi.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet subsidiær støtte til forslaget.

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble enstemmig vedtatt.

#### *Votering i sak nr. 24, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om krav om kinesisk nedslag i TikTok (Innst. 424 S (2023–2024), jf. Dokument 8:127 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Ingvild Wettrhus Thorsvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslag nr. 3, fra Hadle Rasmus Bjuland på vegne av Kristelig Folkeparti

Det voterer over forslag nr. 3, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som innebærer krav til at sosiale medier som TikTok kun kan eies av ikke-kinesiske selskaper som tilfredsstillende nasjonale sikkerhetshensyn, for å kunne operere i Norge.»

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 97 mot 4 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.27)

**Presidenten:** Det voterer over forslagene nr. 1 og 2, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede, med sikte på å innføre, et forbud mot reklame som er basert på masseovervåking, sporing og profilering av enkeltpersoner.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede regulering av og eventuelt forbud mot vanedannende og manipulerende algoritmer.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 79 mot 21 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.06.47)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### v e d t a k :

Dokument 8:127 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om krav om kinesisk nedslag i TikTok – vedtas ikke.

**Presidenten:** Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

#### V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 90 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.19)

#### *Votering i sak nr. 25, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson og Lan Marie Nguyen Berg om forbud mot engangsgrill (Innst. 403 S (2023–2024), jf. Dokument 8:145 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten har Sigrid Zurbuchen Heiberg satt fram et forslag på vegne av Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om forbud mot bruk av engangsgrill.»

Det voterer alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### v e d t a k :

Dokument 8:145 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson og Lan Marie Nguyen Berg om forbud mot engangsgrill – vedtas ikke.

#### V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble innstillingen vedtatt med 99 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.10)

*Votering i sak nr. 26, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Roy Steffensen, Helge André Njåstad, Olaug Vervik Bollestad, Irene Ojala, Tobias Drevland Lund, Sveinung Stensland og Une Bastholm om gransking av Birgitte Tengs-saken (Innst. 422 S (2023–2024), jf. Dokument 8:131 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten har Terje Halleland satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Sveinung Stensland. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen nedsette et granskingsutvalg for gjennomgang av saken om drapet på Birgitte Tengs. Utvalget skal gjennomgå alle deler av saken som omfatter politiet, påtalemyndigheter og domstolenes arbeid. Granskingsutvalget skal også gis adgang til å se på andre saker som kan utfylle deres arbeid.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

## v e d t a k :

Dokument 8:131 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Roy Steffensen, Helge André Njåstad, Olaug Vervik Bollestad, Irene Ojala, Tobias Drevland Lund, Sveinung Stensland og Une Bastholm om gransking av Birgitte Tengs-saken – vedtas ikke.

## V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Stensland ble innstillingen vedtatt med 82 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.13)

*Votering i sak nr. 27, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen og Hans Andreas Limi om endring av lov om foreldelse av fordringer (Innst. 418 S (2023–2024), jf. Dokument 8:75 S (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

## v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå lovendringer for å sikre at foreldelsesfristen ikke begynner

å løpe så lenge et krav er gjenstand for klagebehandling i forvaltningen eller gjenstand for klagebehandling hos privat motpart.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

*Votering i sak nr. 28, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Oppfølging av Dokument 21 (2020–2021) – bevisførsel om opplysning underlagt taushetsplikt hos Sivilombudet (Innst. 352 L (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten har Andreas Sjalg Unneland satt fram to forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal ny § 118 c lyde:

Retten må ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke taushetsplikten etter sivilombudsloven § 22. Etter en avveining av hensynet til taushet og hensynet til opplysning av saken kan retten bestemme at vitneforklaring likevel skal gis. Før retten tar avgjørelse, skal Sivilombudet få redegjøre for sitt syn på saken. Denne redegjørelsen skal meddeles partene.

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister skal ny § 22-2 a lyde:

§ 22-2 a *Bevisforbud om opplysninger undergitt lovbestemt taushetsplikt hos Sivilombudet*

Det kan ikke føres bevis når dette vil krenke den lovbestemte taushetsplikten etter sivilombudsloven § 22. Etter en avveining av hensynet til taushet og hensynet til opplysning av saken kan retten likevel bestemme ved kjennelse av beviset skal føres. Sivilombudet skal få redegjøre for sitt syn før retten treffer avgjørelse. Redegjørelsen meddeles partene.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I lov 18. juni 2021 nr. 121 om Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen § 22 skal nytt femte ledd lyde:

Taushetsplikten gjelder også i en sak for domstolene. Retten kan likevel bestemme ved kjennelse at taushetsplikten skal vike etter en avveining av hensynet til taushet og hensynet til opplysning av saken. Sivilombudet skal få redegjøre for sitt syn før retten treffer en slik avgjørelse. Redegjørelsen meddeles partene.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

**V o t e r i n g:**

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 85 mot 16 stemmer ikke vedtatt.  
(Voteringsutskrift kl. 15.10.17)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

**v e d t a k:**

Stortinget ber regjeringen følge opp brev til Stortingets presidentskap fra Sivilombudet av 20. april 2023 om – Oppfølging av Dokument 21 (2020–2021) – bevisførsel om opplysning underlagt taushetsplikt hos Sivilombudet – og komme tilbake til Stortinget med et lovforslag som ivaretar intensjonen i brevet.

**V o t e r i n g:**

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

*Votering i sak nr. 29, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra justiskomiteen om Årsrapport for 2023 fra Stortingets utvalg for rettfærdsvederlag (Innst. 411 S (2023–2024), jf. Dokument 14 (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

**v e d t a k:**

Dokument 14 (2023–2024) – Årsrapport for 2023 fra Stortingets utvalg for rettfærdsvederlag – vedlegges protokollen.

**V o t e r i n g:**

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Sak nr. 30 var interpellasjon.

*Votering i sak nr. 31, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i gjeldsordningsloven mv. (effektivisering og forenkling av gjeldsordningsprosessen) (Innst. 391 L (2023–2024), jf. Prop. 67 L (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Silje Hjemdal på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 2–4, fra Kathy Lie på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det voteres over forslagene nr. 3 og 4, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til lovendring som sikrer at barns beste tas inn som et grunnleggende premiss i formålsparagrafen til gjeldsordningsloven.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av hvilke lover det er naturlig å legge inn barns beste som en del av formålet, som for eksempel sosialtjenesteloven, og komme tilbake til Stortinget med egen sak.»

Rødt og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

**V o t e r i n g:**

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 86 mot 15 stemmer ikke vedtatt.  
(Voteringsutskrift kl. 15.11.39)

**Presidenten:** Det voteres over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at barnetrygden unntas fra beregning av livsoppholdssatsene som benyttes i gjeldsordningsprosessen, uten at det fører til reduserte satser for barnetilleggene i ordningen.»

Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

**V o t e r i n g:**

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 17 stemmer ikke vedtatt.  
(Voteringsutskrift kl. 15.11.59)

**Presidenten:** Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sende et forslag til endring i gjeldsordningsloven på høring, der personlig ansvar for gjeld som stammer fra næringsforhold, likestilles med annen gjeld, uansett kreditor, inkludert Skatteetaten.»

**V o t e r i n g:**

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 87 mot 14 stemmer ikke vedtatt.  
(Voteringsutskrift kl. 15.12.16)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

**l o v**

om endringer i gjeldsordningsloven mv. (effektivisering og forenkling av gjeldsordningsprosessen)

## I

I lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner gjøres følgende endringer:

§ 1-3 andre og tredje ledd oppheves.

§ 1-4 tredje ledd skal lyde:

*Dersom skyldneren har oppnådd gjeldsordning tidligere og denne er blitt opphevet, kan det åpnes gjeldsforhandling bare hvis endrete omstendigheter gjør at det fremstår som sannsynlig at en ny gjeldsordning vil bli gjennomført. Dersom skyldneren har fullført en gjeldsordning tidligere, kan det bare i særlige tilfeller åpnes gjeldsforhandling før det har gått fem år fra den tidligere gjeldsordningen ble fullført. Det skal dessuten legges vekt på at skyldneren har hatt gjeldsordning tidligere, ved vurderingen av om det vil virke støtende å åpne gjeldsforhandling.*

§ 2-1 første ledd skal lyde:

*Søknad om gjeldsforhandling fremsettes for den alminnelige namsmannen for den kommunen der skyldneren bor. Søknaden kan fremsettes elektronisk eller i papirform. For flere namsmannsdistrikter i samme politidistrikt kan Kongen fastsette at søknader om gjeldsforhandling skal fremsettes for en av namsmennene. Skyldnere som ikke er bosatt i Norge, jf. § 1-4 fjerde ledd, og skyldnere med adressesperre i Folkeregisteret, jf. folkeregisterloven § 10-4, kan fremsette søknad for den namsmann Kongen har utpekt.*

§ 2-1 tredje ledd skal lyde:

*Skyldneren skal avgi skriftlig erklæring om at namsmyndighetene kan innhente opplysninger som nevnt i annet ledd uten hinder av taushetsplikt hos de som har slike opplysninger om skyldneren. Skriftlig erklæring etter første punktum kan avgis elektronisk.*

§ 3-2 første ledd skal lyde:

*Straks etter at gjeldsforhandling er åpnet, skal dette kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon med oppfordring til enhver som har fordring mot skyldneren, om å melde sitt krav til namsmannen innen seks uker etter kunngjøringen.*

§ 3-2 nytt tredje til syvende ledd skal lyde:

*Krav fra finansforetak og krav som innfordres av inkassoforetak og som ikke allerede er kjent, jf. andre ledd, bortfaller når gjeldsordning er fastsatt dersom kravet ikke er innmeldt innen fristen etter første ledd. Bortfallet har ingen betydning for fordringshavernes adgang til å utnytte panterett, motregningsrett eller tilbakeholdsrett. Sikkerhet i form av eiendomsforbehold eller salgspant faller likevel*

*bort med mindre retten i medhold av lov er tinglyst eller registrert i et særskilt rettsregister.*

*Krav sikret med pant i bolig som skal beholdes under gjeldsordningen, bortfaller ikke så langt de er sikret innenfor boligens omsetningsverdi med tillegg av ti prosent, jf. § 4-8 første ledd bokstav a. Krav med pantesikkerhet i andre gjenstander som skal beholdes under gjeldsordningen, bortfaller ikke så langt de er sikret innenfor omsetningsverdien av gjenstanden, jf. § 4-8 første ledd bokstav b.*

*Bortfall overfor én av flere skyldnere har ingen virkning overfor de andre skyldnerne.*

*Krav som nevnt i tredje ledd faller likevel ikke bort dersom skyldneren forsettlig eller grovt uaktsomt har unnlatt å opplyse om kravet.*

*En fordring som er bortfalt etter tredje ledd, kan gjøres gjeldende uavkortet dersom gjeldsordningen senere blir opphevet.*

§ 5-2 andre ledd bokstav a skal lyde:

a. *det foreligger sosiale forhold som medfører at en normal gjeldsordningsperiode vil være særlig belastende for skyldneren. Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på skyldnerens alder, helse, familiesituasjon, hvor lenge gjeldsproblemene har pågått, og om skyldneren har måttet selge bolig i forbindelse med gjeldsordningen,*

§ 5-3 andre ledd skal lyde:

*Dersom begjæringen ikke forkastes etter første ledd, skal skyldneren og samtlige kjente fordringshavere som berøres innkalles til muntlig forhandling om skyldnerens forslag. Forslaget legges ved innkallingen. I innkallingen skal fordringshaverne gis en frist for skriftlige uttalelser om forslaget forut for rettsmøtet. Uttalelsene kan avgis elektronisk. Med mindre uttalelsen viser at retten av eget tiltak skal nekte stadfestelse, skal det bare tas hensyn til uttalelsen dersom den er kommet retten i hende innen fristen og fordringshaverne samtidig sendte gjenpart til skyldneren.*

§ 6-1 fjerde ledd skal lyde:

*Namsmannen skal sørge for at skyldneren får nødvendig veiledning for å komme frem til en frivillig eller tvungen endring. § 4-12 gjelder tilsvarende. En frivillig endring er bare gyldig dersom den er stadfestet ved skriftlig beslutning av namsmannen. Namsmannen skal nekte å stadfeste forslaget dersom det vil virke urimelig.*

§ 6-2 paragrafoverskriften skal lyde:

*§ 6-2 Omgjøring og opphevelse av en gjeldsordning på begjæring av en fordringshaver*

§ 6-2 fjerde ledd oppheves.

§ 6-4 skal lyde:

Dersom det inntreffer omstendigheter som skyldneren forstår eller må forstå kan gi fordringshaverne rett til *omgjøring etter § 6-2*, skal skyldneren innen rimelig tid på betryggende måte opplyse fordringshaverne og namsmannen om dette.

§ 6-5 skal lyde:

§ 6-5 *Frister for fremsettelse av begjæringer etter § 6-1 og § 6-2*

Begjæring om stadfestelse av forslag til tvungen endring av en gjeldsordning etter § 6-1 første til tredje ledd og begjæring om omgjøring av en gjeldsordning etter § 6-2 første og annet ledd må fremsettes i gjeldsordningsperioden. Begjæring om opphevelse av en gjeldsordning etter § 6-2 tredje ledd må fremsettes innen ett år etter gjeldsordningsperiodens *utløp*. *Begjæringer etter § 6-2 første og annet ledd* må *dessuten* fremsettes innen to måneder etter at opplysning som nevnt i § 6-4 er mottatt.

§ 7-1 første ledd skal lyde:

Åpning av gjeldsforhandling skal registreres i Løsøreregisteret. Frivillige og tvungne gjeldsordninger skal også registreres i Løsøreregisteret. *Kunngjøringen i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon etter § 3-2 første ledd og registreringen av åpning av gjeldsforhandling slettes* når det enten registreres en gjeldsordning eller gjeldsforhandlingsperioden er utløpt uten at gjeldsordning er kommet i stand. Etter at gjeldsordningsperioden er avsluttet, skal opplysningene kun benyttes av namsmyndighetene i saker etter loven her for undersøkelse av om skyldneren tidligere har oppnådd gjeldsordning.

## II

I lov 23. juni 2020 nr. 98 om behandling av forbrukerklager i Forbrukertilsynet og Forbrukerklageutvalget gjøres følgende endring:

§ 9 nytt andre ledd skal lyde:

*Forbrukertilsynet skal avvise en klage fra mekling dersom gebyr fastsatt i forskrift etter § 7 ikke er innbetalt.*

Nåværende andre og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

## III

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Endringene i del I gjelder for saker hvor gjeldsforhandling åpnes etter at loven er trådt i kraft. Opphe-

velsen av § 6-2 fjerde ledd gjelder likevel også for eldre saker, så lenge toårsperioden ikke er utløpt når loven trer i kraft.

3. Departementet kan fastsette overgangsregler.

**Presidenten:** Det voteres over I § 1-4 tredje ledd samt opphevelse av § 1-3 andre og tredje ledd og § 6-2 fjerde ledd.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 86 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.12.53)

**Presidenten:** Det voteres over resten av I, samt II og III.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

*Votering i sak nr. 32, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Lov om omdanning av Opplysningsvesenets fond til aksjeselskap (Innst. 359 L (2023–2024), jf. Prop. 82 L (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten har Kathy Lie satt fram et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om hvordan forvaltning av Opplysningsvesenets fond kan videreutvikles, der det legges til grunn at tilgang til utmark, god forvaltning og samarbeid og dialog med kommuner og statlige organer som er store leietakere, sikres gode forhold, og der det stilles klare krav til natur- og miljøforvaltningen.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

### Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 87 mot 14 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.13.52)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### vedtak:

A.

#### Lo v

om omdanning av Opplysningsvesenets fond til aksjeselskap

#### § 1 Formål

Formålet med denne loven er å regulere overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av Opplysningsvesenets fond til aksjeselskap og deling av fondets eiendeler med Den norske kirke.

#### § 2 Omdanning av Opplysningsvesenets fond

Opplysningsvesenets fond omdannes til aksjeselskap ved at fondets eiendeler, rettigheter og forpliktelser i sin helhet overføres til et aksjeselskap mot at staten tegner samtlige aksjer i selskapet. Aksjeloven gjelder med mindre annet følger av loven her.

Omdanningen trer i kraft fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

#### § 3 Overføring av eiendeler, rettigheter og forpliktelser i omdanningen

Konsesjoner og andre offentlige rettigheter og tillatelser som gjelder for Opplysningsvesenets fond, blir på omdanningstidspunktet overført til aksjeselskapet. Det samme gjelder ved senere overdragelse av eiendeler, rettigheter og forpliktelser til heleide datterselskaper av aksjeselskapet.

Fordringshavere og øvrige rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen etter § 2 eller gjøre gjeldende at den utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

Eiendommer og rettigheter som overføres etter § 2, er unntatt fra konsesjonsplikt etter konsesjonsloven §§ 2 og 3. Det samme gjelder ved senere overdragelse av eiendeler og rettigheter til heleide datterselskaper av aksjeselskapet.

Omdanningen utløser ikke konsesjonsplikt etter vannfallrettighetsloven.

#### § 4 Overføring av eiendommer med særlige hjemmelsforhold

Aksjeselskapet overtar på omdanningstidspunktet eiendomsretten til fast eiendom med særlige hjemmelsforhold som forvaltes av Opplysningsvesenets fond på omdanningstidspunktet.

Lov om vederlag ved oreigning av fast eignedom gjelder for fast eiendom som overdras etter første ledd og som Opplysningsvesenets fond ikke alene var eier av på omdanningstidspunktet. Skjønn for fastsetting av erstatning etter første punktum holdes etter reglene i lov om skjønn og ekspropriasjonssaker og kan innledes av den som oppgir å være forrige rettighetshaver. Dersom retten fastslår at det for en part har skjedd en ekspropriasjon etter første ledd, har denne parten krav på erstatning av staten for nødvendige utgifter i sakens anledning.

#### § 5 Omregistreringer

Omregistrering av eiendeler, rettigheter og heftelser i grunnboken og andre offentlige registre i forbindelse med omdanningen og ved etterfølgende overdragelse til heleide datterselskaper skjer ved navneendring.

#### § 6 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft straks, med unntak av § 7 nr. 1, som gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

#### § 7 Endring i andre lover

Fra det tidspunkt som følger av § 6 gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov 18. juni 2021 nr. 98 om Opplysningsvesenets fond oppheves.
2. I lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn skal § 14 nytt åttende ledd lyde:

*Eiendeler som Den norske kirke mottar fra Opplysningsvesenets fond, skal ikke gi Den norske kirke økonomisk gevinst til fordel for sin alminnelige virksomhet.*

**Presidenten:** Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

### Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 86 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.14.18)

**Presidenten:** Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

## V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble vedtatt med 79 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.14.39)

**Presidenten:** Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

## B.

Stortinget ber regjeringen sørge for at aksjeselskaps mål, vedtekter eller strategi bidrar til allmennhetens reelle tilgang til jakt og fiske på selskapets eiendommer.

**Presidenten:** Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 74 mot 27 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.11)

*Votering i sak nr. 33, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i ekteskapsloven (forbud mot ekteskap mellom nære slektninger) (Innst. 427 L (2023–2024), jf. Prop. 99 L (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Kathy Lie på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslag nr. 2, fra Silje Hjemdal på vegne av Fremskrittspartiet.

Det voteres over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I lov 11. juni 2021 nr. 63 om endringer i ekteskapsloven (ekteskap inngått med en mindreårig, etter utenlandsk rett mv.) del I skal § 18 b første ledd lyde:

Et ekteskap som er gyldig inngått etter utenlandsk rett, anerkjennes ikke her i riket dersom ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- a. ekteskapet ble inngått uten at begge parter var til stede under vigselen,
- b. en av partene var under 18 år,
- c. en av partene allerede var gift,

- d. partene er søskenbarn eller nærmere slektninger enn søskenbarn.»

## V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 88 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.15.46)

**Presidenten:** Det voteres over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap skal § 3 første ledd nytt tredje punktum lyde:

Statsforvalteren kan gi samtykke til ekteskap etter andre punktum dersom særlige grunner taler for det.»

Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

## V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 83 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.16.06)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

## v e d t a k :

## A.

## L o v

om endringer i ekteskapsloven (forbud mot ekteskap mellom nære slektninger)

## I

I lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd nytt andre og tredje punktum skal lyde:

*Ekteskap kan heller ikke inngås mellom andre beslektede dersom disse er søskenbarn eller nærmere slektninger enn søskenbarn. Statsforvalteren kan gi samtykke til ekteskap etter andre punktum dersom sterke grunner taler for det.*

§ 7 bokstav d andre punktum skal lyde:

Ved ekteskap mellom personer nevnt i § 3 første ledd andre punktum eller mellom adoptivbarn og en av de opprinnelige adoptivforeldrene eller dennes slektning, skal brudefolkene i tilfelle legge fram tillatelse av statsforvalteren som nevnt i § 3 første ledd tredje punktum eller andre ledd andre punktum.



## II

I lov 11. juni 2021 nr. 63 om endringer i ekteskapsloven (ekteskap inngått med mindreårig, etter utenlandsk rett mv.) del I skal ekteskapsloven § 18 b lyde:

§ 18 b *Anerkjennelse av visse ekteskap for parter med tilknytning til Norge på vigselstidspunktet*

Et ekteskap som er gyldig inngått etter utenlandsk rett, anerkjennes ikke her i riket dersom minst en av partene var norsk statsborger eller fast bosatt her i riket på vigselstidspunktet, og *et eller flere av følgende forhold foreligger:*

- a. ekteskapet ble inngått uten at begge parter var til stede under vigselen,
- b. en av partene var under 18 år,
- c. en av partene allerede var gift,
- d. partene er søskenbarn eller nærmere slektninger enn søskenbarn.

*Ekteskap etter første ledd bokstav d skal likevel anerkjennes der dette er påkrevd etter EØS-avtalen. Departementet kan gi forskrift om anerkjennelse etter første punktum.*

Statsforvalteren kan likevel anerkjenne ekteskapet dersom sterke grunner taler for det. En part som ønsker ekteskapet anerkjent, må fremsette en begjæring til statsforvalteren om dette. Departementet fastsetter hvilke statsforvaltere som skal behandle slike begjæringer. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om statsforvalterens oppgaver, saksbehandling, samhandling med andre organer og taushetsplikt. *Departementet kan i forskrift også gi nærmere regler om behandlingen av klager over statsforvalterens vedtak, herunder fastsette hvilket organ som skal være klageinstans.*

§ 18 c andre ledd tredje punktum skal lyde:

§ 18 b *tredje ledd andre til femte punktum gjelder tilsvarende.*

## III

1. Lovens del I gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Lovens del II trer i kraft straks.
3. Personer som før lovens ikrafttredelse har fått attest om at ekteskapsvilkårene er prøvet etter ekteskapsloven § 10, har rett til å inngå ekteskap som nevnt i § 3 første ledd andre punktum inntil attestens gyldighetstid er utløpt, jf. ekteskapsloven § 10 første ledd andre punktum.

**Presidenten:** Det voteres over A, I § 3 første ledd nytt tredje punktum.

Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre har varslet subsidiær støtte.

Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 82 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.16.39)

**Presidenten:** Det voteres over A, II.

Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 84 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.16.59)

**Presidenten:** Det voteres over A, resten av I samt III.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

I

Stortinget ber regjeringen legge frem en styrket handlingsplan mot tvangsekteskap og orientere Stortinget på egnet måte.

II

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med nødvendige endringsforslag vedrørende oppfølgingen av kvinner som utsettes for vold, men som ikke tør å be om hjelp av bekymring for å bli sendt til hjemlandet. Saken må inkludere en vurdering av utlendingsloven § 53 b, som i dag regulerer fortsatt opphold etter samlivsbrudd på bakgrunn av vold.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

*Votering i sak nr. 34, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 74/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1158 om balanse mellom arbeidsliv og familieliv for foreldre og omsorgspersoner og om oppheving av rådsdirektiv 2010/18/EU (Innst. 356 S (2023–2024), jf. Prop. 85 LS (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

## v e d t a k :

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 74/2024 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1158 20. juni 2019 om balanse mellom arbeidsliv og familieliv for foreldre og omsorgspersoner og om oppheving av rådsdirektiv 2010/18/EU.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

*Votering i sak nr. 35, debattert 11. juni 2024*

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i folketrygdloven (styrking av fedres rett til foreldrepenger) (Innst. 355 L (2023–2024), jf. Prop. 85 LS (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

## l o v

om endring i folketrygdloven (styrking av fedres rett til foreldrepenger)

## I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 14-14 tredje ledd første punktum skal lyde:

Faren kan uten hinder av vilkårene i § 14-13 ta ut foreldrepenger i 50 stønadsdager (10 uker).

## II

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.
2. Endringen gjelder for fødsler eller omsorgsovertakelser i forbindelse med adopsjon som skjer på ikrafttredelsesdatoen eller senere.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

## V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Stortinget går så til votering over sakene på dagens kart.

*Votering i sak nr. 1, debattert 12. juni 2024*

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av fire beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter på finansmarkedsområdet (Innst. 366 S (2023–2024), jf. Prop. 74 LS (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

## v e d t a k :

## I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 385/2021 av 10. desember 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2015/2365 og forordning (EU) 2019/463 (SFTR).

## II

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 50/2021 av 5. februar 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/834 (EMIR Refit).

**Presidenten:** Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 87 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.05)

Videre var innstilt:

## III

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 63/2020 av 30. april 2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2018/843 (femte hvitvaskingsdirektiv).

## IV

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 185/2023 av 5. juli 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2022/858 (DLT-forordningen).

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

## Votering i sak nr. 2, debattert 12. juni 2024

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i finansmarkedslovgivningen (samleproposisjon) (Innst. 365 L (2023–2024), jf. Prop. 74 LS (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

## l o v

endringer i finansmarkedslovgivningen (samleproposisjon)

## I

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2-2 annet ledd skal lyde:

(2) Som finansielle instrumenter etter første ledd regnes også slike instrumenter som er utstedt ved hjelp av desentralisert registerteknologi som nevnt i forordning (EU) 2022/858 artikkel 2 punkt 1.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 6-4 skal lyde:

§ 6-4 Tilbudsmyndigheten

Finanstilsynet er tilbudsmyndighet for selskaper etablert i Norge og selskaper notert på regulert marked i Norge.

Kapitteloverskriften til kapittel 8 skal lyde:

**Kapittel 8 Gjennomføring av verdipapirmarkedsforordningen og DLT-forordningen**

§ 8-1 første ledd skal lyde:

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) nr. 600/2014 (om markeder for finansielle instrumenter (verdipapirmarkedsforordningen)) som endret ved forordning (EU) nr. 1033/2016 og forordning (EU) 2022/858 gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Ny § 8-2 skal lyde:

§ 8-2 Gjennomføring av DLT-forordningen

(1) EØS-avtalen vedlegg IX nr. 31cc forordning (EU) 2022/858 (om en pilotordning for markedsinfrastrukturer basert på desentralisert registerteknologi) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 9-30 a skal lyde:

§ 9-30 a Saksbehandling mv.

Departementet kan fastsette bestemmelser i forskrift om at § 11-13, § 12-2 syvende ledd og § 12-4 åttende ledd helt eller delvis skal gjelde i tilpasset form for operatør av multilaterale handelsfasiliteter og organiserte handelsfasiliteter. Departementet kan fastsette bestemmelser i forskrift om saksbehandlingen for beslutninger fattet av operatør av multilaterale handelsfasiliteter og organiserte handelsfasiliteter og bestemmelser om klage og omgjøring for slike beslutninger.

§ 11-13 skal lyde:

§ 11-13 Taushetsplikt for en markedsoperatør og dennes ansatte mv.

(1) Ansatte, tillitsmenn og personer med bestemte innflytelse i en markedsoperatør har taushetsplikt om det de under sin virksomhet får kjennskap til om andres forhold, med mindre annet er bestemt i lov eller forskrift gitt med hjemmel i lov.

(2) Første ledd gjelder tilsvarende for enhver som utfører arbeid i en markedsoperatør, selv om vedkommende ikke er ansatt i foretaket.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

Kapitteloverskriften til kapittel 12 skal lyde:

**Kapittel 12 Virksomhetskrav for regulerte markeder**

I kapittel 12 oppheves avsnittoverskriften «I. Virksomhetskrav for regulerte markeder».

§ 12-8 skal lyde:

§ 12-8 Forskrifter om saksbehandling

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om saksbehandlingen og sakskostnader for beslutninger fattet av en markedsoperatør, og bestemmelser om klage og omgjøring for slike beslutninger.

§ 12-9 oppheves.

Kapittel 12 avsnitt II oppheves.

§ 17-1 første ledd skal lyde:

(1) EØS-avtalen vedlegg IX nr. 31bc (forordning (EU) nr. 648/2012) om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre (EMIR), som endret ved

- a. forordning (EU) nr. 1002/2013
- b. direktiv 2014/59/EU
- c. forordning (EU) 2015/1515
- d. direktiv (EU) 2015/849
- e. forordning (EU) nr. 600/2014
- f. forordning (EU) nr. 575/2013
- g. forordning (EU) 2017/610
- h. forordning (EU) 2017/979
- i. forordning (EU) 2019/460
- j. forordning (EU) 2019/834
- k. forordning (EU) 2019/876
- l. forordning (EU) 2015/2365
- m. forordning (EU) 2017/2402

gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Ny § 17-8 skal lyde:

§ 17-8 Forholdet til dekningsloven § 7-3

*En sentral motpart kan treffe tiltak som nevnt i EMIR artikkel 48 nr. 5 til 7 uten hinder av dekningsloven § 7-3 første ledd.*

Ny § 17-9 skal lyde:

§ 17-9 Tilbakekall av tillatelse til sentral motpart

*Finanstilsynet kan helt eller delvis tilbakekalle tillatelse gitt etter artikkel 17 i EMIR, jf. § 17-1, dersom foretaket foretar alvorlige eller systematiske overtredelser av artikkel 4 eller 15 i SFTR, jf. § 17A-1, eller forskrift gitt til utfylling av denne forordningen, slik at det er grunn til å frykte at fortsettelse av virksomheten kan skade tilliten til verdipapirmarkedet eller institusjonene som virker i markedet.*

Nytt kapittel 17A skal lyde:

### **Kapittel 17A Verdipapirfinansieringstransaksjoner og gjenbruk av sikkerheter**

§ 17A-1 Verdipapirfinansieringstransaksjoner og gjenbruk av sikkerheter

(1) EØS-avtalen vedlegg IX nr. 31bh (forordning (EU) 2015/2365) om gjennomsiktighet for verdipapirfinansieringstransaksjoner og for gjenbruk (SFTR), som endret ved forordning (EU) 2019/463, gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om verdipapirfinansieringstransaksjoner og gjenbruk.

(3) Finanstilsynet kan i forskrift gi bestemmelser om at rettslige og tilsynsmessige rammer i tredjestater er li-

keverdige med det som følger av SFTR som gjennomført i første ledd.

(4) Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 17A-2 Tillatelse fra tingretten og bistand fra politiet

(1) Stedlig tilsyn etter SFTR artikkel 9, som gjennomført i § 17A-1 første ledd, jf. EMIR artikkel 63, som gjennomført i § 17-1 første ledd, krever tillatelse fra tingretten.

(2) Finanstilsynet kan kreve bistand fra politiet for å gjennomføre rettens beslutning om stedlig tilsyn.

(3) Begjæring om tillatelse etter første ledd fremsettes av Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan for tingretten på det stedet hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning. En anke over beslutningen har ikke oppsettende virkning. Straffeprosessloven § 201 første ledd, §§ 117 til 120 jf. § 204, § 207, § 208, § 209, § 213 og kapittel 26 samt forvaltningsloven § 15 annet ledd gjelder så langt de passer. Dersom varsel om stedlig tilsyn kan unnlates, og Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan anmoder retten om det, skal den begjæringen retter seg mot, ikke varsles om begjæringen eller beslutningen.

§ 17A-3 Tvangsfullbyrdelse

Finanstilsynet fører kontroll med tvangsgrunnlagets ekthet etter bestemmelsene om tvangsfullbyrdelse i SFTR artikkel 9, som gjennomført i § 17A-1 første ledd, jf. EMIR artikkel 68 nr. 4, som gjennomført i § 17-1 første ledd.

§ 19-1 tredje og fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir tredje ledd og skal lyde:

(3) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om tilsynet med handelen i finansielle instrumenter. Departementet kan herunder fastsette forskrifter om kontroll og tiltak som nevnt i annet ledd, blant annet for å sikre at det blir gitt korrekt informasjon i tilfeller der den finansielle rapporteringen og rapporteringen om betalinger til myndigheter etter annet ledd ikke er i samsvar med lov eller *forskrift*.

§ 19-2 tiende ledd skal lyde:

(10) *Finanstilsynet kan kreve opplysninger som antas å ha betydning for spørsmål som omfattes av kapittel 6, fra verdipapirforetak, andre foretak og personer.*

Nåværende tiende, ellefte og tolvte ledd, blir ellefte, tolvte og nytt trettende ledd.

§ 19-4 oppheves.

§ 19-7 tiende ledd oppheves. Nåværende ellefte og tolvte ledd blir tiende og ellefte ledd.

§ 19-8 nytt annet ledd skal lyde:

*(2) Dersom et foretak har overtrådt SFTR, jf. § 17A-1, artikkel 4 eller 15 eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at person med ledelsesfunksjon i foretaket ikke kan ha en slik funksjon, hvis overtredelsen medfører at personen må anses uskikket til å inneha ledelsesfunksjon. Det samme gjelder for andre ansatte i foretaket som kan holdes ansvarlig for overtredelsen.*

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 19-10 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 19-12 oppheves.

§ 21-1 femte ledd oppheves.

Nåværende sjettede ledd blir femte ledd og skal lyde:

*(5) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her, herunder bestemmelser om gebyrets størrelse, foreldelse, hvem gebyret skal tilfalle, om det skal være tvangsgrunnlag for utlegg og andre regler om inndriving.*

Ny § 21-6 a skal lyde:

§ 21-6 a *Overtredelse av SFTR*

*(1) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelser av SFTR, jf. § 17A-1, artikkel 4 eller 15 eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.*

*(2) For juridiske personer kan det ved overtredelse av artikkel 4 eller utfyllende forskrifter til denne bestemmelsen fastsettes et overtredelsesgebyr på inntil 50 millioner kroner eller inntil 10 prosent av den samlede årsomsætningen etter siste godkjente årsregnskap.*

*(3) For juridiske personer kan det ved overtredelse av artikkel 15 eller utfyllende forskrifter til denne bestemmelsen fastsettes et overtredelsesgebyr på inntil 150 millioner kroner eller inntil 10 prosent av den samlede årsomsætningen etter siste godkjente årsregnskap.*

*(4) For fysiske personer kan det fastsettes et overtredelsesgebyr på inntil 50 millioner kroner.*

*(5) Overtredelsesgebyret kan fastsettes til inntil tre ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter annet til fjerde ledd.*

§ 21-8 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 21-11 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

## II

I lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 11-6 første ledd nytt nr. 4 skal lyde:

4. *SFTR, jf. verdipapirhandelloven § 17A-1, artikkel 13 og 14, eller utfyllende forskrifter til disse.*

§ 11-7 skal lyde:

§ 11-7 *Straff*

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som grovt eller gjentatte ganger forsettlig eller uaktsomt overtrer § 1-3 første punktum, § 2-1 første ledd, § 2-4, § 2-7 femte ledd, § 2-9, § 2-15, § 3-1, § 3-2, § 4-1 første ledd, § 4-6, § 4-7, § 6-1 til § 6-9, § 6-10 første ledd, § 6-11, § 8-2, § 8-3, § 8-4, § 10-3, § 11-3, § 11-4 første, annet eller fjerde ledd, § 12-1 eller § 12-2, SFTR, jf. verdipapirhandelloven § 17A-1, artikkel 14, eller forskrifter gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene, eller vilkår i tillatelse gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene.

§ 11-9 første ledd skal lyde:

*(1) Dersom styremedlemmer, oppdragstakere eller ansatte i foretak med tillatelse til å drive virksomhet som omfattes av denne loven, har overtrådt eller medvirket til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her, lov om forvaltning av alternative investeringsfond, eller SFTR, jf. verdipapirhandelloven § 17A-1, artikkel 13 og 14, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at vedkommende ikke kan ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller lov om forvaltning av alternative investeringsfond, dersom overtredelsen eller medvirkningen til denne medfører at vedkommende må anses uskikket til å ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller lov om forvaltning av alternative investeringsfond.*

## III

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer:

§ 9-5 første ledd skal lyde:

*(1) Dersom styremedlemmer, oppdragstakere eller ansatte i foretak med tillatelse til å drive virksomhet som omfattes av denne loven, har overtrådt eller medvirket til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her, verdipapirfondloven, eller SFTR, jf. verdipapirhandelloven § 17A-1, artikkel 13 og 14, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at vedkommende ikke kan ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å*

drive virksomhet etter loven her eller verdipapirfondloven, dersom overtredelsen eller medvirkningen til denne medfører at vedkommende må anses uskikket til å ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller verdipapirfondloven.

§ 9-6 første ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

- f. forordning (EU) 2019/1156 om grensekryssende distribusjon av fond artikkel 4,
- g. SFTR, jf. verdipapirhandelloven § 17A-1, artikkel 13 og 14, eller utfyllende forskrifter til disse.

§ 11-1 skal lyde:

§ 11-1 *Straff*

Med bøter eller fengsel i inntil ett år straffes den som forsettlig eller uaktsomt:

- a. overtrer § 2-2, § 3-5, § 4-4, § 4-5, § 5-3, §§ 6-1 til 6-5, §§ 7-1 til 7-3, §§ 8-1 til 8-3, § 9-2, § 9-3, § 10-1 eller § 10-2, SFTR, jf. verdipapirhandelloven § 17A-1, artikkel 14, eller regler eller tillatelser gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene,
- b. grovt eller gjentatte ganger overtrer § 3-2 eller § 3-3.

#### IV

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-2 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

- c. *forholdet til nære forbindelser som definert i finanstilsynsloven § 3 a annet ledd eller forskrift gitt i medhold av denne bestemmelsen, er av en slik art at det ikke kan gjennomføres et effektivt og betryggende tilsyn med finansforetaket,*

Nåværende bokstav c og d blir bokstav d og ny bokstav e.

§ 6-3 skal lyde:

§ 6-3 *Egnethetsvurdering mv.*

Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis etter § 6-1 annet ledd, skal departementet, for å sikre en forsvarlig og betryggende ledelse av finansforetaket og dets virksomhet, vurdere om erververen er egnet som eier av eierandelen, og om ervervet vil være finansielt betryggende. Det skal tas hensyn til erververens sannsynlige innflytelse på finansforetaket. Vurderingen skal bygge på følgende kriterier:

- a. erververens alminnelige omdømme, faglige kompetanse, erfaring og tidligere handlemåte i forretningsforhold,
- b. alminnelige omdømme, faglige kompetanse, erfaring og tidligere handlemåte i forretningsforhold hos personer som etter ervervet vil inngå i styret eller ledelsen av finansforetakets virksomhet,

- c. *om erververens økonomiske situasjon og tilgjengelige ressurser er betryggende ut fra de former for virksomhet som foretaket driver eller må antas å engasjere seg i etter ervervet,*
- d. *om finansforetaket er og fortsatt vil være i stand til å oppfylle soliditets- og sikkerhetskrav og andre tilsynskrav som følger av finanslovgivningen, særlig om konsernet foretaket vil inngå i etter ervervet, er organisert på en slik måte at det muliggjør effektivt tilsyn og effektiv utveksling av informasjon og fordeling av tilsynsoppgaver mellom berørte tilsynsmyndigheter,*
- e. om det er grunn til å anta at det i forbindelse med ervervet foregår eller blir gjort forsøk på hvitvasking av penger eller finansiering av terrorvirksomhet, eller at ervervet vil øke risikoen for dette.

#### V

I lov 1. juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav f skal lyde:

- f. politisk eksponert person: person som har eller har hatt viktig offentlig verv. Verv eller stilling på mellomnivå eller lavere nivå omfattes ikke. Departementet fastsetter i forskrift en liste over de stillinger og verv som i Norge regnes for å være viktige offentlige verv, og kan også for øvrig fastsette hvilke stillinger og verv som skal regnes som viktige offentlige verv. Med mindre annet følger av forskrift etter tredje punktum regnes blant annet følgende stillinger og verv som viktige offentlige verv:
  1. statsoverhode, regjeringssjef, minister eller assisterende minister
  2. medlem av nasjonalforsamling
  3. medlem av styrende organ i politisk parti
  4. medlem av høyere rettsinstans hvis avgjørelser ikke kan ankes annet enn under ekstraordinære omstendigheter
  5. medlem av styre i riksrevisjon, revisjonsdomstol eller sentralbank
  6. ambassadør, chargé d'affaires eller militær offiser av høyere rang
  7. medlem av administrativt, ledende eller kontrollerende organ i statlig foretak
  8. direktør, styremedlem eller annen person i øverste ledelse i internasjonal organisasjon.

§ 4 annet ledd ny bokstav h og i skal lyde:

- h. *personer som ervervsmessig handler med eller formidler handler med kunst, når det gjennomføres eller kan antas at det vil bli gjennomført transaksjoner, herunder transaksjoner som gjennomføres i flere operasjoner som ser ut til å ha sammenheng, verdt 80 000 kroner eller mer*

- i. personer som ervervsmessig tilbyr tjenester som er særlig egnet til, tilpasset for eller utformet med sikte på oppbevaring av kunst, når det gjennomføres eller kan antas at det vil bli gjennomført transaksjoner, herunder transaksjoner som gjennomføres i flere operasjoner som ser ut til å ha sammenheng, verdt 80 000 kroner eller mer, eller når det oppbevares kunst som er eller antas å være verdt 80 000 kroner eller mer.

§ 10 første ledd bokstav b nytt nr. 4 skal lyde:

4. 80 000 kroner, for rapporteringspliktige som nevnt i § 4 annet ledd bokstav h og i.

§ 10 annet ledd første punktum skal lyde:

Beløpsgrensene i første ledd bokstav b nr. 1, 3 og 4 beregnes samlet for transaksjoner som gjennomføres i flere operasjoner, som ser ut til å ha sammenheng.

§ 22 første ledd bokstav g skal lyde:

- g. foretak som driver forsikringsformidling som ikke er gjenforsikringsmegling

§ 22 første ledd annet punktum skal lyde:

Er en tredjepart som nevnt i bokstav a til m fra annen stat, må denne være underlagt regler om kundetiltak, oppbevaring og tilsyn som svarer til reglene i denne lov.

I § 43 annet ledd skal ny bokstav d lyde:

- d. tilsynsmyndighet for rapporteringspliktige etter § 4 annet ledd bokstav h og i, som fastsatt av departementet i forskrift. Forskriften kan inneholde nærmere regler om gjennomføring av tilsyn, blant annet
1. opplysningsplikt og utlevering av dokumenter uavhengig av taushetsplikt, herunder om periodisk innlevering av opplysninger og krav til elektronisk rapportering i bestemte format
  2. stedlige tilsyn hos rapporteringspliktige og tilhørende undersøkelse av dokumenter, lokaler, regnskap, protokoller og ethvert annet informasjonssystem til bruk for rapporteringspliktiges etterlevelse av hvitvaskingsloven med forskrifter
  3. tilsynsmyndighetens behandling av opplysninger, herunder taushetsplikt, og samarbeid med andre myndigheter, herunder deling av informasjon
  4. behandling av klager over vedtak fattet av tilsynsmyndigheten
  5. føring av et register over rapporteringspliktige under tilsyn og innsyn i registeret, herunder registreringsplikt
  6. betaling av gebyr til dekning av tilsynsmyndighetens utgifter.

## VI

I lov 1. mars 2019 nr. 2 om register over reelle rettighetshavere skal § 11 lyde:

### § 11 Tilgang til og avgivelse av registrerte opplysninger

(1) Registrerte opplysninger om reelle rettighetshavere skal være tilgjengelige for:

- a. rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven § 2 bokstav c i forbindelse med deres kundetiltak og løpende oppfølging etter hvitvaskingsloven
- b. offentlige myndigheter
- c. media
- d. sivilsamfunnsorganisasjoner
- e. høyere utdanningsinstitusjoner.

(2) Departementet kan gi forskrift om at andre fysiske eller juridiske personer skal eller kan gis tilgang til registrerte opplysninger.

(3) Departementet kan gi forskrift om tilgang, blant annet om hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelige, hvem som skal gis tilgang til opplysninger i registeret, og i hvilket omfang, for hvilke formål og på hvilken måte opplysningene skal gis. Departementet kan også gi forskrift om unntak fra innsyn i enkelttilfeller under ekstraordinære omstendigheter. I forskrift etter første og annet punktum kan det gjøres unntak fra reglene i første ledd.

(4) Departementet kan gi forskrift om avgivelse av opplysninger fra registeret.

## VII

I lov 15. mars 2019 nr. 6 om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. gjøres følgende endring:

§ 1-1 første ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) nr. 909/2014 (om forbedring av verdipapiroppgjør i Den europeiske union og om verdipapirsentraler samt om endring av direktiv 98/26/EF og 2014/65/EU og forordning (EU) nr. 236/2012 (verdipapirsentralforordningen)) som endret ved forordning (EU) 2022/858 gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX til avtalen, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

## VIII

I lov 16. desember 2022 nr. 90 om regnskapsførere gjøres følgende endring:

§ 6-6 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer §§ 2-1, 4-1, 5-3, 5-4 eller 5-5, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

## IX

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi overgangsregler.

**Presidenten:** Det votes over I § 17-1 første ledd, ny § 17-8, ny § 17-9, nytt kapittel 17A, § 19-8 nytt annet ledd og ny § 21-6a, II, III og IV § 6-3.

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 88 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.01)

**Presidenten:** Det votes over resten av I og IV, samt V–IX.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

## V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

**Presidenten:** Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

*Votering i sak nr. 3, debattert 12. juni 2024*

Innstilling fra finanskomiteen om Norges Banks representantskaps rapport til Stortinget for 2023 (Innst. 396 S (2023–2024), jf. Dokument 9 (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

## v e d t a k :

Dokument 9 (2023–2024) – Rapport til Stortinget fra Norges Banks representantskap for 2023 – vedlegges protokollen.

## V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

*Votering i sak nr. 4, debattert 12. juni 2024*

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Ingrid Fiskaa om å tette skattehull (Innst. 410 S (2023–2024), jf. Dokument 8:130 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram tolv forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Andreas Sjalg Unneland på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 4–12, fra Andreas Sjalg Unneland på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne

Det votes over forslagene nr. 4–12, fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et regelverk mot uønskede tilpasninger mellom ulike skattesystemer på tvers av land (hybride arrangementer), som overskuddsflytting.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen igangsette en ny avgrenset skatteutredning som vurderer konsekvensene av at de multinasjonale teknologiselskapene betaler vesentlig mindre skatt enn norske aktører, som skal gi anbefalinger for nasjonal skattlegging av teknologiselskapene og ytterligere nasjonale tiltak mot overskuddsflytting samt foreslå tiltak for å gi kontrollmyndighetene, forskere og offentligheten tilgang på informasjon om multinasjonale selskaper.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne de private holdingselskapene fra fritaksmetoden for å unngå at de store eierne kan slippe å betale skatt ved å etablere et lite selskap og ta ut utbytte skattefritt. Dette kan blant annet gjøres ved å innføre kriterier for fritaksmetoden, for eksempel slik at holdingselskapet skal identifiseres med sine eiere.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede realisasjonsbeskatning av arv og gaver og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede et uttrykkelig unntak fra taushetsplikten i skattelovgivningen for skatterådgivning.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta nødvendige grep, inkludert å fremme eventuelle nødvendige lovfor-



slag, for å inkludere faktisk skattebetaling i anskaffelsesregelverket, og sette som forutsetning at for å kunne delta i en anbudsprosess må et selskap rapportere om hvor mye skatt selskapet har betalt de siste årene, og rapportere omsetning, reelle eiere og kostnadsstruktur.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag for å stille krav om eierskapsinformasjon og løpende informasjon ved eierskifte, i konsesjoner og offentlige anskaffelser.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å utvide kildeskatt på royalties, renter og leiebetaling, der avgrensningen til nærstående foretak og avgrensningen til lavskattelend oppheves.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, i tråd med Skatteutvalgets anbefaling, utrede årsaken til den store økningen i samlede fremførbare selskapsunderskudd, og vurdere om dagens fradragregler gir opphav til urimelig store fradrag.»

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 86 mot 15 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.17)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### v e d t a k :

Dokument 8:130 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Ingrid Fiskaa om å tette skattehull – vedtas ikke.

**Presidenten:** Det voteres alternativt mellom innstillingen og forslagene nr. 1–3, fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere hvordan rentebegrensningsreglene har fungert, i tråd med Skatteutvalgets anbefalinger. Evalueringen skal inkludere skattemyndighetenes erfaringer og administrative kostnader knyttet til å skulle kontrollere unntaksbestemmelsen i praksis.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å forbedre regelverket for å sikre at utenlandske aksjonærer ikke betaler mindre kildeskatt enn de skal.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stå i spissen for en sterk rammekonvensjon på skatt i FN og bruke sin rolle i den pågående arbeidsgruppen for å støtte utviklingslands perspektiver.»

#### V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne ble innstillingen vedtatt med 82 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.21.57)

#### Votering i sak nr. 5, debattert 12. juni 2024

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Torgeir Knag Fylkesnes om bedre rammevilkår for oppstartsbedrifter og investeringer i teknologi (Innst. 397 S (2023–2024), jf. Dokument 8:135 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram fem forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Tina Bru på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 3, fra Tina Bru på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 4 og 5, fra Tina Bru på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti

Det voteres over forslagene nr. 4 og 5, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for at verdivurderingen av oppstartsbedrifter utjevnes over 3 til 5 år etter at selskapet er registrert.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede innføring av et vektet gjennomsnitt av verdien for selskap i de første årene etter at selskapet er notert på børs, eksempelvis at selskapet i tre år etter børsnotering settes til det vektete gjennomsnittet av selskapets verdi de siste fem årene.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 74 mot 27 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.22.41)

**Presidenten:** Det voterer over forslag nr. 3, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innen 2024 utrede og foreslå endringer i formuesskatten for bedre å legge til rette for gründere og oppstartsbedrifter, herunder om alle teknologier bør likestilles i unntaket for immaterielle eiendeler og hva som er gjeldende rett og praksis for dagens unntak.»

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ble med 60 mot 41 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.23.00)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

#### v e d t a k :

Dokument 8:135 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og Torgeir Knag Fylkesnes om bedre rammevilkår for oppstartsbedrifter og investeringer i teknologi – vedtas ikke.

**Presidenten:** Det voterer alternativt mellom innstillingen og forslagene nr. 1 og 2, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2025 foreslå endringer i opsjonsskattereguleringen, slik at vilkårene for å benytte ordningen utvides til å omfatte bedrifter som har inntil 150 ansatte, ikke er eldre enn 12 år, og som har en balansesum på inntil 200 mill. kroner.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede forenklinger i regelverket for norske bedrifter som vil rekruttere høykvalifiserte arbeidstakere fra tredjeland, utrede om regelverket for selvstendig næringsdrivende bør justeres, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

#### V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti ble innstillingen vedtatt med 51 mot 50 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.23.45)

#### Votering i sak nr. 6, debattert 12. juni 2024

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Mimir Kristjánsson og Seher Aydar om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper (Innst. 407 S (2023–2024), jf. Dokument 8:143 S (2023–2024))

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram sju forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Roy Steffensen på vegne av Fremskrittspartiet og Rødt
- forslag nr. 3, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 4 og 5, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 6 og 7, fra Marie Sneve Martinussen på vegne av Rødt

Det voterer over forslagene nr. 6 og 7, fra Rødt.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om økte skattefradrag som kommer vanlige arbeidsfolk til gode, som jordbruks-, sjømanns- og fiskerfradraget, og pendler- og reisefradrag.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan legges mer til rette for spredning av eierskap, for eksempel om det kan åpnes for at kapitaleiere kan betale formuesskatt helt eller delvis i form av å overføre eierandeler til de ansatte eller til staten.»

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 97 mot 4 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.24.35)

**Presidenten:** Det voterer over forslagene nr. 4 og 5, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et nytt skatteutvalg med mandat om å utrede endringer i skattesystemet som reduserer forskjellene og sikrer at folk flest sitter igjen med mer av verdiene de skaper.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om en mer progressiv formuesskatt med økt bunnfradrag og med nye trinn med høyere sats for store formuer.»

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 95 mot 6 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.08)

**Presidenten:** Det voteres over forslag nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en årlig framstilling av den samlede effekten politikken regjeringen fører har for ulike grupper, inkludert ansatte effekter av blant annet endringer i skatter, avgifter, egenandeler, stønader og velferdsordninger.»

**V o t e r i n g :**

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 87 mot 14 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.25)

**Presidenten:** Det voteres over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet og Rødt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om å heve frikortgrensen.»

**V o t e r i n g :**

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Rødt ble med 83 mot 18 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 15.25.43)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

**v e d t a k :**

Dokument 8:143 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinnussen, Mímir Kristjánsson og Seher Aydar om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper – vedtas ikke.

**Presidenten:** Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

**V o t e r i n g :**

Komiteens innstilling ble vedtatt med 75 mot 25 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.26.16)

**Presidenten:** Sak nr. 7 var interpellasjon.

Sak nr. 8 [15:26:32]

*Referat*

1. (390) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg og Himanshu Gulati om at juks aldri skal lønne seg i asyl- og innvandringssaker (Dokument 8:169 S (2023–2024))  
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
2. (391) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes styring og samordning for å nå Stortingets vedtatte klimamål (Dokument 3:15 (2023–2024))  
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.

**Presidenten [15:26:50]:** Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves?  
– Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 15.27.









